

Lecisz do Polski?
OBNIŻONA CENA!

Czarterem **Pekao**

- ☐ Najszybciej
- ☐ Najwygodniej
- ☐ Bez przesiadek

Zdecyduj już dziś!
(ilość miejsc ograniczona)

Dzwoń do **Pekao Travel**

☎ **588-1988**   ☎ **588-2982**

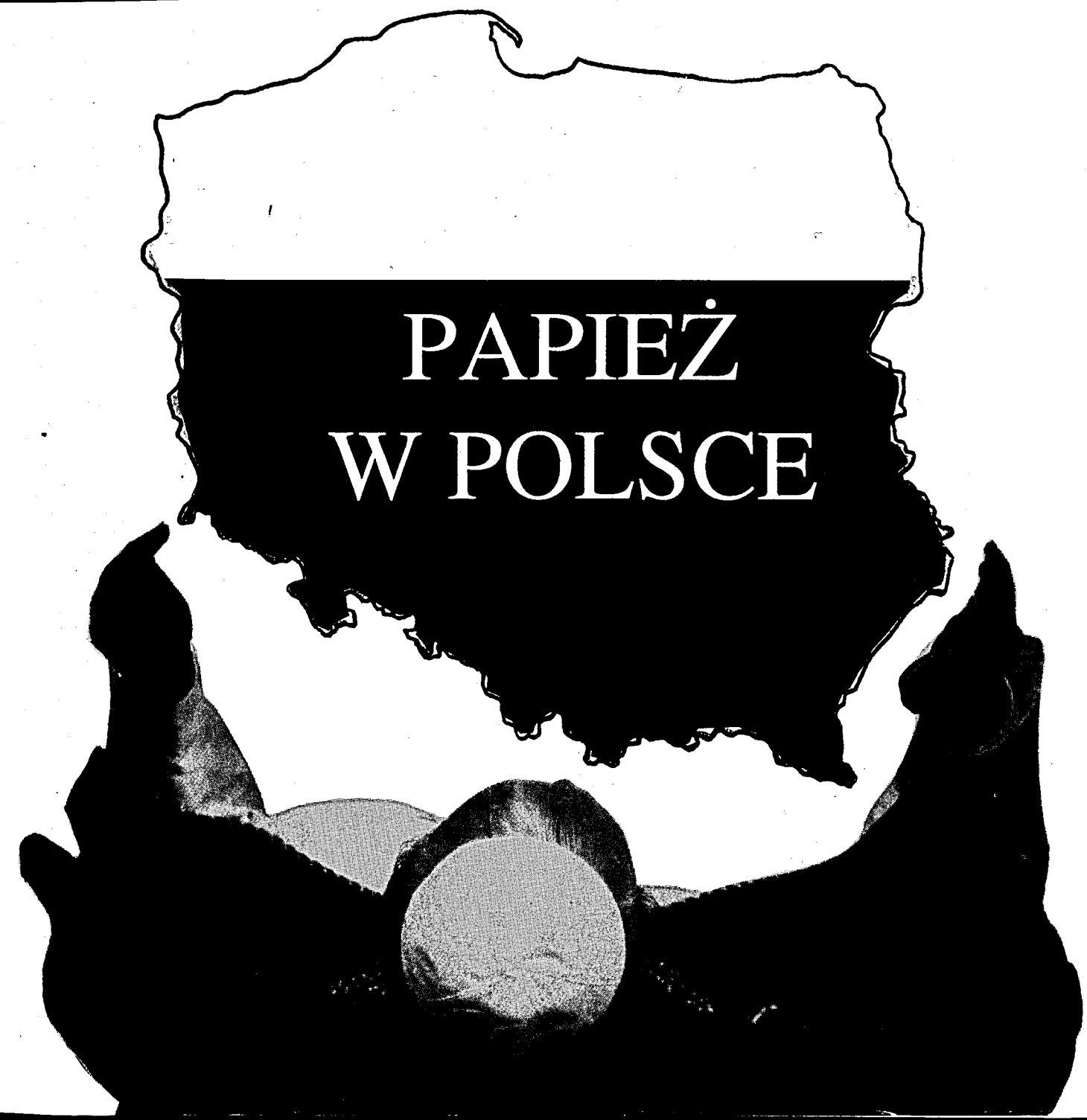
lub swojego agenta podróży

NO. 183 • JUNE 6, 1991

\$ 1.75 (\$ 1.64 + 11 CENTS GST)

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

POLONIA LATA LOTem

Informacje i rezerwacje

TORONTO TEL. 236-4242
1-800-668-5928

MONTREAL TEL. 844-2674
1-800-361-9071

ZAPRASZAMY DO KLASY BUSINESS
W NASZYCH SAMOLOTACH

BOEING 767

POLSKIE LINIE LOTNICZE

LOT

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

Redaktor naczelny: Grażyna Farmus

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus

Leszek Szaruga

(Niemcy)

Karolina Jankowska

Hania Sokolska

dr Krzysztof Ostaszewski

(USA)

dr Lidia Dobosz

Halina Baranowska

Elżbieta Wolska

Janusz Pietrus

- Świat, Kanada, Polska

- Z dystansu

- Lektury nieobojętne

- Imigracja

- Pokochać kapitalizm

- Zdrowie

- Życie nie umiera

- Polak nie ginie

- Film

WSPÓŁPRACUJĄ:

Wiesława Czapińska (Polska), Jan Rulewski (Polska),
Ryszard Łada (Polska), Andrzej Kobos, Andrzej Sta-
wicki, Stanisław Siekanowicz, Nina Geysztor-Zawirska,
Wacław Liebert, Andrzej Werbel, Stanisław Dubiski,
Miłosz Aleksander F., Adam Tomaszewski, Iwona Ma-
jewska, A. Nike Mineyko, Wojciech Wojnarowicz, Jerzy
Zieleniewski (ZSSR), Krystyna Niepokólczycka-Weber
(Austria, Europa Zach.), Kazimierz Wodziński (Bliski
Wschód), Jerzy Skoryna (Meksyk, Ameryka Łacińska),
Marek Janik (RPA, Afryka)

Skład, łamanie: Olimpia Orlewicz

Przedstawiciel działu reklamy: Krzysztof Drożdż

Druk: Związkowiec. Okładka: Futura Graphics

ECHO schodzi do druku w środę przed południem. Numer za-
mknięty jest we wtorek o godz. 5 po poł. Pismo ukazuje się
w sklepach w środę i w czwartek. Regularnie dostarczane na
pocztę do wydziału II klasy pocztowej po selekcji, w czwartek.
Opóźnienia w dostawach prenumeraty nie wynikają z naszej
winy. Wszystkie reklamacje, zmiany adresów i zamówienia
prenumerat przyjmujemy na piśmie. Inne informacje -
maszyna. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść
ogłoszeń i komunikatów. Materiałów nie odsyłamy.

ADRES

POCZTOWY:

ADVERTISEMENTS:

GST

R120882998

SUBSCRIPTION

PRENUMERATA:

51A Thistle Down Blvd., Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada

TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046

\$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. - 1 1/2 inch.

\$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$150.00, 2 col. - 3 inches \$290.00, photo extra \$5.00.

Full page special rate \$200.00, half page \$130.00, back cover \$450.00, in. cover \$250.

Add 7% GST to all prices.

Półroczna \$32 + 7% GST \$2.24 = \$34.24, roczna \$56 + 7% GST \$3.92 = \$59.92,

dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów.

Zagraniczna półroczna \$35 US, roczna \$60 US, lotnicza 100% więcej.

Prenumerata dostarczana na pocztę w każdy czwartek.

Second Class Registration Number 7631 Postage Paid At Toronto

UWAGA NOWO PRZYBYLI!

BEZPŁATNA, 3-MIESIĘCZNA PRENUMERATA NA ZAGOSPODAROWANIE
DLA KAŻDEGO NOWO PRZYBYŁEGO

(obecnie przyjmujemy zgłoszenia osób przebywających do 2 lat w Kanadzie, które nigdy nie otrzymywały
bezpłatnej prenumeraty ECHA)

Zgłoszenia przyjmujemy wyłącznie listownie. Proszę podać imię, nazwisko, adres wraz
z kodem pocztowym oraz czas pobytu w Kanadzie.

Okres oczekiwania na bezpłatną prenumeratę według kolejności zgłoszeń.

SPOTKANIE

z której teraz wystawał rodzynek w postaci biznesmena, który przyszedł się dowiedzieć jak zrobić z Polską interesy.

Mamy zmianę sztafety. Część osób ze sfer rządowo-senacko-sejmowych obecnej władzy pokaże nam konsulat, który przez tyle lat w tej doniosłej funkcji musieliśmy zastępować. Pomysł miał konsul Brzozowski, dobry, z wyciągnięciem parlamentaryzistów ze szkolenia w Ottawie na nasze podwórko, a to za pokusą zbliżenia się nieco do wodospadu Niagara. Konsul obietnicy dopełnił i po spotkaniu długim i bardzo gorącym gości nad Niagarę pojechali.

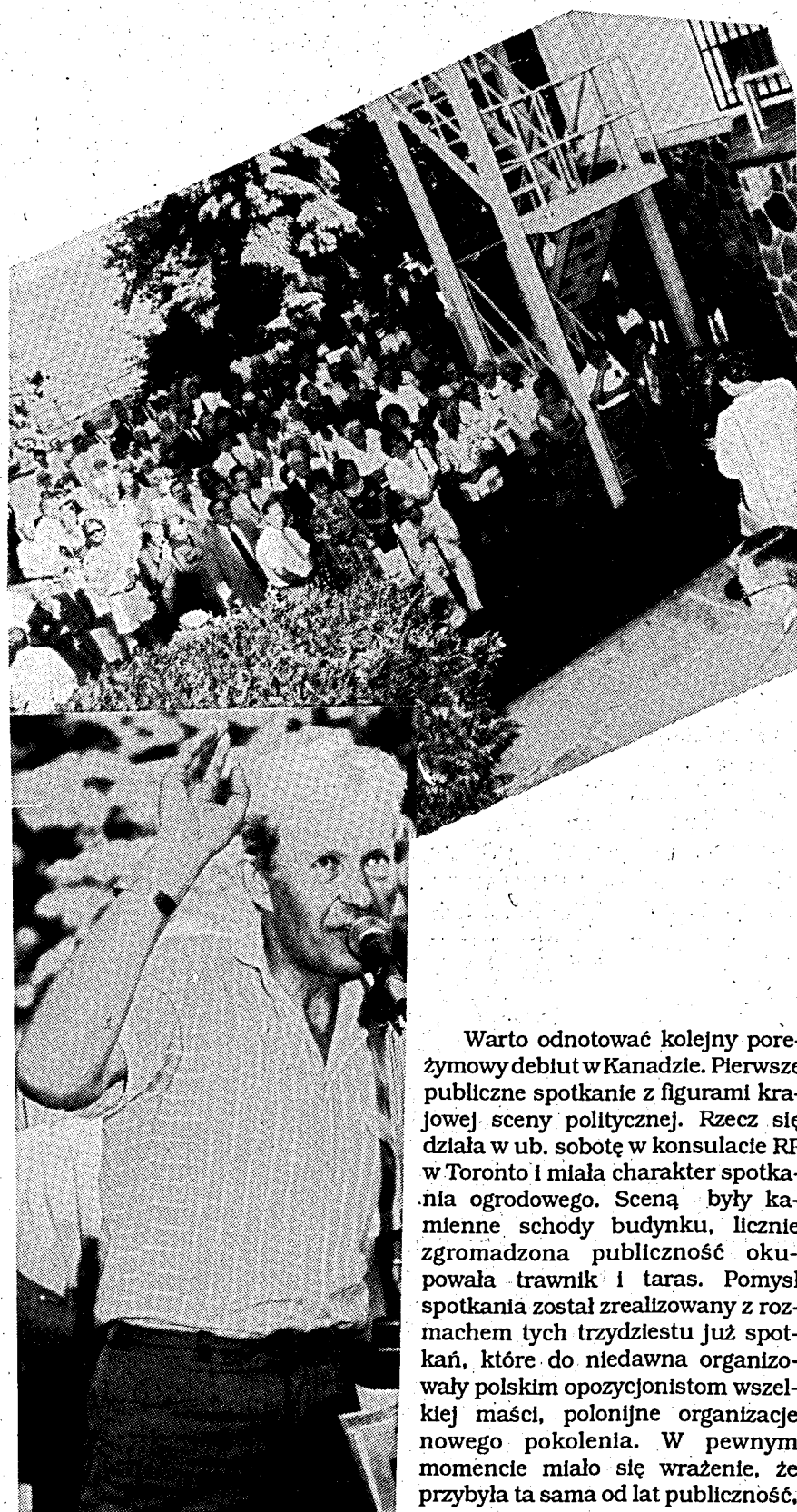
Podsumowując to spotkanie pani wicemarszałek powiedziała, że zupełnie nie czuła, że rozmawia z ludźmi z Toronto - tak duża jest tu znajomość spraw krajowych. Przeciwnie, w rozmowie nad jeziorem Ontario odnalazła pytania i wątpliwości stawiane przez Polaków w jej okręgu w Polsce i jak zauważyła były to wątki, które krążą głównie w środowiskach inteligenckich.

Toronto jest niewątpliwie jednym z najbardziej wykryształizowanych środowisk żywo reagujących na polskie sprawy, nie tyle intelektualnie, czy twórczo, co przez różnego rodzaju społeczne mobilizacje.

Goście w osobie socjologa, ekonomisty, lekarza i publicysty mogli tej publiczności wiele powiedzieć.

Z drugiej strony jest zjawiskiem dość typowym, że w Kanadzie, USA, Australii czy Europie funkcjonują środowiska, dla których sprawy obywatelstwa, uczestnictwa w wyborach, reprezentacji spraw Polonii w kraju są sprawą ważną, którzy cierpią z powodu błędów polskiej gospodarki i polityki i których to autentycznie wszystko obchodzi.

Ciąg dalszy na str. 24

Warto odnotować kolejny porządkowy debiut w Kanadzie. Pierwsze publiczne spotkanie z figurami krajowej sceny politycznej. Rzec się działa w ub. sobotę w konsulacie RP w Toronto i miała charakter spotkania ogrodowego. Sceną były kamienne schody budynku, licznie zgromadzona publiczność okupowała trawnik i taras. Pomysł spotkania został zrealizowany z rozmachem tych trzydziestu już spotkań, które do niedawna organizowały polskim opozycjonistom wszelkiej maści, polonijne organizacje nowego pokolenia. W pewnym momencie miało się wrażenie, że przybyła ta sama od lat publiczność,

SIEWCA WOLNOŚCI W OJCZYŹNIE

W sobotę 1 czerwca Papież Jan Paweł II przybył przed południem samolotem włoskich linii lotniczych Alitalia na lotnisko w Koszalinie rozpoczynając czwartą, 9-dniową pielgrzymkę po Polsce. Wyladającego Jana Pawła II powitali:

prezydent Lech Wałęsa z małżonką, marszałkowie Sejmu i Senatu Mikołaj Kozakiewicz i Andrzej Stelmachowski, premier Jan Krzysztof Bielecki, minister Krzysztof Skubiszewski, prymas Józef Glemp i członkowie Episkopatu.

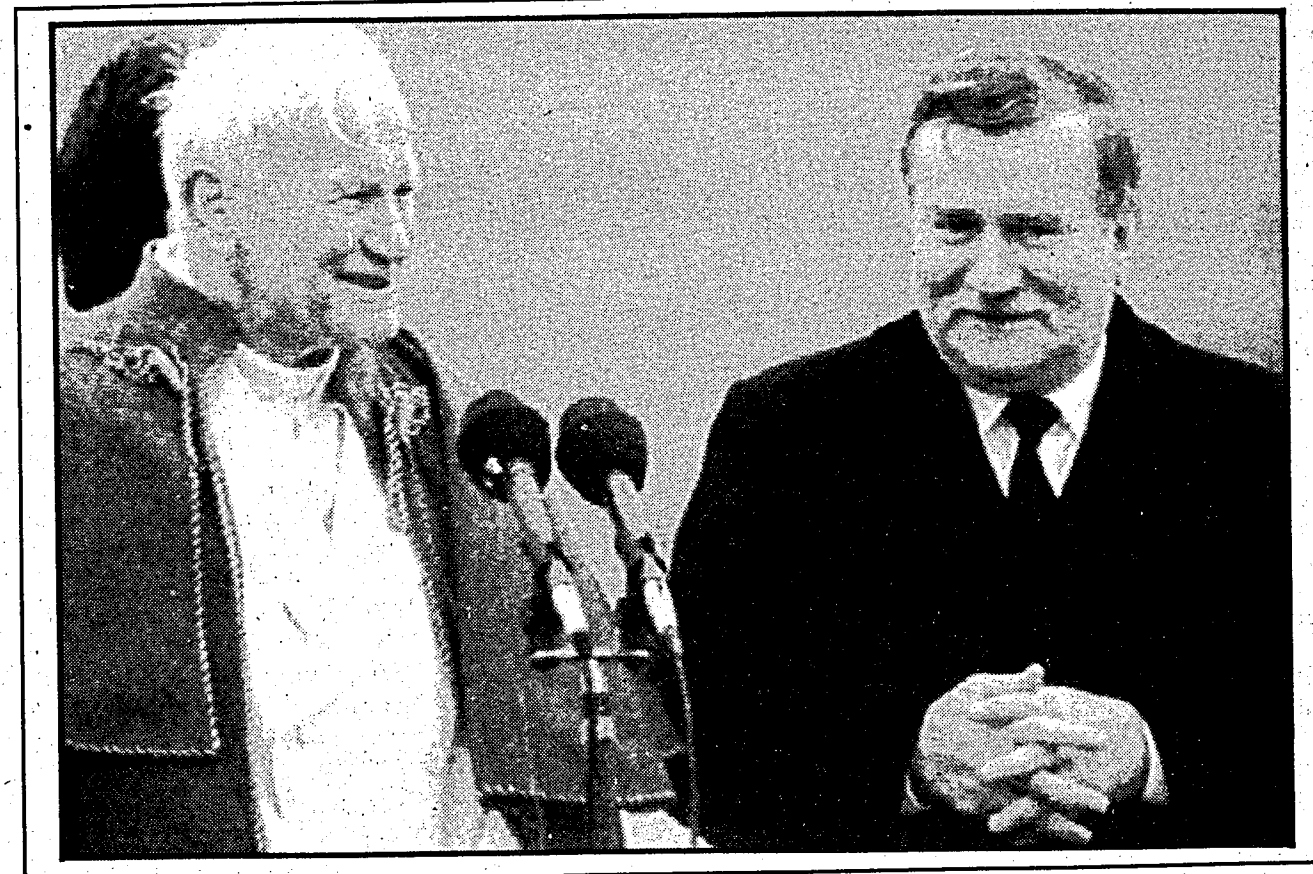
"Jako prezydent III Rzeczypospolitej pragnę wyrazić Jego Świątob-

liwości wdzięczność za współudział w tworzeniu dobra, któremu na imię Polska. Wolna ojczyzna to także plon Twego siewu. Bez Twojej pracy i modlitwy o odnowę tej ziemi nie byłoby "Solidarności", nie byłoby polskiego Sierpnia i zwycięstwa wolności" - tymi słowami prezydent Lech Wałęsa powitał w Polsce Jana Pawła II.

"Byłeś i jesteś symbolem ducha Twego narodu - powiedział prezydent Lech Wałęsa. Narodu, który nigdy nie pogodził się z systemem zniewolenia. Dzisiaj nie musimy już walczyć. Uczymy się pracować dla

wolnej ojczyzny. Nauka ta jest trudna. Dlatego nadal pragniemy czerpać, z Twojej mądrości, z mądrości Kościoła, który tak wiele dobrego zrobił w Polsce. Aby proces demokratyzacji był rzetelny i dogłębny musi dotyczyć nie tylko przebudowy państwa, jego struktur, musi też sięgnąć wnętrza człowieka. Przemiany, jakie się dokonały w naszym kraju, były dziełem milionów ludzi. O tych ludziach, którzy swoim wysiłkiem zmienili oblicze naszej ojczyzny, nigdy nie można zapominać. Gdy

Ciąg dalszy na str. 12

• 10 lat temu, 5 czerwca, w broszurze wydanej przez amerykańskie Centrum Kontroli Chorób opisano przypadek 5 homoseksualistów z Los Angeles chorych na tajemniczą chorobę. Datę tę uważa się za oficjalne pojawienie się AIDS. Po 10 latach do końca kwietnia br. zanotowano w Stanach Zjednoczonych 174 893 osoby chore na AIDS, z czego 110 530 zmarło. W Kanadzie odnotowano w tym samym czasie 4768 osób chorych na AIDS, z czego zmarło 2859. Światowa Organizacja Zdrowia ocenia, że obecnie na całym świecie wirusa AIDS ma 10 mln ludzi (około 70% w Afryce), a w roku 2000 będzie go miało około 40 mln.

• W Słowenii w garnizonie w pobliżu Lublany nastąpiło zaprzysiężenie pierwszych 200 żołnierzy nowo utworzonych słoweńskich sił zbrojnych. Według powszechnej opinii Słowenia i Chorwacja wystąpią wkrótce z Jugosławii i utworzą niepodległe państwa. Premier Jugosławii Ante Marković powiedział, że Jugosławia uzna secesję za nielegalną i podejmie odpowiedzialne kroki.

• Stany Zjednoczone w myśl ustawy uzależniającej pomoc od realizacji praw człowieka w danym kraju wstrzymały wszelką pomoc ekonomiczną dla Jugosławii. Waszyngton podał, że zniesie zakaz pomocy tylko wtedy, gdy w Jugosławii zakończy się kryzys konstytucyjny. Kierownictwo Chorwacji wyraziło niepokój decyzją USA, która jest niezaskuszoną karą dla innych republik za zachowanie Serbii. Chorwacja wyraziła nadzieję, że pomoc dla pozostałych republik będzie kontynuowana. Departament Stanu USA za-

rzuca Serbii, dążącej do utrzymania silnej centralnej władzy w federacji, destabilizację prezydentury jugosłowiańskiej. Prasa serbska oskarżyła USA o wywołanie wojny przeciwko Jugosławii oraz oskarżyła Zachód o konspirowanie przeciwko Jugosławii, a zwłaszcza Serbii.

• Austriacki minister transportu R. Streicher oświadczył, że przyczyną katastrofy samolotu Boeing 767-300, należącego do austriackiej linii lotniczej Lauda-Air był błąd komputera, który niespodziewanie podczas wznoszenia się samolotu włączył w jednym z dwóch silników samolotu bieg wsteczny. Piloci próbowali rozwiązać całkowicie nieprzewidywany problem sięgając po podręczną instrukcję, ale samolotu nie dało się pilotować, stracił szybkość, a następnie rozleciał się. W katastrofie w Tajlandii zginęły wszystkie 223 osoby na pokładzie. Jeśli międzynarodowi eksperci studiujący w Waszyngtonie czarną skrzynkę samolotu potwierdzą tę informację wówczas wszystkie samoloty Boeing 767 zostaną wycofane z użycia na kontrolę. Katastrofa Boeinga 767 w Tajlandii była pierwszą katastrofą tego typu Boeinga.

• Radio Moskwa podało, że w elektrowni nuklearnej w pobliżu Moskwy miał miejsce pożar jednego z reaktorów, ale udało się go szybko ugasić i nie nastąpił wyciek radioaktywności. Do zapalenia reaktora doszło podczas włączania go na pełną moc. Radio nie ujawniło kiedy pożar wystąpił.

• Japoński minister spraw zagranicznych Taro Nakayama powiedział podczas oficjalnej wizyty w Izraelu, że władze izraelskie powinny zakończyć osadnictwo żydowskie na okupowanych ziemiach arabskich. "Japonia jest przekonana - powiedział Nakayama - że osadnictwo żydowskie na okupowanych terenach powoduje niezadowolone wśród Arabów".

• Na spotkaniu w stolicy Portugalii Lizbonie amerykański sekretarz stanu James Baker i sowiecki minister spraw zagranicznych Alek-

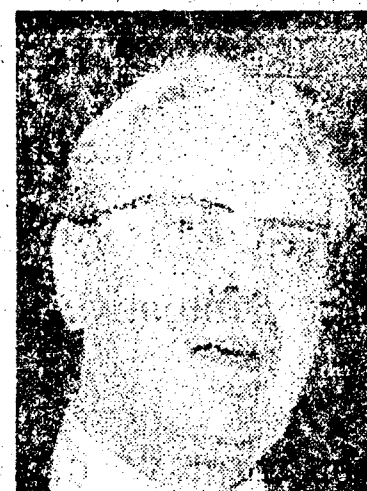
sander Biełsmiertnyh przełamali ostatnie stwarzane przez ZSSR przeszkody, stojące na przekazaniu do ratyfikacji podpisanego w listopadzie ub.r. w Paryżu przez 22 państwa Układu o Siłach Konwencyjnych w Europie. Traktat mówi o zniszczeniu przez ZSSR i Układ Warszawski dziesiątek tysięcy czołgów, transporterów opancerzonych, dział, itp. oraz nakłada limity na liczebność i uzbrojenie sił konwencyjnych w Europie od Atlantyku po Ural. Baker powiedział, że obecnie strony skupiają się na układzie o redukcji broni strategicznych, przewidującym obcięcie strategicznej broni nuklearnej o 1/3. Układ ten może być już podpisany podczas spotkania w Moskwie Bush-Gorbaczow, do którego ma dojść w tym miesiącu.

• W Rosji trwa kampania prezydencka. Borys Jelcyn - jeden z czterech kandydatów na urząd prezydenta powiedział na spotkaniu wyborczym w kinie moskiewskim im. Rewolucji Październikowej, że komunizm w Związku Sowieckim wytworzył społeczeństwo niewolników - ludzi będących w niewoli swojego własnego państwa. Jelcyn podkreślił, że marksizm zbliża się do rychłego upadku, a ostateczny cios zada mu się w kraju, w którym po raz pierwszy uzyskał władzę. Stwierdził, że jego program w obecnej sytuacji w ZSSR jest skromny i prosty - zapewnić wszystkim ludziom Rosji lepsze życie materialnie i moralnie. Zdrowe społeczeństwo nie zależy od ideologii, ale od tego jak ludzie żyją i pracują. Wybory prezydenckie w Rosji odbędą się 12 czerwca. Uprawnionych do głosowania jest ok. 150 mln ludzi. Głównymi konkurentami Jelcyna są były premier ZSSR N. Ryzkow i były minister spraw wewnętrznych W. Bakatin.

• Nieznany sprawca zastrzelił na ulicy w Dreźnie czołowego neonazistę niemieckiego 36-letniego Rainera Sonntagą.

• Rada Bezpieczeństwa ONZ uchwalila rezolucję o utworzeniu specjalnego konta, na które Irak wpłacał będzie reparacje wojenne ze

swych zysków pochodzących ze sprzedaży ropy naftowej. W Genewie powstanie komisja złożona z przedstawicieli 15 państw wchodzących obecnie w skład Rady, która zarządzać będzie tym kontem. Wszelkie decyzje podejmowane będą większością głosów, a żaden z krajów nie ma prawa postawienia weta. Za przyjęciem rezolucji głosowało 14 państw członkowskich Rady. Kuba powstrzymała się od głosu. Zaproponowana przez Stany Zjednoczone rezolucja grozi utrzymaniem sankcji gospodarczych przeciwko Irakowi w nieskończoność, jeśli kraj ten nie podporządkuje się decyzji Rady o wypłaceniu reparacji wojennych. Tylko roszczenia Kuwejtu wynoszą 60 milionów dolarów. Sekretarz Generalny ONZ Javier Perez de Cuellar (na zdjęciu) podał, że Irak będzie obowiązany do przekazania na konto reparacji wojennych do 30% swych rocznych dochodów ze sprzedaży ropy naftowej.

Ekonomiści ONZ przewidują, że w roku 1993 Irak wyeksportuje ropy naftowej za sumę 21 mld dol. Stany Zjednoczone nalegały, aby Irak przekazywał na konto 40-50% swych rocznych dochodów, a kraje III Świata - domagały się jedynie 5-10%.

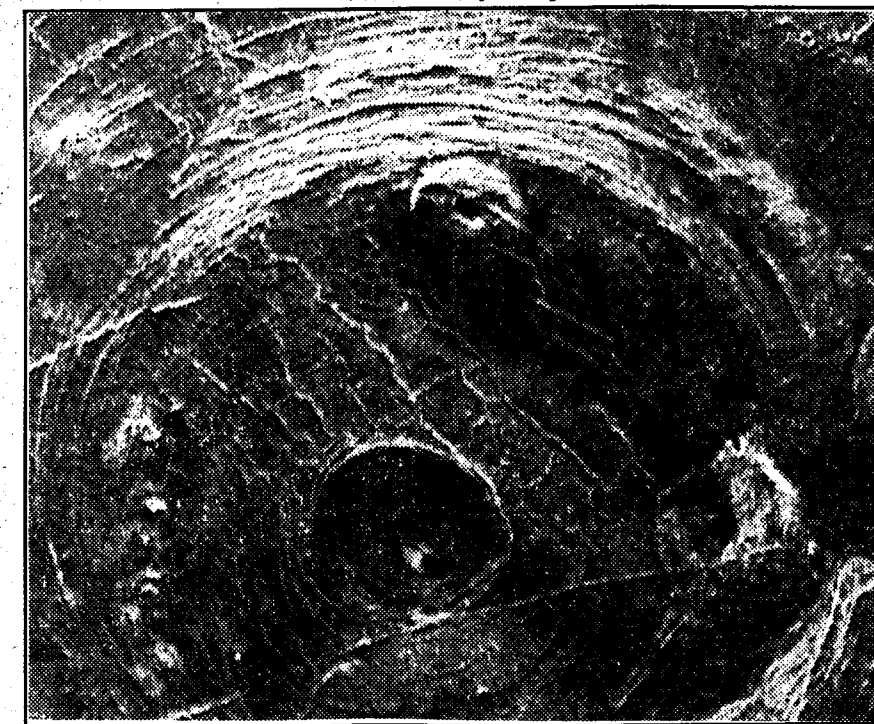
• Tygodnik sowiecki "Litieraturna Gazeta" podał, że w ostatnich latach uciekły na Zachód legiony szpiegów z KGB i GRU (wywiadu wojskowego). Według tygod-

nika przekazali oni Zachodowi różne najtajniejsze dane wyrządzając szkody niż wywiady zachodnie. Tygodnik opisał 10 najbardziej spektakularnych ucieczek w latach 1979-1990 podkreślając, że stanowią one zaledwie wierzchołek góry lodowej. Były agent KGB Michaił Lubimow podkreślił, że ucieczki szpiegów sowieckich na ogół były ukrywane przed społeczeństwem, gdyż władze obawiały się naśladownictwa. Zdecydowana większość szpiegów postanowiła zbiec na Zachód nie z powodów ideologicznych, ale łakniąc się na lepsze warunki życia. Lubimow zaapelował o przeorganizowanie pracy KGB, lepszą selekcję kandydatów tak, aby KGB jak kiedyś mogło zapewnić krajowi bezpieczeństwo.

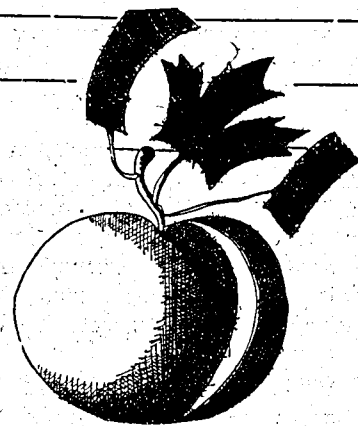
• W Berlinie aresztowano byłego premiera NRD Willi Stoph'a i byłego ministra obrony Heinza Kesslera. 76-letni Stoph objął stanowisko premiera w 1973 roku po Walterze Ulbrichcie, a 3 lata później został

zastąpiony przez Honeckera. 61-letni Kessler był ministrem obrony od 1979 roku aż do upadku rządu Honeckera w październiku 1989 roku. Policja nie podała przyczyn aresztowania, ale źródła dobrze poinformowane twierdzą, że wkrótce obydwoj zostają oskarżeni o nadużywanie władzy podczas urzędowania.

• Raport Unii Zachodnioeuropejskiej ogłoszony w Paryżu zaapelował o zwiększenie liczby kobiet w siłach zbrojnych Zachodniej Europy oraz o przekazanie im bardziej odpowiedzialnych zadań w wojsku. Unia, jedyna organizacja obronna Europy Zachodniej, składa się z Belgii, Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec, Włoch, Luksemburga, Holandii, Portugalii i Hiszpanii. Według raportu Włochy nie mają w ogóle kobiet w wojsku. W 433-tysięcznych siłach zbrojnych Niemiec jest tylko 459 kobiet i to tylko w jednostkach medycznych i orkiestrach wojskowych. Najwięcej kobiet w swych oddziałach ma Francja - 22 000 w 550 tys. wojsku.

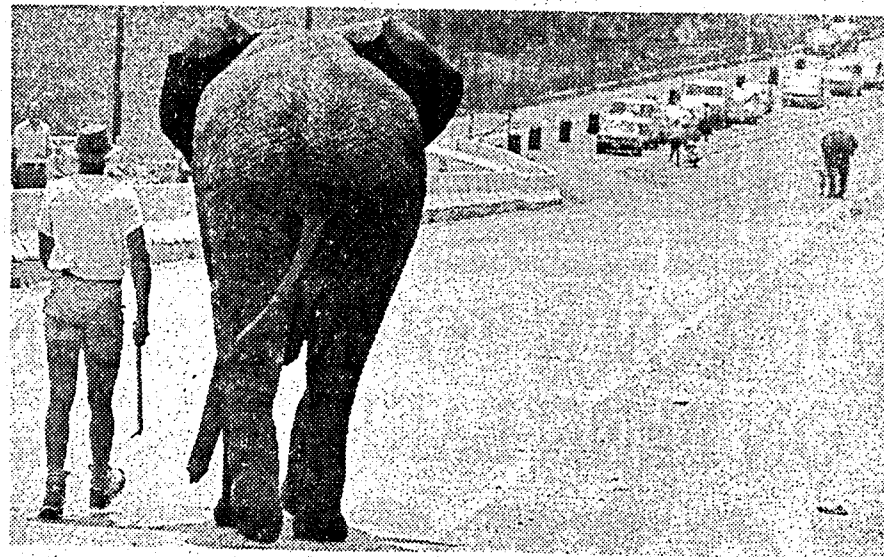
Sonda kosmiczna Magellan przekazała pierwsze zdjęcia powierzchni planety Wenus. Jest to powierzchnia pełna kraterów, dolin, olbrzymich wulkanów i płaskich okrągłych równin. Największą jak na razie niespodzianką jest to - powiedział prof. Saunders geolog studiujący przesłane zdjęcia - że powierzchnia Wenus wydaje się być bardzo młoda - ok. 400 milionów lat.

JEST WOLA ZAŻEGNANIA ROZSTANIA

Przeprowadzony przez Angus Reid Group sondaż opinii publicznej pokazał, że Kanadyjczycy z jednej strony tracą wiarę w swój kraj, ale z drugiej strony wykazują wolę pójścia na ustępstwa w celu zachowania jedności Kanady. Sondaż pokazał także, że w przypadku kiedy nie znajdzie się rozwiązania kryzysu konstytucyjnego jest nieomalże pewne, że nastąpi rozłam kraju. Ruch separatystyczny w Quebecu zapuścił głęboko korzenie i w większości przypadków jest odporny na argumenty, że separacja będzie dla Quebecu niekorzystna. Najwięcej Kanadyjczyków, włączając również Quebecczyków, popiera jako formę

wyjścia z kryzysu nową wersję federalizmu. Oto niektóre odpowiedzi w sondażu przeprowadzonym w dniach od 26 kwietnia do 15 maja. - Czy uważasz, że jesteś w mniejszym stopniu skłonny poświęcić się dla Kanady niż byłbyś kilka lat temu? TAK odpowiedział: 30% Kanadyjczyków mieszkających poza Quebeciem, oraz 59% Kanadyjczyków mieszkających w Quebecu. - Czy uważasz, że groźba Quebecu, iż oderwie się od Kanady jest blefem? Poza Quebeciem: TAK - 31%, NIE - 64%; w Quebecu: TAK - 14%, NIE - 82%. - Gdyby referendum w Quebecu odbyło się jutro czy głosowałbyś za całkowitą niepodległością? (pytanie zadano tylko w Quebecu): TAK - 41%, NIE - 52%. - Czy byłbyś skłonny poczynić pewne ustępstwa wobec Quebecu czy raczej wolałbyś, aby Quebec się oderwał (pytanie zadano tylko w Kanadzie anglojęzycznej): 67% Kanadyjczyków uczyniłoby ustępstwa, 29% wolałoby, aby Quebec się oderwał. Większość Kanadyjczyków - 60% wyraziło opinię, że woleliby w przypadku gdyby nastąpiła secesja Quebecu utworzyć związek ekonomiczny z Quebeciem niż się na Quebec obrazić i zerwać z nim stosunki.

Maszerują słonie afrykańskie maszerują. Angus i Sheba (z przodu). Co prawda tylko 2 i tylko 100 km z ZOO w Bowmanville przed parlament w Toronto, ale i na trasie i przed parlamentem dzieciarnia miała fajną zabawę: mogła karmić i polewać chodźdźarzy. Celem przemarszu było zwrócenie uwagi na ciężki los słoni żyjących na swobodzie.

REKORDOWA LICZBA PRZESTĘPSTW CIĘŻKICH

W roku ubiegłym ustanowiony został w Kanadzie smutny rekord - liczba przestępstw ciężkich wzrosła o 7% w porównaniu z rokiem 1989 (w ciągu ostatniej dekady wzrosła o 50%) i wyniosła 1012 przestępstw ciężkich na 100 tys. mieszkańców, ogółem 270 tys. przestępstw ciężkich (w Kanadzie zalicza się do nich m.in. morderstwo, usiłowanie morderstwa, napad na tle seksualnym, napad na tle rabunkowym). Rok ubiegły był także trzynastym rokiem z rzędu, w którym nastąpił wzrost liczby przestępstw ciężkich. Policja szacuje jednak, że duża liczba niektórych przestępstw ciężkich nie jest zarejestrowana, gdyż ofiary nie zgłaszają dokonanych na nie napadów. Dotyczy to zwłaszcza napadów na tle seksualnym. Wśród przestępstw ciężkich popełnionych w roku ub. w Kanadzie morderstwa stanowiły prawie 1%. W roku ub. policji udało się ustalić 75% sprawców przestępstw. Ogółem w roku ub. popełniono w Kanadzie ponad 2,7 mln przestępstw, z czego 59,3% stanowiły przestępstwa wobec mienia. W roku ub. nastąpił wzrost wskaźnika przestępstw we wszystkich prowincjach z wyjątkiem Saskatchewan. Najwyższy wskaźnik przestępstw mają Brytyjska Kolumbia i Alberta - ponad 9 tys. przestępstw na 100 tys. mieszkańców, najniższy Nowa Fundlandia - niewiele ponad 8500 na 100 tys. Saskatchewan i Manitoba mają po 9 tys., a Ontario, Quebec, Nowy Brunswik, Nowa Szkocja, Wyspa Księcia Edwarda między 8600 a 8900. Policja utrzymuje, że faktyczny wskaźnik przestępstw wszystkich jest w Kanadzie znacznie wyższy, gdyż olbrzymia liczba przestępstw wobec mienia nie jest zgłaszana.

UWAGA NA SŁOŃCE

W Toronto dermatolog Gary Sibbald przedstawił dane zgromadzone przez Canadian Cancer Society, z których wynika, że w ciągu 8

lat od 1983 roku do teraz liczba osób chorych na dwa pospolite przypadki raka skóry wzrosła o 135% (z 20 tys. w 1983 roku do 47 tys. w tym roku). Obecne dane wskazują, że jeden Kanadyjczyk na 7 rozwinię w ciągu swego życia jakąś postać raka skóry. Sibbald powiedział, że w tym roku umrze na złośliwego raka skóry - melanomę około 540 Kanadyjczyków, a ok. 3000 zapadnie na tego raka. Sibbald powiedział, że w większości przypadków powodem raka skóry jest wystawienie skóry na nadmierne działanie promieni słonecznych. "Jedno poważne poparzenie słoneczne podwaja ryzyko rozwinięcia raka skóry" - podkreślił dr Sibbald, dodając, że opalenizna jest także czynnikiem zwiększającym ryzyko. "Opalenizna nie jest zdrowa. Świadczy o zniszczeniu skóry" - podkreślił dermatolog. Rodzice powinni wyrobić u dzieci nawyk nieustannego chronienia siebie środkami przeciwsłonecznymi, tak samo jak wyrabiają u nich nawyk regularnego czyszczenia zębów.

KTOŚ MUSI ZADBAĆ O BIEDNYCH

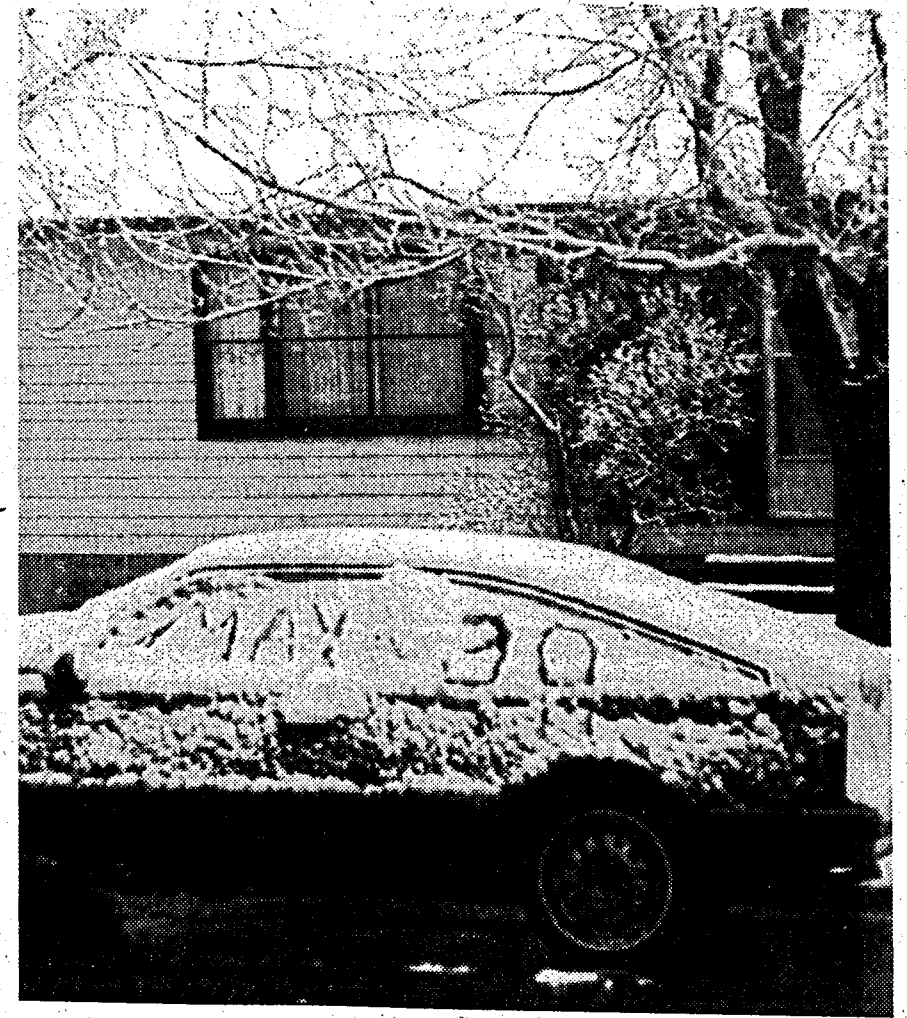
Premier Ontario Bob Rae oświadczył, że wszyscy krytycy budżetu ontaryjskiego z jego rekordowym deficytem 9,7 mld dol. lekceważą podobnie jak rząd federalny i biznes ten oczywisty fakt, że ktoś musi zadbać o biednych. Deficyt nie został wypracowany dla deficytu. Powstał on, aby zrealizować szereg programów pomocy i opieki społecznej. Konieczność tych programów wynika w znacznej części z faktu, że ani rząd federalny ani biznes nie wykazali odpowiedniej woli zaspokojenia potrzeb obywateli i pracowników. Rae podkreślił, że ma dość ludzi, którzy utrzymują, że jedyną ważną sprawą jest jak szybko zarabia się pieniądze na spekulacjach giełdowych. Dodał, że jest dumny z budżetu, który zatroszczył się o biednych i nieuprzywilejowanych. Krytycy wskazują, że pomagając biednym Rae w wielu przypadkach tworzy nowych biednych, którzy

porzucają pracę i postanawiają korzystać z opieki społecznej, a już korzystających zachęca do pozostania na welfare. W roku fiskalnym 89/90 wydatki na opiekę społeczną (zasilek rodzinny, welfare, ubezpieczenie medyczne i administrowanie) wyniosły 2,5 mld dol., w roku fiskalnym 90/91 - 3,5 mld dol., natomiast w roku fiskalnym 91/92 - 4,9 mld dol. (jak zaplanowano, mogą okazać się znacznie wyższe). Socjaliści bronią się, że zwiększone przez nich wydatki na opiekę społeczną wynikają nie z nadużyć systemu popełnianych przez osoby korzystające z opieki społecznej bądź rozbudowaną biurokrację, lecz

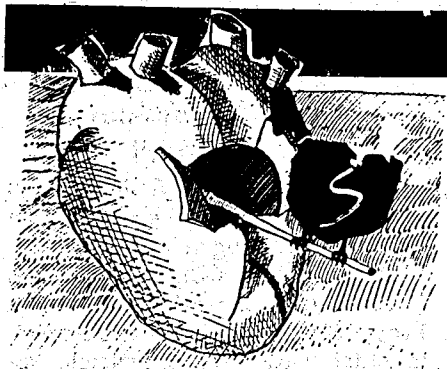
z powodu recesji, która powiększyła szeregi osób zmuszonych do sięgnięcia po pomoc społeczną. Obecnie pojedyncza osoba na welfare pobiera w Ontario maksymalną stawkę 639 dol. miesięcznie, natomiast paraz z dwójką dzieci 1669 dol.

WALKA Z INFLACJĄ PRAWIE WYGRANA

Ekonomiści są zgodni, że prezes Bank of Canada John Crow miał rację, gdy niedawno powiedział, że praktycznie walka z inflacją w Kanadzie została wygrana i jest spora szansa na to, że inflacja w tym roku wyniesie około 5%, a w przyszłym już tylko 3%.

Pod koniec maja śnieg nawet w Nowej Fundlandii to niezwyczajność. W St. John's spadło go ponad 8 cm, a wiatry wiały z prędkością 80 km/godz.

POLSKA

POLITYKA

Prezydencie ustąp

Polska Wspólnota Narodowa Polskie Stronnictwo Narodowe zażądało ustąpienia prezydenta Wałęsy.

W oświadczeniu wydanym przez to ugrupowanie podpisanym przez Bolesława Tejkowskiego stwierdzono, że działalność prezydenta dowodzi, iż z przekonaniem służy on nacjonalizmowi żydowskiemu, którego celem jest ujarzmienie narodu polskiego i likwidacja polskiego państwa.

Podróże do wnętrza

Prezydent Wałęsa powiedział, że nadeszła pora większego zaangażowania się w sprawy wewnętrzne Polski. Rzecznik prezydenta Andrzej Drzycki wyjaśnił, że do tej pory "niemal co tydzień lub co dwa tygodnie prezydent wyjeżdżał za granicę. W tej chwili wiadomo już dokładnie, jak wygląda stan państwa. Wiadomo, co możemy zrobić w jakich dziedzinach. Nie istnieje już niebezpieczeństwo, że przez działalność prezydenta może nastąpić jakby destabilizacja rządu.

Widać, że rząd okrzepł, że wie kiedy może oczekiwać wsparcia ze strony prezydenta. Nie ma obawy, że prezydent działa na niekorzyść rządu. Wręcz odwrotnie: stara się rząd wspierać. Dlatego prezydent rozważa to, by po turze wizyt zagranicznych rozpocząć turę spotkań wewnątrz kraju. Przypuszczam, że nastąpi to nie wcześniej niż po wizycie papieża".

Prezydent z rolnikami

Prezydent Wałęsa spotkał się w

Belwederze z ponad 50-osobową grupą rolników prowadzących własne gospodarstwa. "Trzeba sobie jasno powiedzieć - stwierdził prezydent - że na realizację wielu słusznych zadań rolników dzisiaj nas po prostu nie stać. Wszyscy bowiem dobrze wiemy, w jakim stanie pozostawiono gospodarkę po 45 latach rządów komunistycznych".

Lech Wałęsa podkreślił konieczność dokonania korekt w polityce rolnej, szczególnie w dziedzinie kredytowania rolnictwa. - Uważam, że należy przyspieszyć procesy demopolizacyjne - powiedział prezydent. - Należy usprawnić gospodarstwo otoczenie rolnictwa. Chodzi tu o przemiany w sektorze spółdzielczym i państwowym. Lech Wałęsa zadeklarował, że nie dopuści do antagonizmów między mieszkańcami miast i wsi. Oświadczył, że musi dla rolnictwa więcej zrobić. Wyraził nadzieję, że spotkanie w Belwederze pozwoli odpowiedzieć na pytanie, jak pomóc rolnictwu.

Polska będzie reprezentować interesy USA w Iraku

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej przychylił się do prośby rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki o podjęcie się reprezentacji interesów tego państwa i jego obywateli w Republice Irackiej i uzyskał wymaganą przez prawo międzynarodowe zgodę władz irackich na utworzenie sekcji interesów Stanów Zjednoczonych Ameryki przy Ambasadzie RP w Bagdadzie.

Zasady funkcjonowania sekcji są obecnie przedmiotem rozmów, jakie Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP prowadzi z ministerstwami spraw zagranicznych obu stron.

Podjęte zobowiązanie Rzeczypospolita Polska traktuje jako możliwość działania na rzecz kształtowania stosunków międzynarodowych i łagodzenia napięcia międzynarodowego. Stanowi ono wyraz zaufania jakim Rzeczypospolita Polska cieszy się na forum międzynarodowym, poinformowało MSZ.

Bundesmarine w Trójmieście

Po raz pierwszy od ponad 50 lat do Trójmiasta zawitały niemieckie okręty wojenne. Na zaproszenie polskiej Marynarki Wojennej z oficjalną wizytą przybyły 3 okręty Bundesmarine z 265 oficerami i marynarzami pod dowództwem komandora Wulfa Plesmana. Delegacja niemieckiej marynarki wojennej złożyła wieńce i kwiaty na Westerplatte i pod Pomnikiem Stocznolców.

Dialog z ZSSR

Tygodnik "Moskowskie Nowosti" zamieścił wywiad z prezydentem Wałęsą, który powiedział m.in.:

Moja wizyta w Związku Sowieckim nie może być wizytą dla samej wizyty - powinna być to wizyta, która da początek nowemu wymiarowi w naszych stosunkach i przekona o tym nasze narody.

ZSSR jest naszym największym sąsiadem i sama logika nakazuje nam utrzymywanie z ZSSR stałych dobrosąsiedzkich kontaktów, jak dwóm suwerennym i równorzędnym państwom. Chcemy rozwijać partnerskie kontakty, odzwierciedlające nie sztuczną przyjaźń rządów, a prawdziwą przyjaźń narodów - stwierdził Wałęsa. Przypominając, że jeszcze dwa lata temu, będąc przewodniczącym "Solidarności" wymienił listę problemów, których rozwiązanie stwarzałoby przesłanki dla jego wizyty w ZSSR. Wśród tych problemów - wycofanie wojsk sowieckich z Polski, możliwość odwiedzania przez Polaków miejsc w ZSSR, związanych z polską historią i kulturą oraz miejsc martyrologii Polaków w Związku Sowieckim, w tym Katynia. Do tej pory - powiedział prezydent RP - nie ma odpowiedzi na te propozycje. Jeśli chcemy współpracować ze sobą, to powinniśmy stworzyć warunki dla otwartego dialogu, wyjaśniając wszystkie problemy do końca.

Bezpieczeństwo

Za najistotniejsze w projekcie nowego układu o stosunkach między

POLSKA

Polską i ZSSR minister spraw zagranicznych Krzysztof Skubiszewski uznał postanowienia dotyczące współpracy obu państw w dziedzinie bezpieczeństwa.

Z jednej strony chodzi tu - powiedział - o wspólne tworzenie czy przyczynianie się do bezpieczeństwa europejskiego, z drugiej - określenie, w jaki sposób oba państwa będą reagować na zagrożenie czy naruszenie bezpieczeństwa lub pokoju w naszej części Europy.

Minister obrony w kwaterze NATO

Minister obrony RP, Piotr Kołodziejczyk przebywał w siedzibie sojuszu północnoatlantyckiego. W oświadczeniu po spotkaniu z sekretarzem generalnym tej organizacji M. Woernerem obaj rozmówcy stwierdzili, że kraje NATO i Polska będą rozwijać współpracę, nawiązaną latem ub. roku. Współpraca ta ma obejmować nie tylko najwyższe dowództwo, ale również niższe szczeble.

W drugim dniu wizyty min. Piotr Kołodziejczyk wygłosił na forum Komisji Obrony i Bezpieczeństwa odczyt o polityce obronnej Polski.

Za najbardziej odpowiadającą Polsce formę bezpieczeństwa narodowego uznajemy tę, która opierałaby się na systemie bezpieczeństwa ogólcenoeuropejskiego - powiedział min. Piotr Kołodziejczyk. Ponieważ cała Europa winna być postrzegana jako jeden obszar bezpieczeństwa, jako istotne składniki tego systemu traktujemy struktury europejskie - EWG, UZE, a także atlantyckie - jak NATO. Minister podkreślił, że u podstaw stanowiska Polski w kwestii bezpieczeństwa międzynarodowego w Europie leży dynamicznie rozwijający się proces KBWE, jego instytucjonalizacja oraz zasada, że Europa i jej bezpieczeństwo są niepodzielne.

Tymiński kontra TVP

Pierwsza rozprawa w procesie o zniesławienie Stanisława Tymińskiego przez polską telewizję nie do-

prowadziła, mimo starań sędziów Sądu Wojewódzkiego w Warszawie, do porozumienia i ugody.

Stanisław Tymiński oskarżył telewizję o znieważenie i próbę podważenia pozycji społecznej kandydata na prezydenta RP - w nadanej 6 grudnia 1990 r. korespondencji Polskiego Studia z Toronto.

Audycja mówiła o życiu zawodowym (min. biznesmen z Kanady, Bartłomiej Pasowski, dyskredytował pozycję Tymińskiego w biznesie) oraz rodzinnym (zaprzyjaźniona z Tymińskimi rodzina Fox opowiadała o tym, jak bił on żonę).

Stanisław Tymiński

Reprezentujący Tymińskiego mecenas Władysław Siła-Nowicki żądał, by TVP przeprosiła jego klienta. Przeprosiny miałyby nastąpić w audycji nadanej o tej samej porze, co sporna korespondencja z Toronto.

Sąd zaproponował kompromis: oświadczenie telewizji, że program nie miał na celu poniżenia Tymińskiego. Reprezentujący TVP Dyrektor Generalny Tomasz Kwiatkowski zgodził się na takie rozwiązanie. Siła-Nowicki odrzucił je jako nie satysfakcjonujące.

Odraczając rozprawę sędzia Sądu Wojewódzkiego zobowiązał mecenasa Siłę-Nowickiego do uściślenia zarzutów wobec TVP, a telewizję do wskazania osoby, która wyjaśni związek TVP z Polskim Studiem w Toronto (producentem spornego programu).

Powstał Kongres Chrześcijańskiej Demokracji

W Warszawie odbył się Kongres Chrześcijańskiej Demokracji. Wzięło w nim udział 8 ugrupowań chadeckich, w tym Partia Chrześcijańskich Demokratów, Chrześcijańska Partia Pracy, Koło Demokratów Chrześcijańskich OKP. Przedstawiciele Porozumienia Centrum i Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego uczestniczyli w roli obserwatorów.

W przyjętej przez Kongres deklaracji stwierdzono m.in., że Polska powinna być państwem wiernym narodowej i chrześcijańskiej tradycji, o ustroju prezydencko-parlamentarnym i z gospodarką rynkową. Stosunki między państwem i Kościołem katolickim powinny się opierać na zasadzie ich wzajemnej niezależności oraz współpracy.

Ponadto powołano Radę Koordynacyjną Polskiego Kongresu Chrześcijańskiej Demokracji. Do jej zadań należy m.in. konsultacja zadań politycznych w okresie wyborów parlamentarnych.

W trakcie dyskusji podkreślano, że jeżeli chadecja pragnie wygrać w zbliżających się wyborach, musi się zdobyć na utworzenie sojuszu wszystkich ugrupowań chrześcijańskich. Mówiono też o "kontrolowanych przez lewicę laicką mass mediach, których agresywna polityka programowa ma za zadanie dyskredytować w oczach społeczeństwa ugrupowania chrześcijańskie".

Jako przykład podawano problem aborcji czy "rzekomą klerykalizację życia publicznego w Polsce".

Obradom przysłuchiwali się goście z Włoch, Szwecji, Francji, Belgii, Niemiec oraz wiceprzewodniczący Międzynarodówki Chrześcijańsko-Demokratycznej senator Angelo Bemassola.

Na konferencji prasowej stwierdzono, że obrady były krokiem ku zjednoczeniu polskiej chadecji. Kongres jest otwarty dla takich ugrupowań jak ZChN czy PC.

Za niewolniczą pracę

Toczą się rozmowy ekspertów polskich i niemieckich, a do tej pory nie ma w nich ani słowa o tym, jak będzie rozwiązany problem odszkodowań dla miliona Polaków, deportowanych przez III Rzeszę do niewolniczej pracy, w układzie polsko-niemieckim - powiedział doc. dr Mieczysław Podsiadło prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę Niemiecką. Czy rozwiązaniem stanie się naturalna śmierć poszkodowanych? Wszak Sejm uchwałą z dnia 8 czerwca 1990 r. zobowiązał rząd do kontynuowania dążeń do tego, aby Niemcy wywiązali się z zobowiązań.

ZG Stowarzyszenia zamierza skierować pisma w tej sprawie do Międzynarodowego Trybunału w Hadze, Rady Europy i Parlamentu Europejskiego.

Odwiedziny

Kacpra Piaseckiego - 18-letniego mieszkańca Kamienia Pomorskiego, który przed kilkoma dniami zraniony został nożem w pobliżu Ahlbeck, odwiedził konsul generalny Niemiec w Szczecinie - Rainald Roesch przekazując wyrazy ubolewania i życzenia szybkiego powrotu do zdrowia.

Nie będzie kary dla Rakowskiego i Wilczka

Przy jednym głosie przeciwnym Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej zdecydowała, że nie postawi wniosku o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej za decyzję o zlikwidowaniu Stoczni Gdańskiej byłego premiera M. Rakowskiego i ministra w jego rządzie M. Wilczka.

Opinię o tym, czy materiał dowodowy zawarty w aktach komisji Bugaja uzasadnia pociągnięcie byłego premiera do odpowiedzialności karnej przedstawił mec. Kazimierz Łojewski. Była to opinia negatywna.

Aby udowodnić winę w procesie karnym należałoby udowodnić, że Rakowski i Wilczek wiedzieli, że sytuacja ekonomiczna stoczni jest dobra i mimo to podjęli decyzję o jej likwidacji, aby ukarać krnąbrnych stoczniovców - powiedział dr Łojewski.

Stan faktyczny wynikający z akt sprawy na taki dowód nie pozwala.

Rakowski zaprotestował przeciw nazwaniu decyzji o stoczni - odwetem. Uznał, że dziś może ją uznać za błąd polityczny, bo nie uwzględnił, jak może ona zostać zinterpretowana. Zakładowa Solidarność Stoczni Gdańskiej nie zgodziła się z tą decyzją i wydała oświadczenie, adresowane do prezydenta, Sejmu i Senatu oraz Zarządu Regionu S, w którym stwierdza, że z rozgoryczeniem i ubolewaniem przyjęła decyzję komisji sejmowej. Oznacza to bowiem, iż w Polsce prawo nie obowiązuje wszystkich grup społecznych, chroniąc elity władzy komunistycznej. "Zwracamy się do prezydenta RP o podjęcie kroków w celu zablokowania działań uniemożliwiających pociągnięcie tych osób do odpowiedzialności moralno-prawnej za doprowadzenie państwa oraz gospodarki kraju do kompletnej ruiny" - głosi oświadczenie.

Milion osób z ZSSR do Polski?

Repatriacja osób polskiego pochodzenia z ZSSR nie może być prowadzona spontanicznie i powinna być poprzedzona odpowiednimi przygotowaniami, w tym umowami międzynarodowymi ze Związkiem Sowieckim - oświadczył na konferencji prasowej w Warszawie wiceminister spraw wewnętrznych Jerzy Zimowski. Dodał, że jest to ogromny problem, przed którym Polska prawdopodobnie stanie.

Do Biura Pełnomocnika MSW d/s Uchodźców zgłasza się ostatnio sporo obywateli ZSSR deklarując pochodzenie polskie i zabiegając o udzielenie im w naszym kraju azylu. Według prognoz resortu można liczyć się z przybyciem z tą myślą nawet ok. miliona osób.

Już obecnie Polacy zamieszkali w ZSSR mogą ubiegać się indywidualnie o karty stałego pobytu w Polsce. Należy się w tym celu zgłaszać do Wydziałów Wojewódzkich z ważnym zaproszeniem do Polski i deklaracją osoby zapraszającej, że zapewni

opiekę. W kołach rządowych nie brakuje jednak opinii, że Polski nie stać na zorganizowanie repatriacji.

6 mln obywateli ZSSR przyjedzie w tym roku do Polski

"Zapowiadana przez władze sowieckie liberalizacja polityki wyjazdowej mogłaby stać się dla nas trudna, gdyby liczba obywateli sowieckich przyjeżdżających do Polski wzrosła do 10 mln w ciągu roku" - stwierdził pełnomocnik min. spraw wewnętrznych ds. uchodźców Zbigniew Skoczylas. Szacunki oparte na danych z pierwszego kwartału, wskazują, iż w tym roku do Polski przyjedzie ok. 6 mln obywateli ZSSR, czyli o 1,7 mln więcej niż w ub. roku i o 3 mln ponad stan roku 1988.

"Przyjeliśmy, że migrację rzędu 600-700 tys. przybyszów z ZSSR miesięcznie uznać należy za zjawisko normalne. Punktem progowym jest wielkość 800 tys., przy której mogą wystąpić trudności komunikacyjne. Pełną liberalizację polityki wyjazdowej władze sowieckie nieoficjalnie zapowiadają od 1993 r. Gdyby spowodowała ona dla Polski przekroczenie wielkości progowej, wprowadzony zostanie zapewne obowiązek posiadania przez przyjeżdżających z ZSSR równowartości 20 dol. na każdy dzień pobytu u nas, co zastosowano już wobec Rumunów.

POLONIA I EMIGRACJA

O autonomię wileńszczyzny

Polscy deputowani do terenowych rad Wileńszczyzny uchwalili, mimo apeli litewskiego prezydenta Landsbergisa, statut Wileńszczyzny jako autonomicznego kraju w ramach Litwy. Projekt opublikowany w całości tylko przez polskojęzyczne gazety o promoskiewskiej orientacji, nie przewiduje co prawda wystąpienia Wileńszczyzny z Litwy, ale wprost do niego prowadzi. Wiadomo bowiem, że Rada Najwyższa Litwy

Ryszard Kaczorowski

nie zgodzi się na utworzenie państwa w państwie. "Ostrzegam was - nie pozwólcie się wciągnąć w polityczny błąd" - powiedział prezydent Landsbergis do uczestników zjazdu.

Większość polskich deputowanych stwierdziła, że ma już dość łatwych obietnic ze strony Litwy.

Statut autonomicznego Wileńsko-Polskiego Kraju Narodowo-Terytorialnego stanowi, że najwyższą władzą na terenie Wileńszczyzny będzie Sejm Kraju Wileńskiego.

Sejm ustali sposób wyborów do lokalnych władz wszystkich szczebli, tworzenia sądów i prokuratur na terenie Kraju oraz własnego Banku (statut nie mówi jednak o osobnej walucie). Ustali także "środki i sposoby zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na Wileńszczyźnie". Majątek nieruchomy Litwy znajdujący się na terenie Wileńszczyzny zostanie przejęty przez władze Kraju. Obywatele Kraju Wileńskiego będą mogli posiadać potrójne obywatelstwo: wileńskie, litewskie oraz do wyboru polskie lub sowieckie.

Przyszły Sejm uchwali flagę, godło i hymn Kraju. Stolicą Wileńszczyzny będzie Nowa Wilejka.

Honorowe obywatelstwo dla R. Kaczorowskiego

Ryszard Kaczorowski - ostatni prezydent RP na uchodźstwie, otrzymał na uroczystej sesji Rady Miejskiej Białegostoku dyplom honorowego obywatela tego miasta. Natomiast Uniwersytet Wrocławski przyznał Kaczorowskiemu tytuł doktora honoris causa. Odbierając doktorat Kaczorowski powiedział m.in.:

"Każde wyróżnienie ma zawsze podwójny charakter. Pozornie skierowane jest ono na określonego człowieka, ale w zasadzie wyraża uznanie dla pewnych idei, dla społeczeństwa, które służyło tej sprawie. Przez ponad 50 lat, rozslani na wszystkich kontynentach, stanowiliśmy jednolity obóz niezłomnych w służbie niepodległości Polski. Czuliśmy się wciąż zespoleni ze wszystkimi, którzy zginęli za Polskę w różnych kątach świata, cierpieli w więzieniach, kacetach, w łagrach i na zesłaniu. Ofiarowali swą pracę dla naszego wspólnego celu, jakim było osiągnięcie przez Polskę pełnej suwerenności. Polskie społeczeństwo, które znalazło się na obczyźnie po II wojnie światowej, nie było emigracją zarob-

kową, ale tą częścią narodu, która dobrowolnie wybrała życie poza ojczystym krajem, aby oddać swe siły dla sprawy niepodległości".

GOSPODARKA

Spadek produkcji i siły nabywczej, wzrost deficytu i cen

O spadku produkcji przemysłowej, wzroście importu, obniżającej się rentowności przedsiębiorstw i opłacalności produkcji rolniczej, deficycie budżetowym i spadku realnych dochodów ludności - informuje GUS w komunikacie podsumowującym wyniki gospodarki w kwietniu br. W kwietniu dzienna wartość produkcji sprzedanej była najniższa w ciągu ostatnich 16 miesięcy. W porównaniu z marcem obniżyła się o 9.1 proc. Spadek produkcji zanotowano w 15 z 23 gałęzi przemysłu.

Siła nabywcza przychodów ludności spadła o 1.4 proc., zaś ceny detaliczne wzrosły o 2.7 proc. Na koniec kwietnia wydatki z budżetu państwa (łącznie z obsługą kredytów zagranicznych) były o 9.6 bln zł wyższe od uzyskanych dochodów. W kwietniu eksport utrzymał się na poziomie z marca, natomiast import wzrósł o 7.9 proc. W przeliczeniu na złotówki po 4 miesiącach saldo obrotów handlu zagranicznego jest ujemne i wynosi - 5070.4 mld zł.

Podrozał prąd, gaz i benzyna

O 110 proc. zdrożał dla ludności prąd, a o 140 proc. gaz. Przemysł płaci za gaz tyle samo co dotychczas, a za energię elektryczną o 25 proc. drożej. Prąd kosztuje obecnie średnio 475 zł za kilowatogodzinę (dotychczas 230 zł), a gaz 1080 zł za metr sześcienny (430 zł). Przemysł płaci średnio 390 zł za prąd i 1150 zł za gaz.

CPN podniósł cenę importowanej etyliny 98 i benzyny bezołowiowej do 4800 zł za litr (dotychczas obie były po 4400 zł). Ceny benzyn krajowych pozostały na razie bez zmian.

Dokończenie ze str. 3

Jest tak ciężko, a na efekty wolności trzeba jeszcze trochę poczekać, potrzeba dziś umocnienia ducha. Zwycięstwo wolności i normalności musi przynieść i przynosi efekty.

Ojciec Święty! Witamy w Twojej Osobie nie tylko papieża praw człowieka, ale też papieża chrześcijańskich i obywatelskich obowiązków".

Witający papieża w imieniu Kościoła prymas Józef Glemp powiedział, że nie możemy nie pamiętać trzech poprzednich pielgrzymowań. Każde przypadało na inny okres. Więzy poprzedniego systemu, jaki panował - powiedział kardynał Glemp - były kruche i pękły szybko. Pozostają jeszcze więzy naszej słabości, które są na tyle silne, że trudniej z nimi walczyć. Niemniej śmiało podejmujemy program moralnej odnowy.

Jan Paweł II po słowach powitania powiedział: "Słyszę znowu głos swojej ojczyzny. Jest to głos nowy. Daje on świadectwo Rzeczypospolitej, suwerennego narodu i społeczeństwa. Przez wiele lat czekaliśmy na to, aby głos ten mógł zabrzmieć w całej swej autentyczności, aby stał się wyrazem historycznego urzeczywistnienia tego, co tak wiele kosztowało wysiłku i ofiar. Pozwólcie, że złożę hołd tym wszystkim synom i córkom naszej ojczyzny, którzy dla tej wielkiej sprawy nie szczędzili siebie. Trzeba by otworzyć wielką księgę dziejów, poczynając od 1 września 1939 roku, aby ich wszystkich tutaj przywołać. Księga pamięci, która się nie przedawnia. Zapis heroizmu, dziedzictwo niezniszczalne. Dusze sprawiedliwych są w ręku Boga".

Nawiązując do przemian w środkowowschodniej Europie papież powiedział: "Upadek totalitaryzmu jest przemianą systemów społeczno-politycznych i ekonomicznych, w których centrum znajduje się każdy człowiek jako podmiot współstanowiący o wspólnym dobru w imię

obiektywnych prawd obywatelskiego współżycia".

W drodze do samochodów mających zawieźć Papieża do Seminarium Duchownego w Koszalinie Jan Paweł II łamiąc protokół podszedł do wiwatujących tłumów ściskając setki rąk. W godzinach popołudniowych odprawił mszę świętą na placu przy kościele parafialnym św. Ducha w Koszalinie. Przybyło mniej osób niż spodziewali się organizatorzy - około 200 tys., plac był przygotowany na pół miliona. Wieczorem w Katedrze koszalińskiej Jan Paweł II odmówił wraz z wiernymi różaniec. Transmisję z modlitwy i przemówienie papieskie Radio Watykańskie nadało na cały świat.

Następnego dnia rano Papież spotkał się z żołnierzami Wojska Polskiego. Koniec komunizmu - powiedział - oznacza nowe zadania i nową świadomość w wojsku.

"Pragnę wyrazić radość, że dziś możemy śpiewać już z całym wewnętrznym pokryciem "Ojczyznę wolną pobłogosław Panie" - powiedział Jan Paweł II.

Następnie biskup polowy Sławoj Leszek Głódź odprawił mszę św., w której wziął m.in. udział zwierzchnik sił zbrojnych Lech Wałęsa, minister i wiceministrowie obrony oraz prymas Polski. Po mszy Jan Paweł II żegnany pieśnią "Boże, coś Polskę" odleciał do Rzeszowa. Tutaj około południa w obecności ponad pół miliona wiernych została odprawiona na placu przy kościele Najświętszego Serca Jezusowego msza beatyfikacyjna byłego biskupa przemyskiego Józefa Pelczara (zmarły w 1924 roku błogosławiony stworzył m.in. Zgromadzenie Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego).

Za zasługi dla Kościoła i diecezji przemyskiej Papież podniósł do godności arcybiskupa Ignacego Tokarczuka.

W godzinach popołudniowych Ojciec Święty udał się do Przemyśla.

W Katedrze św. Jana Chrzciciela spotkał się przy relikwiach błogosławionego bp Józefa Sebastiana Pelczara z mieszkańcami miasta. W spotkaniu wzięły udział siostry sercanki.

Następnie przekazał kościół garnizonowy Najświętszego Serca Jezusowego na wieczystą własność wiernym obrządku bizantyjsko-ukraińskiego, ustanawiając zarazem w nim katedrę diecezji i biskupstwo tego obrządku. Decyzja ta zakończy pewnie spór wokół kościoła św. Teresy okupowanego przez polskich katolików od dwóch miesięcy. Protestujący opuścili kościół na kilkanaście godzin przed wizytą Jana Pawła II w Przemyśle (nie chcieli się pogodzić z decyzją przekazania kościoła oo. karmelitów na 5 lat wiernym obrządku ukraińsko-bizantyjskiego, którzy w tym czasie mieli wybudować dla siebie nowy kościół).

W Przemyśle Papież spotkał się w kościele św. Teresy z hierarchią Kościoła bizantyjsko-ukraińskiego. W spotkaniu wziął m.in. udział kardynał Lubaczewski. Podczas wieczornej liturgii słowa Bożego w przemyskiej katedrze Papież wygłosił przemówienie do wiernych obrządku bizantyjsko-ukraińskiego, przypominając dzieje Kościoła unickiego i obchody 1000-lecia chrztu Rusi w 1988 roku. Nielegalny wówczas Kościół odbył główne uroczystości w Polsce na Jasnej Górze. Papież szczególnie mocno podkreślił konieczność pojednania pomiędzy Polakami i Ukraińcami. "Niech nasze ostatnie doświadczenia i wspólne obchody chrztu Rusi posłużą jako oczyszczenie i ulatwią przebaczenie dawnych krzywd" - podkreślił.

Jan Paweł II wezwał Polaków i Ukraińców do życia w pokoju i przypomniał, że szowinizm jest sprzeczny z duchem chrześcijaństwa. Do Rzeszowa i Przemyśla zjechały tysiące Ukraińców z ZSSR. Podczas mszy św. w Katedrze, po krótkim fragmencie przemowy po ukraińsku Jan Paweł II powiedział: "Niech Pan Bóg pozwoli mi pojechać

do Lwowa to będzie więcej po ukraińsku". W godzinach wieczornych Ojciec Św. przybył do Lubaczowa, gdzie odwiedził sanktuarium Matki Bożej Łaskawej, po czym poświęcił konkatedrę p.w. bł. Jakuba Strzemię.

W poniedziałek 3 czerwca w godzinach porannych Papież odprawił mszę świętą na lubaczowskim stadionie sportowym i dokonał koronacji obrazu Matki Bożej z Łukawca. Następnie udał się do Kielec, gdzie odwiedził kielecką katedrę p.w. Najświętszej Maryi Panny i dokonał zamknięcia synodu diecezjalnego. Na placu przykatedralnym wziął udział w liturgii słowa Bożego i wygłosił przemówienie do zakonników i zakonnic. Wieczorem odprawił mszę

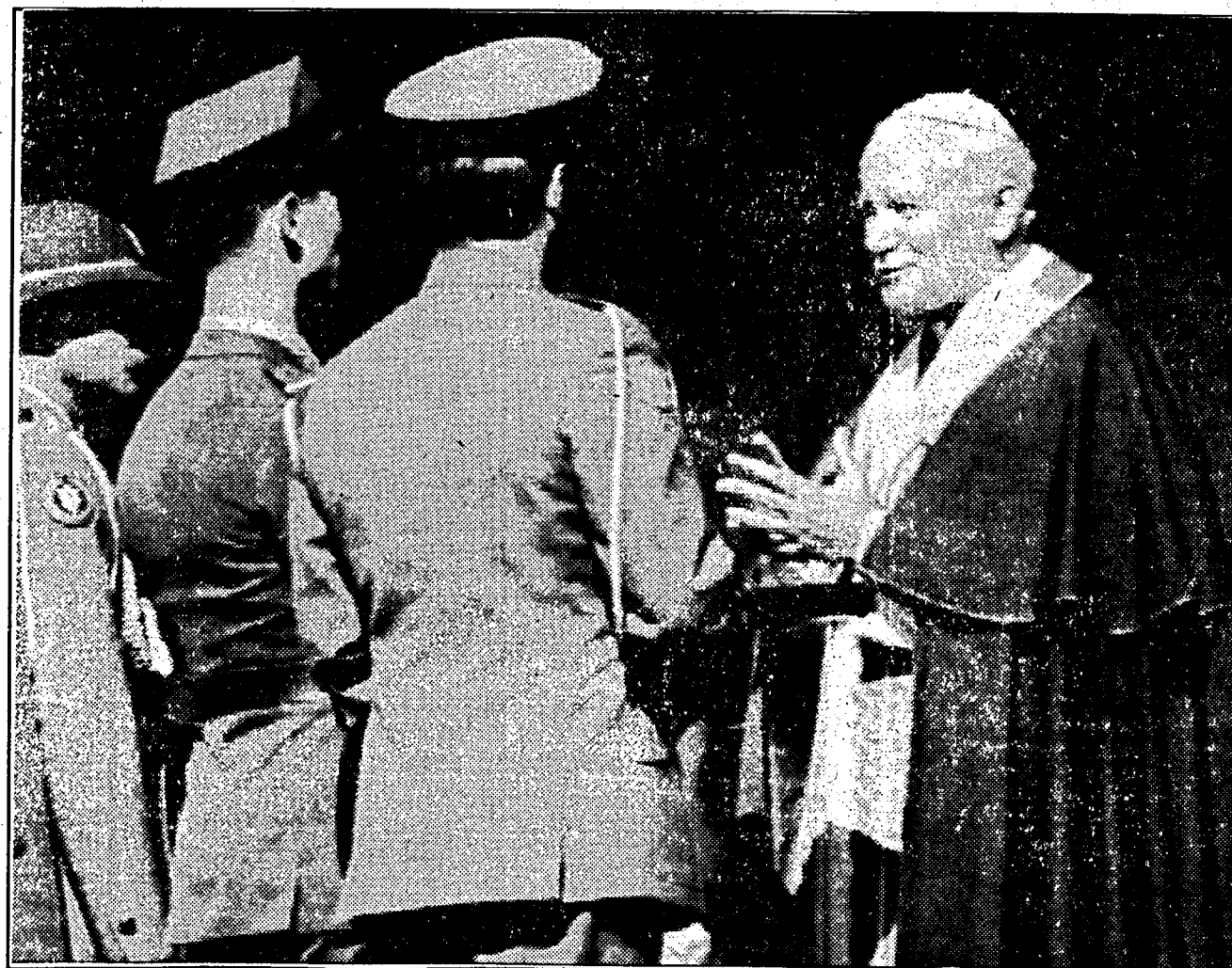
św. na lotnisku aeroklubu w Masłowie koło Kielec i koronował obraz Matki Bożej Łaskawej.

We wtorek 4 czerwca przybył do Radomia, gdzie w godzinach porannych odprawił mszę św. na lotnisku wojskowym i wygłosił homilię do robotników. O godzinie 15 przed pomnikiem protestu robotniczego złożył hołd robotnikom poległym w 1976 roku. W godzinach wieczornych Jan Paweł II odleciał do Łomży, gdzie na placu przy parafialnym kościele Miłosierdzia Bożego wygłosił homilię do rolników i dokonał koronacji obrazu Matki Bożej Łomżyńskiej.

W środę 5 czerwca w łomżyńskiej katedrze p.w. Św. Michała

Archanioła Ojciec Święty spotkał się na liturgii słowa Bożego z Litwinami, a następnie poświęcił nowo wzniesione budynki łomżyńskiego Wyższego Seminarium Duchownego. Stąd odleciał do Białegostoku, gdzie jeszcze przed południem odprawił mszę świętą na lotnisku miejscowego aeroklubu. Wczesnym wieczorem odbył modlitewne spotkanie z wiernymi Kościoła prawosławnego w białostockiej katedrze prawosławnej p.w. Św. Mikołaja. Z Białegostoku Jan Paweł II odleciał do Olsztyna.

(Pozostałe 4 dni wizyty Papieża w Polsce przedstawimy w następnym numerze).

Ciężarówka z ciuchami

Zalste surrealistyczny wieczór. Wraz z przyjacielem wzięliśmy udział w zakończeniu tygodnia literatury polskiej, na którą to imprezę nasi niemieccy przyjaciele zaprosili nawet Janusza Głowackiego z Nowego Jorku (cały blok spotkań autorskich, świetnie przygotowany, z udziałem tłumaczy i świetnymi wykładami na temat polskiego pisarstwa, cieszył się wielkim powodzeniem wśród publiczności - może by warto podobne prezentacje robić także na kontynencie amerykańskim, trzeba jedynie znaleźć możliwych sponzorów). Po wielkim bankiecie, w czasie którego jak to tu w zwyczaju, wina i innych płynów podano sporo, zakąski zaś na lekarstwo, wyruszyliśmy do miasta, by się nieco pokrzepić, a ponieważ byliśmy z lekka zmęczeni, uznaliśmy, iż lepiej poruszać się taksówką niż środkami komunikacji miejskiej. Jadąc gaworzyliśmy mile o zaletach i wadach rodzimej sztuki słowa tak pięknie przedstawionej niemieckiej publiczności, gdy nagle taksówkarz najczystsza polszczyzną włączył się do rozmowy i wykazał się w jej trakcie zupełnie niezłą znajomością przedmiotu - okazał się studentem polskim dorabiającym sobie właśnie prowadzeniem (na czarno, oczywiście) taksówki. Drogę ukończyliśmy przed małą turecką, sympatyczną i smacznie karmiącą restauracją, w której postanowiliśmy uzupełnić braki bankietu, czyli spożyć coś, co pozwoliłoby wchłaniać płyny bez narażania się na szybkie pozbawienie przytomności. Przystąpiliśmy do studiowania karty wymieniając opinie na temat wszelkich tu dostępnych potraw, gdy kelnerka włączyła się po polsku do rozmowy polecając nam rzeczywiście smaczne, a nieznanne nam dotąd dania: okazała się współwłaścicielką firmy, która, jak się okazało niebawem, stała się tym samym

magnesem dla wszelkiego rodzaju polskich lumpów i handlarzy. Jeden z nich przystąpił do nas rzeczowo, choć zmieszany już z lekka nadużyciem wysokowych napojów głosem, z propozycją sprzedaży ogromnych partii ciuchów "z drugiej ręki" tłumacząc, że niewątpliwie zrobimy na tym w kraju olbrzymi biznes. I tak oto pomieszała się w Berlinie polska kultura z polskim zmysłem przedsiębiorczości. Przyznam, że jak na jeden wieczór, była to więcej niż przypadkowa zbieżność wydarzeń: poczuliśmy się "na polskiej ścieżce" i, by się z niej wydostać, zakończyliśmy całą eskapadę przy pomocy procentowanej cieczy brązowej produkowanej przez Irlandczyków, którą z jakichś powodów bardziej sobie cenimy niż podobne świństwo wyrabiane przez Szkotów, nie mówiąc już o smakującym jakoś dziwnie amerykańskim burbonie. W ten sposób udało nam się umknąć z narodowej pułapki.

Można z tej historii wysnuć wiele różnych morałów, z których bodaj najważniejszym jest ten, który powiada, by nawet z dala od ziemi rodzinnej uważać co i gdzie się mówi w ojczystym języku i nie być przekonanym, jak większość naszych podróżników o tym, że jak już od łojczyzny daleko, to nikt nas nie rozumie. Gorzej, gdy zamiast na rozumiejącego rodaka natrafi się na przypadkiem znajomego polski tubylca, o co wcale w Niemczech, a już szczególnie w Berlinie tak trudno nie jest. Dlatego drażnią mnie dość głośne wypowiedzi przybyszów z Polski, którzy, po zniesieniu wiz zjeżdżają tu może nie masowo (poczekajmy do wakacji), ale za to w reprezentacji raczej dość niewysokiej klasy. Ich wynurzenia na temat Niemiec i Niemców wypowiadane z radosną beztroską w środkach komunikacji miejskiej mogą czasami doprowadzić

do białej gorączki. Nie chodzi nawet o to, że wszystkie są fałszywe, ile o to, że wypowiadane są na ogół językiem dość bliskim rynsztokowemu, w którym zdania mające dowleść niższości kulturalnej rodowitych mieszkańców tych ziem, zaś naturalnej oczywistości wyższości Polaków brzmią, przyznam, dość żałośnie. Sami sobie wystawiamy świadectwo, prowokujemy niechęć lub wręcz nienawiść. Muszę przyznać, że kompletnie tego mechanizmu nie rozumiem, nie potrafię pojąć tego demonstracyjnego obnoszenia się z wszelkiego rodzaju kompleksami - od historycznych poczynając, na materialnych kończąc. Gdyby budować na podstawie tych wypowiedzi obraz Polaka - a są tu tacy, co z tego źródła czerpią i opisują - wyłonił się jakaś pokraczna karykatura. Dzięki Bogu zdarzają się wciąż sytuacje, w których ów obraz kształtuje się korzystnie - do nich należą owe wspomniane wyżej dni literatury polskiej. Rzecz w tym jednak, że takie obrazy mają tu małe wzięcie. Prasa reaguje raczej na zjawiska negatywne niż pozytywne, te ostatnie - i słusznie - uważając za coś normalnego, a zatem nie wymagającego większej uwagi. Przyznam też, że byłbym raczej niechętny zdumionemu, odkrywaniu przez tutejsze media, że "Polacy to tacy sami ludzie, jak my". Boję się jednak, że częściej - jeśli wybór naszych "turystów" nie ulegnie poprawie - będę czytał raczej zdania dla nas mało pochlebne.

Nasz obraz tutaj jest kształtowany jednak nie tylko przez przybyszów z Polski, także przez wiadomości nadchodzące z kraju, a dotyczące sposobów urządzania się w nowo pozyskanej niepodległości i demokracji. Wciąż jeszcze pamięta się było nie było historyczne zasługi w budowaniu skutecznego oporu przeciw komunizmowi, lecz z błędnym czasem

ten obraz ustępuje innemu, na który składa się wiele różnorodnych elementów. Jak wspomniałem, prasa zajmuje się raczej sensacjami negatywnymi niż opisem stanów normalnych. Z tego punktu widzenia bardziej też eksponowane są nawet drobne potknięcia Prezydenta niż największe sukcesy, bardziej widoczne karykaturalne spory w Sejmie dotyczące skrobanek i ewentualnych zakazów używania środków antykoncepcyjnych (przepraszam, że wracam wciąż do tego tematu, ale to nie moja obsesja: ostatnio wysłuchałem w polskim radio pouczeń jakiegoś ginekologa, który wyjaśniał, że samo używanie środków antykoncepcyjnych jest demonstrowaniem chęci zabijania dzieci i porzucaniem przez kobiety przyrodzonych im z woli Natury i Boga funkcji matki i żony, na których powinny się w swym życiu koncentrować - zapachniało czymś gorszym od Ciemnogródu). Wałęsa na szczęście uczy się odpowiadać mniej spontanicznie, a bardziej dyplomatycznie, a tym samym zmniejsza niebezpieczeństwo palnięcia jakiegoś horrendalnego głupstwa, co mu się nieśtety zdarzało nieraz. Natomiast nasi bojówkarze przeciwykonceptyjni stają się coraz bardziej widoczni wystawiając kraj na pośmiewisko.

To jednak pożywka prasy bądź brukowej, bądź lewicowo-"postępowej", które także właśnie sensacje kochają. Na wyższym poziomie, gdzie już naprawdę o ważne rzeczy chodzi, nie brak także ocen negatywnych. Chaos polityczny (działa w Polsce blisko 200 (!) ugrupowań partyjno-towarzyskich) i pogłębiający się obszar nędzy nie wróżą najlepiej i zauważają to także zachodni komentatorzy. Krajowi zresztą także. Oto jeden z nich pisze: "Narasta w kraju chaos gospodarczy i polityczny. Jako że chaos jest wyższą formą bałaganu, nie przyjmuje lekarstw i na ogół poddaje się tylko cięciom chirurgicznym, to zastanawiam się, co może przeszkodzić ciemnym przeprawom. Czy przeszkodzi fakt, że skrajne rozwiązania na progu wolności nie mieszczą nam się w głowach? Jeżeli to nie pomoże, grozi

nam stan wojenny, który będzie miał oczywiście inne imię, a czy wprowadzać go będą ofiary nocy długich łomów? - ironia historii nie zna liłości, więc kto wie?" (Smecz w najnowszej "Kulturze" paryskiej). Że nie jest lekko, niech świadczy fakt, że - na skutek strajku śmieciarzy mieliśmy stan ekologicznego zagrożenia miasta. Strajk śmieciarzy to jednak tylko fragment zmniejszanych w całym kraju demonstracji protestacyjnych, których jedynym jak na razie postulatem jest zwiększenie zarobków. Musi to nakreślić spiralę inflacyjną. Widać już pewne tego efekty - zdevaluowano oficjalnie złotówkę, dolar stabilny od ponad roku poszedł gwałtownie w górę przekraczając magiczną granicę 10 tys. zł za sztukę. W połączeniu z od dawna obserwowanym zastojem przemysłu, z nieumiejętnością przeprowadzania procesów reprivatyzacyjnych (swoją drogą komuna zostawiła po sobie niezły potrzask w postaci państwowej własności), zmniejszeniem możliwości handlu ze wschodem (Sowieci po prostu nie mają czym płacić) może to spowodować kolejny etap gospodarczej zapaści. Nie dziwi, że obserwujący te procesy z uwagą zachodni imperialiści nie

kwapią się do inwestowania w kraju o tak niepewnych strukturach ekonomicznych. I choć ma rację Wałęsa, że ich inwestycje pomogłyby w uchronieniu kraju przed katastrofą, oni jednak myślą raczej w kategoriach własnego, a nie naszego interesu. Może by im wreszcie potrafił ktoś wytłumaczyć, że jest to myślenie na dość krótki dystans: ewentualne pogłębienie polskiego kryzysu może i dla nich samych mieć dość nieprzyjemne następstwa - jeśli nie dziś, to pojutrze. Z pewnością nie zapobiegną katastrofie polscy cwaniaczekowie proponujący mi w tureckiej knajpie w Berlinie zrobienie dużego biznesu na przewiezieniu do kraju dwóch ton używanych ciuchów. Sam fakt zwracania się z tym do mnie nie świadczy o specjalnie mocnych podstawach ich przedsiębiorczości, raczej przeciwnie. Być może jednak nie mam racji, być może, zamiast wypisywać te krytykanckie felietony, powinienem wynająć ciężarówkę i spróbować w ten sposób dorobić się majątku ratując zarazem tymi ciuchami jeśli nie ojczyznę, to przynajmniej dzieci ubogich rodzin, które nie stać na kupno czegoś nowego. Tyle, że ja nie mam prawa jazdy.

LESZEK SZARUGA

Z czego się Polska śmieje?

KUWEJT

- amerykańsko-sowiecką pułapką na Husseina?

Niedawno Pentagon przyznał, że największa bitwa lądowa podczas "Operacji Pustynna Burza" odbyła się w dwa dni po ogłoszeniu przez prezydenta Busha o zawieszeniu broni w wojnie przeciwko Irakowi. Do bitwy doszło 2 marca. Sprowokowali ją żołnierze około 10-tysięcznej elitarniej dywizji irackiej Gwardii Republikańskiej, którzy w pobliżu Basry ostrzelali intensywnym ogniem patrol amerykański z 24 Zmechanizowanej Dywizji Piechoty. "Niewielka potyczka", bo tak ją określilo wówczas dowództwo amerykańskie była bardzo zawzięta. Trwała 4 godziny. Gwardziści stawili zdecydowany opór, ale ulegli ponownie druzgocącej przewadze technologicznej i logistycznej Amerykanów. Ponadto, zdaniem źródeł w Pentagonie, niebagatelny czynnik błyskawicznego zwycięstwa było wysokie morale i serce do walki żołnierzy i oficerów oburzonych złamaniem przez Husseina umowy o zawieszeniu broni. W trakcie bitwy amerykańskie oddziały zniszczyły 247 irackich czołgów i transporterów opancerzonych, około 500 ciężarówek i ciężkich pojazdów wojskowych, kilkadziesiąt dział artyleryjskich. Nieznana jest liczba zabitych żołnierzy irackich - ale liczbę około 5 tys. eksperci wojskowi uważają za bardzo prawdopodobną. Straty amerykańskie były mikroskopijne - 1 czołg, 1 transporter opancerzony, 1 żołnierz ranny. Nie podano do wiadomości publicznej czy decyzję o podjęciu bitwy podjął prezydent Bush. Pułkownik Patrick Lamar, szef operacyjny 24-tej dywizji, który ze strony amerykańskiej koordynował całą operację, powie-

dział, że decyzja nie miała podłoża politycznego. Schwarzkopf wydał rozkaz walki ze względów czysto taktycznych - dywizja Hammurabiego została zniszczona, gdyż znalazła się na drodze prowadzącej do Bagdadu (a 2 marca marsz na Bagdad był nadal możliwy). Z kolei generał Colin Powell, szef połączonych sztabów amerykańskich sił zbrojnych, powiedział, że do bitwy doszło, gdyż Iracy popełnili błąd, atakując Amerykanów. Jeden z dowódców amerykańskich biorących udział w "Operacji Pustynna Burza" ujawnił, że szczegóły na temat bitwy znane były wkrótce po jej zakończeniu, ale informacji Pentagon nie podał do wiadomości publicznej, gdyż oficjalnie trwało zawieszenie broni. Pete Williams, rzecznik prasowy ministra obrony Cheney'a zaprzeczył pogłoskom, że Pentagon chciał ukryć wiadomość o bitwie.

Opisana powyżej historia potwierdza potoczne stwierdzenie, że pierwszą ofiarą wojny jest prawda. W tym przypadku prawda wyszła na wierzch, ale nadal szereg spraw związanych z wojną w Zatoce Perskiej pozostaje niewyjaśnionych, niejasnych, niekiedy z premedytacją utajnionych. Jedną z takich spraw - z jednej strony najbardziej ważnych, z drugiej najbardziej owianych niedopowiedzeniami, przemilczeniami i wręcz zakłamaniami - jest sprawa okoliczności w jakich doszło do wojny w Zatoce oraz roli Związku Sowieckiego w charakterze sojusznika/przeciwnika Stanów Zjednoczonych. A rola ZSSR w pewnych przypadkach jako sojusznika, a w innych jako przeciwnika była poważna. Jako sojusznik ZSSR zgodził

się na sprawienie Husseinowi lania, jako przeciwnik nie dopuścił do totalnego zniszczenia irackich sił zbrojnych i do usunięcia Husseina od władzy.

Istnieją dwie koncepcje na temat roli ZSSR jako sojusznika USA. Obydwie pochodzą z przecieków CIA, KGB i innych wywiadów państw zaangażowanych w wojnę w Zatoce.

Według pierwszej USA i ZSSR zastawiły w kooperacji pułpkę na Saddama Husseina. W myśl tej koncepcji CIA i KGB wczesną wiosną ub. roku niezależnymi drogami doszły do wniosku, że Hussein będzie miał wkrótce broń atomową. Ani Kreml, ani Biały Dom nie chciały, aby na Bliskim Wschodzie pojawiła się potęga nuklearna. Irak zagrażałby wówczas zarówno proamerykańskim państwom arabskim jak i ZSSR, gdzie żyje 70 mln coraz bardziej niezadowolonych muzułmanów. USA i ZSSR skonstruowały więc pułpkę. Waszyngton nakłonił Kuwejt do znacznej obniżki ceny ropy naftowej, co rozpoczęło wojnę ekonomiczną z Irakiem, którego zagraniczne wpływy zależały w 100% od sprzedaży ropy naftowej. Jednocześnie zapewnił Kuwejt, żeby się nie obawiał Husseina, gdyż ten został poważnie ostrzeżony i nie odważył się na zaatakowanie Kuwejtu. Z kolei ambasador USA w Bagdadzie April Glaspie poinformowała Husseina, że USA nie będą się mieszać w arabskie spory terytorialne. Hussein uzyskał także pełną zachętę do inwazji na Kuwejt od Moskwy, która zapewniła go, że otrzyma pełne dyplomatyczne i militarne poparcie. Takie poparcie zneutralizowałoby niebezpieczeństwo ataku ze strony USA oraz spa-

ralizowałoby akcje antyirackie w Radzie Bezpieczeństwa ONZ. Gdy Saddam zaatakował Kuwejt - USA i ZSSR wystąpiły przeciwko niemu. W końcu jednak Moskwa uratowała Husseina. Nie chciała stracić ani jednego z największych swych militarnych klientów, ani jednego ze swych największych dłużników. Saddam jest winien Związkowi Sowieckiemu 20 mld dol. Moskwa nie chciała z pewnością także, aby prosowiecki reżym został zastąpiony państwem proamerykańskim.

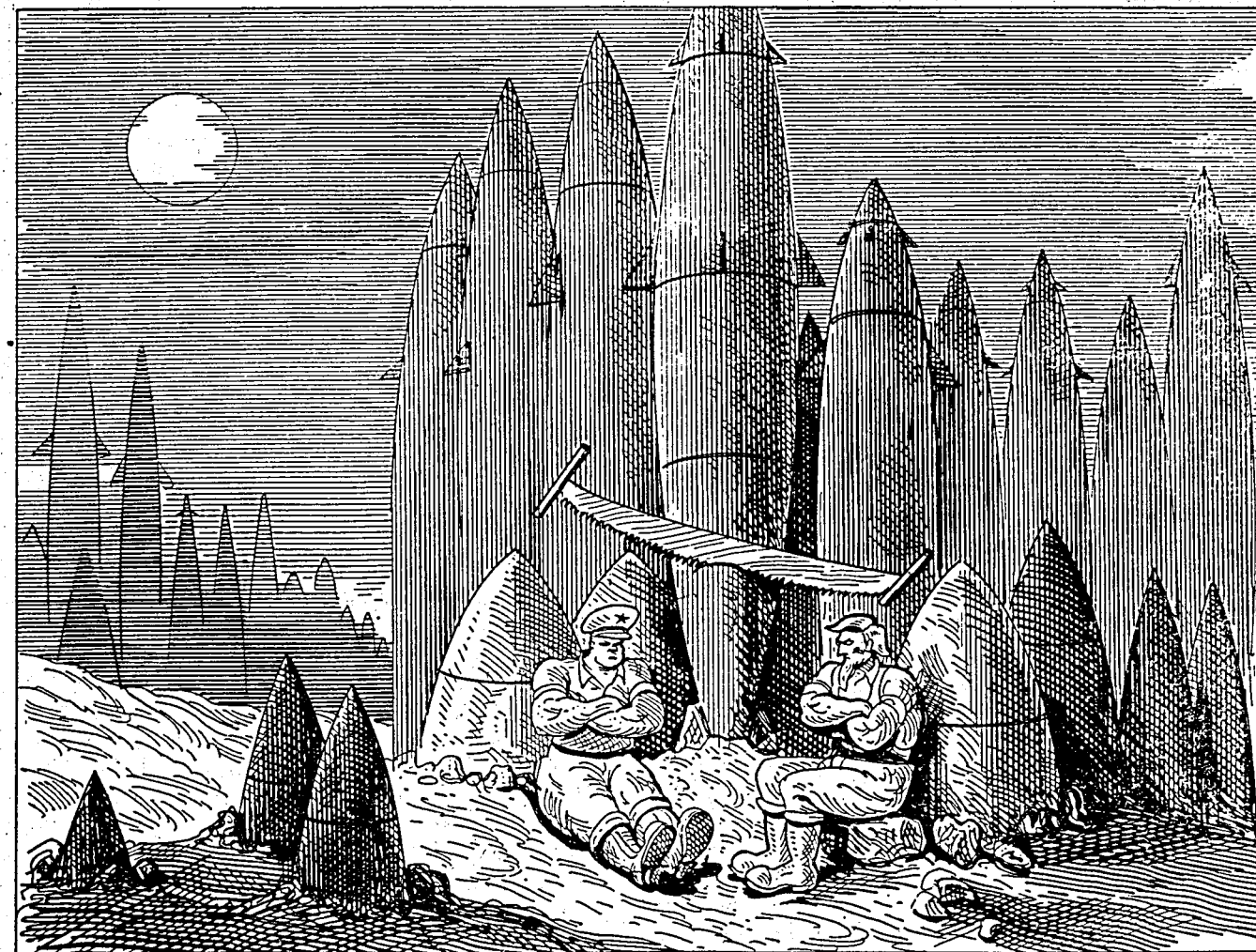
Według drugiej koncepcji ZSSR nie odegrał żadnej roli na początku konfliktu w Zatoce. Saddam Hussein dokonał inwazji na Kuwejt na własną rękę, co było dla Moskwy nie tylko niekorzystne dlatego, że się usamodzielniał i dokonał agresji bez postarania się o zgodę Kremla, ale i

dlatego, że jak trafnie przewidywała inwazja na Kuwejt obnażył słabość ZSSR - od jakości i walorów broni sowieckiej poczynając. Dlatego Moskwa podjęła intensywną kampanię dyplomatyczną, aby dać czas Husseinowi na opuszczenie Kuwejtu i uniknięcie wojny. Z drugiej strony chciała dać Husseinowi nauczkę za samodzielność - stąd ostatecznie zgodziła się na użycie siły przeciwko niemu w celu wypędzenia go z Kuwejtu. Zgoda ta nie przyszła za darmo. Arabia Saudyjska i Kuwejt już pompują grube sumy petrodolarów do ZSSR, a niektóre źródła podają, że także Zachód nagroził już wkrótce Związek Sowiecki jakąś formą nowego planu Marshalla. W tym kontekście apele Gorbaczowa i premiera ZSSR Pawłowa o pomoc w wysokości 100 mld dol. nie są wcale zglą-

szane na oślep. Także i według tej koncepcji Moskwa uratowała Husseina przed ostateczną klęską i przed utratą władzy. Rzekomo tylko dzięki naciskom Kremla prezydent Bush nie dał rozkazu marszu na Bagdad, a nawet zniszczenia uciekających z Kuwejtu i południa Iraku dywizji irackich.

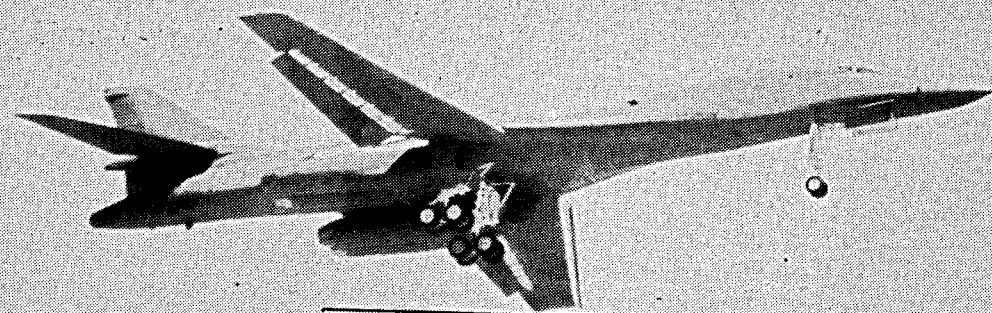
Od strony kulis widać, że siły alianckie wygrały samą wojnę jak chciały, ale z pewnością nie kontrolowały według swego uznania okoliczności i warunków prowadzenia wojny. Nie zebrały same także żniwa politycznego i ekonomicznego. Coś nieoczekiwanie także Związek Sowiecki. Dopiero przyszłość pokaże ile, choć już wiemy, że niemało.

Zbigniew Farmus

NA ZIEMI

B-1B

I W POWIETRZU

Siedemnasty z kolei London International Airshow w wydaniu 1991 po raz kolejny udowodnił, że jest jednym z największych widowisk tego typu w północnej Ameryce. W tym roku pokazano ok. 80 samolotów, z których kilka powróciło właśnie z wojny w Zatoce Perskiej.

W ostatni weekend bramy lotniska otworzyły się oficjalnie dla publiczności o 8:30 rano. Dla tych jednak, którzy chcieli zrobić zdjęcia samolotów na pasach jeszcze bez gapiów istniała możliwość wcześniejszego wejścia. Pokazy w powietrzu zaczynają się zwykle o 13 i trwają 3 godziny. Tradycyjnie kanadyjski zespół "Snowbirds" zamyka widowisko. W tym roku słoneczna pogoda i brak wiatru sprzyjały pilotom, miłośnikom lotnictwa i fotografom. Na pokazach lotniczych w Kanadzie, podobnie jak na całym świecie, zjawiają się przeogromne tłumy.

W London, Ontario, wzięły udział w pokazie samoloty US Airforce, Navy, armii kanadyjskiej oraz maszyny niemieckie, i samolot produkcji sowieckiej.

Amerykańskie lotnictwo strategiczne reprezentowały bombowce B-52, B-1B i FB-111. Nie było bombowca B-2, który jest obecnie testowany. Bombowiec B-52, który pokazał się w Kanadzie należał do

skrzydła 416 z bazy lotniczej w Griffiss ze stanu New York. Podczas wojny z Irakiem operował z bazy Diego Garcia na Oceanie Indyjskim. W Iraku wykonał 13 nalotów i bombardowań.

B-1B, którego można było oglądać na ziemi obok bombowca-weterana stanowił uderzający kontrast nowoczesności. A jednak był jedynym współczesnym bojowym samolotem, który nie brał w ogóle udziału w "Operacji Pustynna Burza". Złożyło się na to wiele czynników, m.in. wysokie koszty ewentualnej straty bombowca, kłopoty z silnikami, które ujawniły się tuż przed wojną i wreszcie, potrzeby obronne samej Stanów Zjednoczonych. Bombowce te są bowiem zawsze gotowe na wypadek ataku nuklearnego ze strony ZSSR na USA.

Po raz ostatni mogliśmy oglądać FB-111. Ze smutkiem żegnamy samolot, który już nie pojawi się na tak dużym pokazie lotniczym, gdyż przechodzi na emeryturę przy końcu tego miesiąca. Niecałkowitą, bo część tych samolotów po przeróbce znajduje się na usługach taktycznych dowództwa jako F-111G.

Co wyróżniało ostatni pokaz lotniczy? Warto odnotować powrót malunków, zwanych "sztuką na nosie" ("nose art") na bombowcach. Kolorowe obrazki i napisy żywo przypo-

minają tego typu "dzieła" z okresu II wojny światowej. Maluje się dziełczyny, zwierzęta, flagi, ptaki i karykatury. Trend ten po 40 latach prześladowań, pojawił się znowu w lotnictwie ku uciechu załóg i ich wielbicieli.

Amerykańskie Dowództwo Taktyczne zademonstrowało wszystkie swoje główne samoloty: F-16, F-15, F-4, A-7 i A-10.

Samoloty A-10 były z jednostki rezerwowej z Pensylwanii i pokazały bardzo piękne układy akrobatyczne w czwórce. Wyraźny był też kontrast pomiędzy nimi a innymi odrzutowcami. Robią rzeczywiście mało hałasu. Zawdzięczają to konstrukcji silników i dysz, działają bez dopalania. W powietrzu słychać raczej gwizd niż grzmot, tak typowy dla współczesnych maszyn bojowych.

F-15 dostarczyły na pokazie znawcom tematu kilka niespodzianek. Jeden z nich, który patroluje obecnie stan Georgia był pierwszym samolotem Eagle w służbie taktycznej USA. Było to 14 listopada 1974 roku. Przekazanie tego dwusiedzielnego, treningowego Eagle nie odbyło się bez pompy. Wzięło w tym udział 20 000 widzów, oraz ówczesny prezydent USA Gerald Ford. Samolot otrzymał wówczas numer "1", wypisany czarną farbą na nosie. Po latach przeniesiono go do służb

rezerwowych, a jego tablicę identyfikacyjną skromnie w pobliżu dysz wlotu powietrza. Spotkanie z pierwszym orłem amerykańskiego lotnictwa to wielkie przeżycie dla jego fanów.

Był też na pokazie inny, jeszcze bardziej znany miłośnikom lotnictwa Eagle, również dwusiedzielnowy, z numerem AF 71-291. Był drugim dwusiedzielnym samolotem prototypowym tego rodzaju. Wykonał wiele misji, ale przede wszystkim był najbardziej popularnym wizerunkiem F-15E Strike Eagle. Do tej roli został przybrany elektroniką i bronią, latał w kamuflażu European I - takim właśnie jaki obnosił np. w wojnie w Zatoce A-10. W książkach lotniczych widnieje szereg jego oficjalnych "portretów", a zakłady produkujące modele samolocików, takie jak Monodram i Hasegawa zrobiły model na jego dokładny wzór.

Pokazano 2 najnowsze samoloty Strike Eagle, jak również 2 Eagle z Elmendorf (bazy lotniczej na Alasce). Jeden z nich prezentował nowe eksperymentalne barwy ochronne - nieco ciemniejsze od obecnie używanych.

Były też samoloty F-16, choć nie

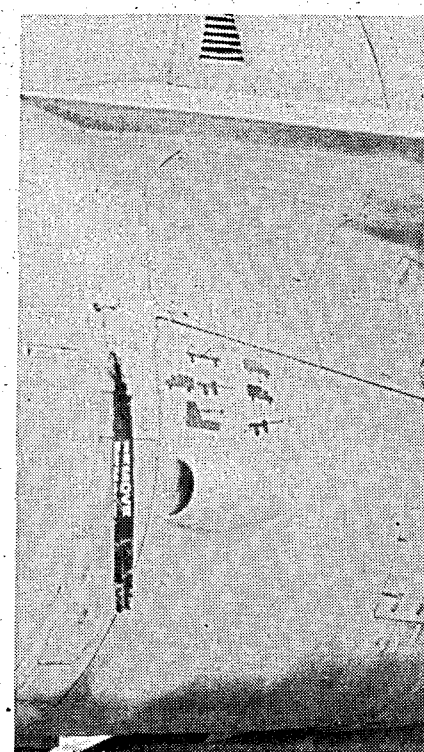
tak mocno eksponowane jak na ubiegłorocznym 16 pokazie, kiedy to obchodziły swe 16 urodziny. Pokazano dwie wersje bojowe F-16. Przeróbkę, która wygrała kontrowersyjną konkurencję z F-20 Tigershark.

Na płycie stał też model C, który ma nowszy silnik F-110 o sile ciągu 28 000 funtów. Kiedy leciał, nawet pod słońce widać było w dyszach błyski z potężnej maszyny.

Przyleciały z Arizony ze służb ochrony powietrznej A-7, jeden jednosiedzielnowy i jedna dwójka, obmalowane w dwóch odcieniach szarości niczym obecne F-16. Popularne phantomy reprezentował F-4E i dwa rekonesansowe RF-4C z Mississippi.

Navy przysłało na pokaz m.in. dwa F-14, trzy A-6 i dwa EA-6B. Najwięcej ciekawości budził jako samolot bojowy myśliwiec A-6E. Miał wymalowane czarne sylwetki obiektów, które zniszczył podczas "Operacji Pustynna Burza". Były to mosty zniszczone przez naprowadzane przez laser bomby, także ciężarówki, transportery opancerzone i samobieżne haubice.

W rozmowie z pilotami dowiedzieliśmy się, że była to zaledwie cząstka

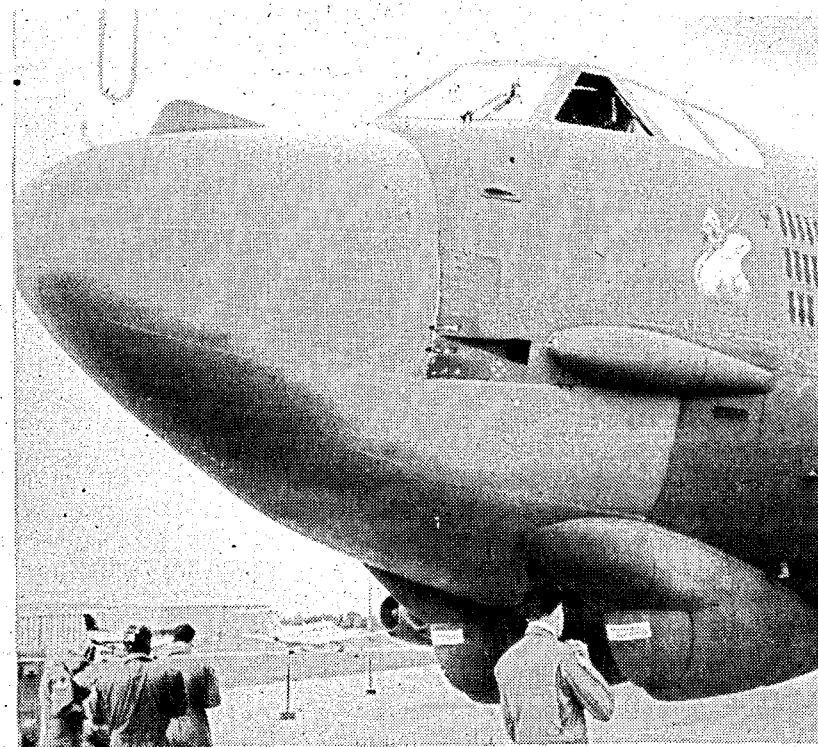
Sylwetki zniszczonych celów naziemnych narysowanych na samolocie A-6E.

zniszczeń jakich dokonano podczas nalotów, które jako że odbywały się nocą i w asyście innym A-6 trudne były do ustalenia.

Pokazano też odmianę tankującą A-6 (KA-6D) w przybraniu z daleka widocznych barw, bowiem w swych pierwotnie wojennych ochronnych barwach okazał się zbyt mało widoczny dla pilotów, którzy mieli trudności z odnalezieniem go w powietrzu podczas ciężkiej próby wojennej. Powrócono więc do dawnych, mniej ochronnych barw dla powietrznego tankowca.

Marine A-4M Skyhawk pokazał się w London w jednej ze swych ostatnich misji. Te wspaniałe maszyny atakujące zastąpić ma teraz AV-8B Harrier. Przeszły już do eskadr rezerwy.

Zobaczyliśmy E-2 Hawkeye, o którym pisaliśmy podczas wojny w Zatoce, jak prowadził elektroniczne naprowadzenie podczas "Operacji Pustynna Burza". Jego nos ozdabiały z kolei rysunki błyskawic zapisujące kolejne udane misje rozpoznawcze.

13 nalotów oznaczonych na samolocie B-52.

Wielkie transportowce C-5, C-141 i C-130 Hercules były wielką atrakcją dla zwiedzających, a zwłaszcza dla dzieci, bowiem można było wejść do nich i podziwiać ogrom wnętrza.

Pewną niespodzianką było to, że Niemcy pokazali swe bardzo rzadko oglądane na kanadyjskich pokazach odrzutowce Alpha Jet.

Inna sensacja, to sprywatyzowany sowiecki samolot. Nie bojowy, lecz akrobatyczny samolot SU-26. O samolocie tym mówiło się, że jest jednym z najlepszych akrobatycznych samolotów na świecie. Kupił go więc jakiś Amerykanin Clint McHenry i udowodnił m.in. w London, że reputacja ta jest w pełni uzasadniona.

Zamykając pokaz kanadyjskie Snowbirds wykonały brawurowe akrobacje z zegarmistrzowską precyzją.

Airshow był ponownie wielkim sukcesem. Obejrzała go rekordowa liczba widzów. Na następny taki pokaz trzeba czekać do 6 czerwca 1992 roku. Zapowiada się jeszcze lepiej.

MIŁOSZ ALEKSANDER F.

U góry:
Autor przed samolotem A-10, na pokazie lotniczym w London.

U dołu:
portret A-10 ze słynną, malowaną paszczą.

Od redakcji: W letnim sezonie odbędą się jeszcze w Ontario mniejsze i mniej prestiżowe pokazy w Hamilton, Trenton i na Exhibition w Toronto. Ale też warto zobaczyć.

KOMUNIKATY KONSULATU GENERALNEGO RP W TORONTO

W związku z licznymi zapytaniami w sprawie przekazywania świadczeń emerytalnych z Polski do Kanady uprzejmie informuję, iż z uwagi na brak umowy w zakresie ubezpieczeń społecznych pomiędzy Polską a Kanadą świadczenia emerytalno-rentowe osobom zamieszkałym na stałe w Kanadzie nie są przekazywane.

Jak poinformowało Biuro Rent Zagranicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych brak jest podstaw prawnych do wypłaty polskich świadczeń rentowych osobom na stałe zamieszkałym w Kanadzie.

Jednakże ZUS przyjmuje wnioski osób zainteresowanych przekazywaniem świadczeń do Kanady, które rozpatrywane są wyjątkowo wnikliwie i w indywidualnych sprawach podejmowane są pozytywne decyzje, w drodze szczególnego wyjątku.

Termin załatwienia takiego wniosku - z uwagi na konieczność przeprowadzenia dodatkowego postępowania - jest znacznie dłuższy od terminu załatwienia wniosku, osoby zamieszkałe w kraju, z którym zawarto umowę o wzajemnym przekazywaniu świadczeń. Konsulat poinformował Ministerstwo Spraw Zagranicznych o zaistniałej sytuacji z sugestią przeprowadzenia zmian zmieniających powyższe przepisy na korzyść osób stale zamieszkałych w Kanadzie.

Dalsze informacje w powyższej sprawie przekazywane będą w miarę ich napływania.

Konsul Generalny RP
ANDRZEJ BRZOZOWSKI

NADANIE OBYWATELSTWA

W związku z zapytaniem o możliwość nabycia obywatelstwa polskiego Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Toronto uprzejmie informuje, iż ubiegający się o nadanie obywatelstwa powinien po-

przez Konsulat skierować należycie umotywowany wniosek do PREZYDENTA RP, do którego należy załączyć poniżej wyszczególnione dokumenty:

1. Szczegółowy, własnoręcznie podpisany życiorys. Jeżeli małżonkowie składają wspólny wniosek, każde z nich załącza swój życiorys;

2. Dokładnie wypełniony kwestionariusz. Każde z małżonków wypełnia oddzielny kwestionariusz;

3. Akt urodzenia wnioskodawcy lub wnioskodawców, a jeżeli nadaniem mają być objęte małoletnie dzieci, również ich dokumenty urodzenia (uwaga: dokumenty wydane w Kanadzie muszą być przetłumaczone na język polski);

4. Dokument zawarcia małżeństwa i ew. dokument stwierdzający jego ustanie lub unieważnienie, jeżeli wnioskodawca pozostaje lub pozostawał w związku małżeńskim (uwaga: dokumenty wydane w Kanadzie lub w innym kraju muszą być przetłumaczone na język polski);

5. Oświadczenie wnioskodawcy czy i kiedy oraz przed jakim organem polskim i z jakim skutkiem ubiegali się o nadanie obywatelstwa polskiego;

6. Oświadczenie drugiego z rodziców o wyrażeniu zgody na nabycie obywatelstwa polskiego przez małoletnie dziecko (dzieci);

7. Dwie fotografie o rozmiarach 4,4 x 6 cm;

8. Oświadczenie wnioskodawcy, że pragnie posiadać wyłącznie obywatelstwo polskie, ewentualnie pragnie nabyć obywatelstwo polskie, zachowując dotychczas posiadane obywatelstwo obce (z uzasadnieniem).

Konsulat Generalny RP w Toronto dodatkowo informuje, iż procedura nadania obywatelstwa polskiego jest długotrwała i wynosi od pół roku do roku.

ZAPRASZAMY PAŃSTWA

do spotykania się z nami
w każdą sobotę o godz. 7:30 wlecz.
na kanale 47 (Cable 4).

PROGRAM TELEWIZYJNY ROZMAITOŚCI

**ELŻBIETA WOLSKA
I WOJTEK ŚNIEGOWSKI**

W najbliższym programie poruszymy problemy osób starających się o stały pobyt w Kanadzie.

UWAGA POLSCY IMIGRANCY!

Centrum Pomocy Polskim Imigrantom przyjmuje nowe zapisy do klas jęz. angielskiego na poziomie podstawowym. Lekcje odbywają się w Domu Polskim - 206 Beverley St., Toronto, od poniedziałku do piątku w godz. 9 - 14:30 lub 10 - 14:30. Kurs wieczorny odbywa się w godz. od 19:00 - 21:00 w poniedziałki i środy. Program dostosowany do potrzeb osób starszych prowadzony jest w Wawel - Villa - 1926 Bloor Str. West w godz. 10 - 14:30 od pon. do piątku. Klasa popołudniowa w godz. od 15:00 - 18:00 z opieką dla dzieci w wieku przedszkolnym odbywa się 4 razy w tygodniu od pon. do czwartku w Bickford Centre, 777 Bloor St. W., w pokoju nr 306.

Udzielamy także informacji o kursach jęz. angielskiego na terenie całego miasta.

Christopher KUJVID, Koordynator kursów jęz. angielskiego przy Centrum Pomocy Polskim Imigrantom, tel. 979-9634, 979-9639

SREBRNA SZTANGA BANASZAKA

W Cetniewie na mistrzostwach Europy w podnoszeniu ciężarów Piotr Banaszak zdobył tytuł wicemistrza Europy uzyskując w dwuboju w wadze ciężkiej II (do 110 kg) srebrny medal - 392.5 kg. Wygrał sztanglista sowiecki Akojew - 420 kg. W klasyfikacji medalowej zwyciężył ZSSR (4 złote, 4 srebrne i 2 brązowe) przed Bułgarią, Rumunią, Turcją i

Puchar Europy na stadionie w Bari we Włoszech wywalczyła Crvena Zvezda Belgrad pokonując w rzutach karnych 5:3 Olympique Marsylię. W regularnym czasie oraz po dogrywce wynik był bezbramkowy. Francuzi przeważali i mieli 3 tzw. stuprocentowe sytuacje, ale z żadnej nie strzelili gola. Piłkarze belgradzcy znieśli z boiska na rękach bohatera spotkania bramkarza Stefana Stojanovica, który obronił jedenastkę strzelaną przez Amoroso, co przyniosło zwycięstwo Crvenej Zvezde. Crvena Zvezda jest pierwszym klubem jugosłowiańskim, który zdobył PE - najwyższe w Europie trofeum klubowe. Właściciel Olympique Bernard Tapie obiecał za zwycięstwo każdemu piłkarzowi premię w wysokości 200 tys. dol. Po meczu zauważył, że pieniądze nie gwarantują zwycięstwa w sporcie. Na zdjęciu: Bernard Basont z Olympique (w białym stroju) walczy o piłkę z Vladimirem Jugovicem.

Polską. Na planszy w Cetniewie rywalizowało 137 zawodników z 22 państw.

POLSKIE JUDO WCIAŻ MOCNE

Tradycji stało się zadość. Podczas mistrzostw Europy w judo rozegranych w Pradze nasi przedstawiciele tej dyscypliny udowodnili, że bardzo rzadko zdarza im się wracać z imprez najwyższej rangi z pustymi rękami. Tym razem bogate, medalowe konto dyscypliny, wzbogaciło się o pięć kolejnych trofeów: Beata Maksymow stanęła na najwyższym stopniu po-

dium w kategorii powyżej 95 kg, drugie miejsca zajęli: Renata Szał (turek) i Piotr Kamrowski (60 kg), a trzecie lokaty: Krzysztof Kamiński (78 kg) oraz Rafał Kubacki (+95 kg).

Nawet w najlepszych latach polskiego judo, tylko raz, w 1986 r. naszej męskiej ekipie udało się wywalczyć więcej, bo cztery medale, a ostatnio trzy (trofea zdobyli zawodnicy w 1987 roku. Można oczywiście mieć uczucie pewnego niedosytu, bo tym razem zabrakło złota, trzeba jednak pamiętać, że w Pradze nie wystartował bez wątpienia najlepszy obecnie polski judoka - Waldemar Legień. W dodatku nie z powodu wypadku losowego - choroby czy kontuzji - który zawsze może przytrafić się sportowcowi, ale planowo (przygotowuje się odrębnym cyklem do mistrzostw świata, które w lipcu odbędą się w Barcelonie).

Przez wiele lat w komentarzu po występach w najważniejszych imprezach przewijał się wątek: mamy asów, ale nie mamy reprezentacji. Obecnie można chyba mieć nadzieję, że - przynajmniej do olimpiady - reprezentacja się wyłoniła. Trener Marek Adam bardzo udanie rozpoczął swą pracę z reprezentacją. Oby tak dalej.

W znacznie gorszej sytuacji jest opiekun kadry kobiet - Jerzy Dordżan. Złoty i srebrny medal to powód do dużej satysfakcji. Zwalazza że konkurencja, od czasu gdy żeńskie judo stało się dyscypliną olimpijską, niepomniernie wzrosła. Trzeba jednak pamiętać, że w Barcelonie Maksymow i Szał nie mają żadnych szans powtórzyć swych sukcesów. Startują bowiem w tej samej kategorii - powyżej 72 kg - program igrzysk nie przewiduje zaś turnieju "open". W pozostałych wagach jest zaś niewesoło.

Szachiści kontra komputery

W Cambridge (stan Massachusetts) w festiwalu szachowym doszło do kolejnej i coraz częstszej w ostatnich czasach konfrontacji w "kró-

lewskiej grze" - ludzie kontra maszyny - meczu 4 znanych arcymistrzów szachowych z USA - Maxima Długy'ego, Borysa Gulko, Patricka Wolffa i Michaela Rohde z 4 komputerami - IBM "Alpha", "Rex Chess", "Fidelity Mark-4" oraz "Mefisto".

Żadnemu z arcymistrzów nie udało się wygrać wszystkich partii z maszynami. Najlepszy z nich, sklasyfikowany na 7 miejscu w Stanach Zjednoczonych Długy zremisował jedną partię z "Fidelity" i wygrał pozostałe.

IBM "Alpha" był najsukuteczniejszym komputerowym graczem, zdobywając w 3 grach 2 punkty. Pokonał Wolffa (18 m. w USA) i Rohde (13). Półtora punktu "wywalczył" "Fidelity", który poza wspomnianym wyżej remisem wygrał z Gulko (8).

Choć porażki szachistów ludzi z komputerami nie są już wielkimi sensacjami, to rezultaty z Cambridge pokazują, że rozwój programów gry szachowej, kodowanych w pamięci komputerów, nabiera coraz większego tempa.

Larry Kaufmann - główny twórca programu IBM "Alpha" nie ukrywał swego zadowolenia z wyników. Twierdził, że już w przyszłym roku rezultat podobnego meczu będzie dla ludzi jeszcze mniej korzystny.

Brazylijczyk pokonał Brazylijczyka

Przed piątym tegorocznym wyścigiem eliminacyjnym samochodowych mistrzostw świata Formuły I - Grand Prix Kanady zastanawiano się w zasadzie tylko nad jednym - czy trzykrotny mistrz świata Brazylijczyk Ayrton Senna odniesie na torze w Montrealu piątą z rzędu zwycięstwo w tegorocznej edycji Grand Prix czy też znajdzie się śmialek, który będzie "gazował" szybciej. Okazało się, że tym razem Senna nie tylko, że nie wygrał, ale musiał nawet wycofać się z wyścigu na 25 okrążeniu z powodu awarii układu elektrycznego w swej McLaren-Hondzie. Zwycięstwo pozostało jednak w narodzie, gdyż wygrał Brazylijczyk Nelson Piquet (były mistrz świata) na Benetton For-

dzie. Drugi był Włoch Modena (Tyrrell Honda), a trzeci Włoch Patrese (Williams Renault).

Wyścigu w Montrealu nie ukończył także trzykrotny mistrz świata Francuz Alain Prost na Ferrari, który wycofał się z powodu defektu na 27 okrążeniu. Francuz powiedział o torze w Montrealu (który nie cieszy się wśród kierowców dobrą sławą), że "nienawidzi tego toru. Trasa jest podstępna - głównie za sprawą fatalnej nawierzchni. Ogromną rolę odgrywa też ukształtowanie terenu i związane z tym prądy powietrzne. Nie znoś dodawać gazu, hamować, znowu przyspieszać, i tak bez przerwy. Lubie jazdę płynną".

CORAZ BLIŻEJ 100 METRÓW

29-letni Fin Seppo Raty ustanowił na mityngu w Punkalaudun w Finlandii fantastyczny rekord świata w rzucie oszczepem - 96.95. Poprzedni rekord - 91.97 należał także do Raty i był ustanowiony 6 maja w Japonii. Fin powiedział, że jest pewien, że może rzucić jeszcze kilka metrów dalej. Przypomnijmy, że przed kilkoma laty wycofano lepszy oszczep, którym wielu zawodników regularnie rzucało około 95 m (było to niebezpieczne dla widzów i sportowców. Ten cięższy - obecny miał ustabilizować rzuty na odległość 80-90 m. Pękła więc kolejna bariera ludzkich możliwości.

PIŁKA NOŻNA

Afera w Górniku

Wojewoda katowicki Wojciech Czech zawiesił w pełnieniu funkcji zarząd klubu sportowego Górnik Zabrze. Obecnie klubem kieruje wyznaczony przez wojewodę komisarz - Ryszard Wysocki, wiceprezes Wyższego Urzędu Górniczego.

Andrzej Juśków - naczelnik wydziału śledczego Prokuratury poinformował, że "niektóre osoby zatrzymywały część pieniędzy ze sprzedaży biletów na zawody sportowe - łącznie na kwotę 28 mln zł". Kontrola Izby Skarbowej wykazała, że w magazy-

nie klubowym brakuje sprzętu za 58 tys. DM. Przedstawione zarzuty dotyczą lat 1986-89, kiedy prezesem zarządu klubu był Marian Polus, dyrektor kopalni Zabrze-Bielszowice, a Radą Nadzorczą kierował Jan Szlachta - wówczas dyrektor generalny Wspólnoty Węgla Kamiennego, obecnie poseł na Sejm.

WYNIKI 27 kolejki I ligi:

Zagłębie Lubin - Hutnik Kr. 2:1
Olimpia Poz. - Ruch Chorzów 0:0
Śląsk Wrocław - Zagłębie Sosn. 7:0
Legia W-wa - ŁKS Łódź 0:0
Wisła Kraków - Lech Poznań 3:3
Pegrotour Dębica - GKS Kat. 0:2
Górnik Zabrze - Zawisza Bydg. 3:1
Motor Lublin - Stal Mielec 1:1

TABELA I LIGI:

1. Zagłębie L.	38	40:23
2. Górnik	36	54:24
3. Wisła	36	42:20
4. GKS	35	29:20
5. Hutnik	33	47:29
6. Lech	31	47:26
7. Śląsk	28	36:35
8. Olimpia	28	32:35
9. Legia	27	24:22
10. ŁKS	27	24:32
11. Motor	24	25:32
12. Pegrotour	22	26:42
13. Zawisza	21	23:36
14. Ruch	21	17:30
15. Stal	16	22:38
16. Zagłębie S.	9	17:61

W II lidze prowadzi Stal St. Wola - 46 pkt, przed Jagiellonią Białystok - 45, Widzewem Łódź i Miedzią Legnica po 44 oraz Stilonem Gorzów 43 pkt. Szósty Raków Częstochowa ma 38 pkt.

SkyDome ma 2 lata

3 czerwca torontoński SkyDome miał 2 lata. Jak bardzo jest używany ten sportowy i widowiskowy obiekt świadczy fakt, że w ub. sezonie 81 meczów baseballowych Toronto Blue Jays obejrzało 3885284 widzów - co jest rekordem frekwencji w ekstraklasie baseballowej. Poprzedni rekord z 1982 r. należał do Los Angeles Dodgers' i wynosił 3.6 mln kibiców. Ogółem w ciągu 2 lat w SkyDome odbyło się 340 imprez sportowych i widowiskowych, które obejrzało 11.2 mln ludzi. W tym roku liczba imprez ma wynieść 180, a w przyszłym planuje się osiągnąć maksymalną rocznie liczbę 201 imprez.

Dokończenie ze str. 2

To oni właśnie od lat wypełniają sale spotkań, gdzie obie strony czują się jak w kraju i to oni właśnie cierpią, iż za tą swojskością nie idą jakieś krajowe posunięcia wykorzystania ich potencjału, zapachu ani też rozwiązania prawne, które uwzględniłyby ich możliwości.

Trudną rolę odpowiedzi na takie pytania, które padały na tym spotkaniu przyjął wicemarszałek Sejmu Olga Krzyżanowska. Oprócz wyjaśnień dotyczących ordynacji wyborczej, którą większość uważa za krzywdzącą, ze względu na brak reprezentacji Polonii w kraju, upominano się też o formalne uznanie przez Polskę podwójnego obywatelstwa. W sposobie stawiania problemów widać było, że nasza optyka jest nieco inna. Naszym zdaniem nie ma sprzeczności między interesami Polaków w kraju i za granicą. Sukcesy Polaków i w kraju i na emigracji sprzyjają poprawie obrazu obu stron. Klęski i niepowodzenia krajowe odbijają się na pozycji emigrantów i ich ocenie jako grupy etnicznej. Z kolei, niska pozycja Polonii i emigracji za granicą nie skłoni do liczenia się z ich opinią i wpływami politycznymi.

W świecie, w którym granice stają się przezroczyste liczy się znów nie element administracyjno-państwowy, lecz naród o wielkiej społecznej ruchliwości przestrzennej. Przed Polakiem, zamieszkującym za granicą otwierają się trzy możliwości: integracja i asymilacja w nowym państwie; pozostawanie jako mniejszość narodowa i wreszcie funkcjonowanie jako obywatele polscy żyjący w Kanadzie, posiadający lub nie obywatelstwo kanadyjskie i powracający czasowo i na stałe do Polski. I te różne drogi typowe dla obywateli wolnych społeczeństw muszą znaleźć odbicie w polityce i krajowej i w Polonii.

W spotkaniu, które stało się pretekstem do tych rozważań właśnie brakowało jeszcze tego wątku. U gości przeważała tendencja widzenia emigracji i Polonii jako jednowymiarowej, w pewnym sensie obcy już

żywiół, który spełnić się może w działalności inwestycyjnej.

Padła propozycja, by "wypozyczyc" sobie posła ze Śródmieścia, na którego Polonia ma głosować i podzielić się swymi problemami. Mimo wielkiego szacunku do siły przekonywania pani Olgi nasze doświadczenie z wybranymi posłami i senatorami z polonijnego okręgu pokazuje, że wobec nacisku spraw krajowych nie byli w stanie ani spotykać się ani rozmawiać z emigracją jako wyborcami. Rola tę przejęła "Wspólnota Polska", choć w ograniczonym społeczno-kulturalnym zakresie.

Brak, może nie tyle reprezentacji, co specjalnego okręgu wyborczego dla Polaków za granicą jest wynikiem, jak pokazywała w swych wystąpieniach pani Olga, wciąż bardzo trudnej sytuacji politycznej Polski.

W wystąpieniach gości pojawiał się często ten wątek. Realizmu politycznego w obliczu wciąż obecnego zagrożenia ze Wschodu.

Senator Celiński jak na wybitnego intelektualistę polskiego zaskoczył w pewnym momencie wlewowym stylem, gdy podkreślił z mocą, że polska polityka wobec krajów nadbałtyckich nie musi iść dalej, niż polityka USA, Kanady, Europy Zachodniej, a szczególnie krajów, które mają na Bałtyku swe interesy jak Szwedzi i Niemcy.

Wątek realistyczny wystąpił też u Celińskiego w ocenie sytuacji wewnętrznej. Jako socjolog szukał przyczyn polskich problemów w specyficznej "dziurze" polskiego uwarstwienia. Między większością sproletaryzowanych tłumów a kastą urzędników państwowych, wciąż nieliczna jest, stabilizująca spo-

czeństwo warstwa średnia, złożona z ludzi "pracujących dla siebie" i "za siebie odpowiedzialnych".

Pragmatyzm Celińskiego daje niezłe rezultaty w jego płockim okręgu. Jak nam później powiedział w rozmowie, nie stać go na przegrane w inwestycjach. Dlatego nie ruszono jeszcze mamuta Petrochemii, na którym łatwo się wyłożyć. Z potencjalnymi inwestorami senator Celiński rozmawia osobiście. Doradza im i odradza.

Na problemy inwestycyjne odpowiadał poseł Jan Król, który mówił o projektach ustaw, które mają znieść kolejne bariery.

Najbardziej interesujące i drażliwe były pytania zadawane byłemu ministrowi spraw wewnętrznych senatorowi Krzysztofowi Kozłowskiemu. Kozłowski tłumaczył swą interpretację grubej kreski ("wyjście w

przyszłość", ale karanie udowodnionych przestępstw). Mówił też jednak o likwidacji dowodów winy w okresie przed objęciem przez niego urzędu, niszczeniu akt personalnych informatorów i współpracowników SB. Zniszczono całkowicie dokumentację wydziału IV, zajmującego się opozycją, a także inne dokumenty dotyczące Kościoła, chłopów, itp.

Podał nawet datę, kiedy wydano rozkaz w MSW zniszczenia dokumentacji. Miał być on wydany między 1 a 4 września 1989 r., jak określił, w momencie, gdy okazało się, że premierem ma zostać Mazowiecki.

Można się domyślać, że rozkaz ten dotyczył także zniszczenia dokumentów dotyczących emigracji i współpracowników oraz informatorów placówek konsularnych PRL. Faktem jest, że obecnie, jak potwierdza konsul Brzozowski, takiej

dokumentacji nie ma i już się jej nie prowadzi. Znikła przed jego przybyciem. Dlatego nie od rzeczy było zapytanie ministra Kozłowskiego na tym spotkaniu, czy istnieje jakiś związek między pożarem konsulatu z listopada 89 (okresu rozwiązania PZPR) a rozkazem z września 89. Były minister nie wiedział czy związek taki istnieje. Nie prowadzono też w tym kierunku żadnego dochodzenia. Zniszczenie dokumentów zresztą mogło nastąpić wcześniej lub później. Faktem jest, że podczas pożaru konsulat twierdził, że nie zginięło NIC.

Z wystąpienia byłego ministra była pewna bezradność wobec zadzi-

Wicemarszałek Olga Krzyżanowska w akcji.

Fotoreportaż Jerzy Jaworski.

wiających wydarzeń, poprzedzających objęcie przez niego stanowiska. Ale i niechęć do rozliczeń i porachunków w innych krajach, gdzie dokumentację takie prawdziwe lub może i sfalszowane udało się ocalić.

Zbrodniarze zatarli ślady. Kozłowski powiedział, że archiwa zbrodni stalinowskich w Polsce zniszczono w 56 roku. Potem systematycznie niszczone ślady indywidualnych przestępstw i generalnej linii postępowania aparatu przemocy.

Kozłowski mówił też o sukcesach. O postępowaniu przygotowawczym w sprawie morderstwa ks. Popiełuszki, Przemyska i innych około 100 osób, które zginęły w latach 70 i 80 w niewyjaśnionych okolicznościach. Trudno Kozłowskiemu zarzucić złą wolę. Wszak nowy minister Majewski zapowiedział wprost, że nie będzie polowania na czerwone czarownice.

Spójcie czarownice spokojnie.

Ogólnie trzeba przyznać, że goście nie prowadzili walki politycznej ani światopoglądowej ani też nie krytykowali obecnego rządu, choć pochodzą z różnych, odmiennych orientacji politycznych. Skupiano się na propagowaniu swoich koncepcji i rozwiązań. Trzeba przyznać, że dało to nam jeszcze oddech przed kampanią wyborczą, która zapowiada się na brutalną i nieprzewidywalną w skutkach.

Pani Olga Krzyżanowska kazała nam popatrzeć na to czego dokonali, co się udało młodej Rzeczypospolitej.

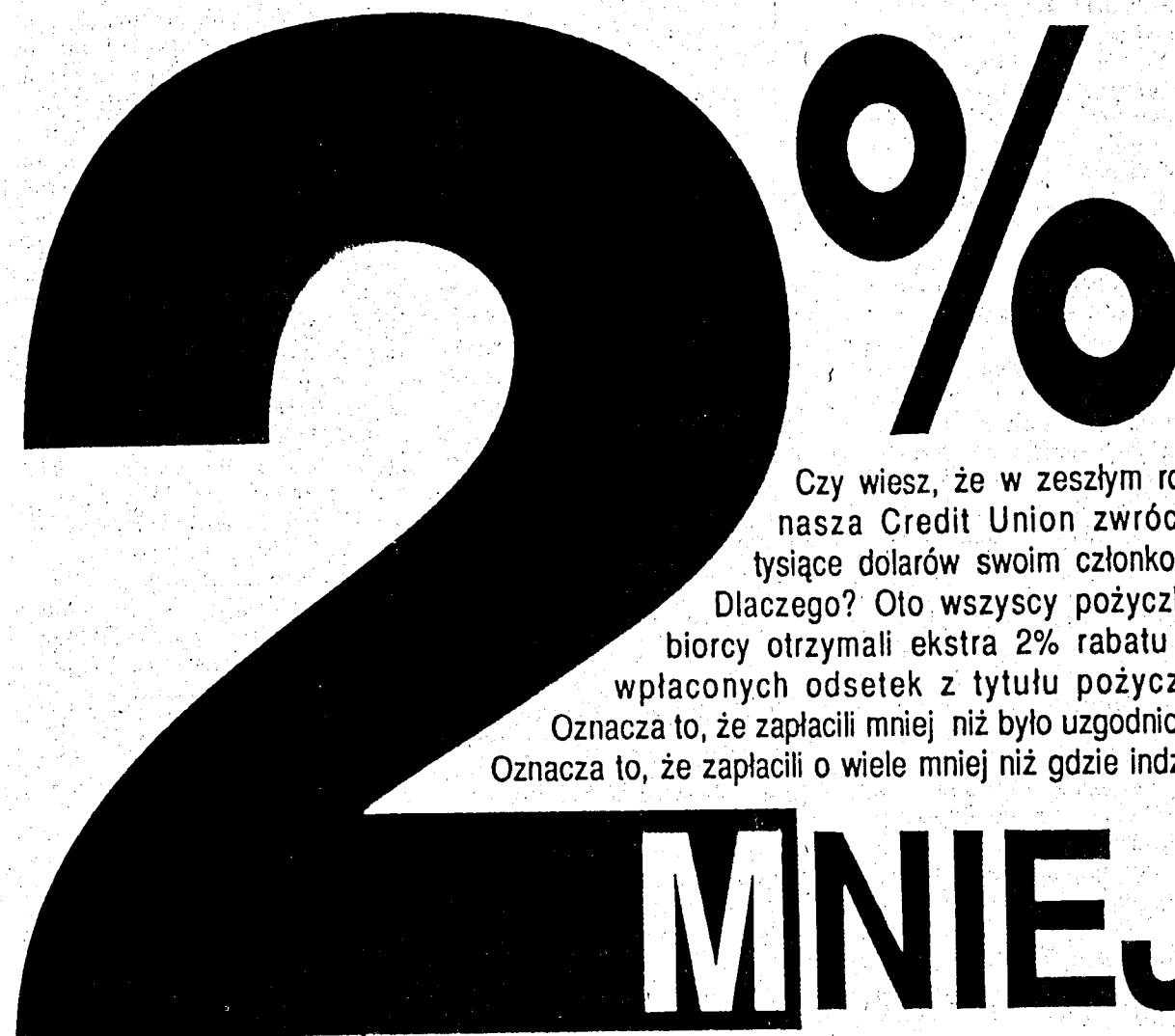
Dla nas widzów tej niecodziennej sceny ogrodowej z jeziorem w tle stało się jasne, że udało się przeszłość uszkodzić, rozetrzeć i zamazać. I zacząć pisać nasze nowe dzieje od nowej linijki.

Robią to teraz naprawdę mądrzy i otwarci ludzie. Życzymy im, by nie zostali wyparci przez tych, którym dobro kraju na sercu nie leży. Dziękujemy za spotkanie, które nas zbliżyło.

GRAŻYNA FARMUS

Senator Celibrski i były minister Kozłowski. Foto: Jerzy Jaworski

Czy wiesz, że w zeszłym roku nasza Credit Union zwróciła tysiące dolarów swoim członkom? Dlaczego? Oto wszyscy pożyczkobiorcy otrzymali ekstra 2% rabatu od wpłaconych odsetek z tytułu pożyczki. Oznacza to, że zapłacili mniej niż było uzgodnione. Oznacza to, że zapłacili o wiele mniej niż gdzie indziej.

Pomyśl o tym, jeżeli potrzebujesz pomocy finansowej...

**ST. STANISLAUS - ST. CASIMIR'S
POLISH PARISHES CREDIT UNION LIMITED**

220 Roncesvalles Ave., Toronto Telefon: (416) 537-2181

• Praski tygodnik "Kviety" ujawnił, że przyczyną katastrofy samolotu pasażerskiego DC-9 jugosłowiańskich linii lotniczych JAT lecącego 26 lutego 1972 r. z Belgradu do Pragi było omyłkowe zestrzelenie przez czechosłowacką obronę przeciwlotniczą, a nie, jak oficjalnie podano, wybuch bomby na pokładzie

samolotu, podłożonej przez chorwackich terrorystów. Na skutek błędu obsługi naziemnej samolot wszedł w korytarz zarezerwowany dla samolotu Leonida Breżniewa, który miał wkrótce przylecieć do Pragi. Samolot jugosłowiański strącono, gdy znajdował się zaledwie 200 metrów nad ziemią. Pilot podchodził

właśnie do awaryjnego lądowania, gdyż zdał sobie sprawę, że samolot jest ostrzeliwany. W katastrofie zginęło 26 osób. Przeżyła stewardessa Vesna Vulovic, o której podano, że w resztkach kadłuba przeżyła upadek z wysokości 10 km. Vulovic nadal pracuje w JAT, ale według tygodnika nie chce mówić o wydarzeniu sprzed 19 lat.

Szczęśliwy naród, który ma poetę

Tadeusz Różewicz - poeta, dramaturg, prozaik, eseista, scenarzysta filmowy - przebywał w Kanadzie do 23 maja. Przyjechał zaproszony przez Uniwersytet Ottawski na seminarium o nowych formach dramatu w krajach słowiańskich. Różewicz wystąpił na sesji plenarnej wspólnie z dramaturgiem serbskim, który mówił o swoich sztukach i poetką ukraińską, która mówiła o Czarnobylu.

Należy odnotować inne wystąpienia rodaków, tak polonijnych, jak i polskich, na tej ważnej okazji intelektualnej i kulturowej: nestor polonistów kanadyjskich, Zbigniew Folejewski z Uniwersytetu Victorii mówił o Witkiewiczu, Józef Kelera z oddziału wrocławskiego PAN-u, o poetyce dramatów Różewicza, Bogdan Czaykowski z Uniwersytetu Brytyjskiej Kolumbii, o poezji w sztukach Gombrowicza, Mrożka i Różewicza, Halina Filipowicz z Uniwersytetu Wisconsin, o cytatach w sztukach Różewicza, Kazimierz Braun, reżyser wrocławski, współautor z Różewiczem książki o teatrze, chwilowo na Uniwersytecie w Bufalo, o polityce i dramacie w latach 1939-1989, Edward Czerwiński z nowojorskiego Uniwersytetu stanowiącego o budowaniu teatru porezy-mowego. Inni rodacy poświęcili się tematowi rosyjskim i ukraińskim: Edward Mozejko z Uniwersytetu Albertańskiego, Nina Kolesnikoff z Uniwersytetu McMaster, Ireneusz Szarycz z Uniwersytetu Waterloo. Nigdy nie wiadomo czy się cieszyć, że rodacy wychodzą poza własne podwórko, czy ich ganić, że się nie interesują językiem i twórczością własnych twórców.

Różewicz zaszczylił obecnością premierę swojej sztuki "White marriage" (Białe małżeństwo), wystawioną przez teatr "Necessary Angel" w

Toronto. Była recenzja w "The Globe and Mail", jak i dłuższy wywiad z ogromną fotografią w kilka dni później. Miały miejsce cztery spotkania polonijne: oddział ottawski Polskiego Instytutu Naukowego w Montrealu, kameralne zebranie w Toronto (Różewicz wtedy najlepiej wychodził, jakoś tak bezpośrednio, czytał m.in. niewydane wspomnienia o Leopoldzie Staffie i wiele więcej bez wykręcania ręki), w Towarzystwie Kultury Polskiej w Edmontonie i Stowarzyszeniu Kombatantów Polskich w Vancouverze.

Sprawozdawca "Nowego Dziennika" tak pisał o nim w "Rozmaitościach nowojorskich" z 6 stycznia 1976 r. po wieczorze autorskim: "Tradycja narodowa ukształtowała naszą wyobraźnię, jak powinien wyglądać wieszcz... Według tych kryteriów Tadeusz Różewicz nie wygląda na wieszcz. Wygląda na zastraszonego wróbelka... wiemy wszyscy, że Różewicz nie chce wyglądać na wieszcz. Autor słów: "Moja poezja niczego nie tłumaczy (niczego nie wyjaśnia) niczego się nie wyrzeka (nie ogarnia całości) nie spełnia nadziei", ma w głębokiej pogardzie metafizykę i wieszczów, chwali się rehabilitacją banalnych prawd... "Wiadomo też, że Tadeusz Różewicz jest człowiekiem bardzo prywatnym, intymnym, ... samotnikiem zasłuchanym we własną muzykę. Każdy kontakt z publicznością jest dla niego wielkim poświęceniem, przeżyciem, prawie martyrologią."

W Edmontonie 13 maja miał Różewicz zapowiadany obiad w Cafe Mosaics I. We wtorek, 14 maja odbył wieczór autorski. W środę 15 maja Kanadyjski Instytut Studiów Ukraińskich przy Uniwersytecie Albertańskim wydał uroczyste śniadanie na cześć naszego poety i Liny Kostenko, wybitnej poetki z

Ukrainy. Powiedzieliśmy, że "miał" zapowiadany obiad w Cafe Mosaics I. Od lat wisi tam jego afisz-portret, obok afisza sztuki teatralnej Gombrowicza i innych i zdobi tę sympatyczną restaurację-kawiarnię. Miał tam stolik (pod afiszem), gdzie mógł witać wielbicieli swego talentu, podpisywać książki i dać się fotografować. Los zrzucił inaczej. Kawiarnia stała się celem i ofiarą napadu rabunkowego (w spokojnym, bezpiecznym Edmontonie!). Policja obsypała cały lokal białym proszkiem i robiła zdjęcia odcisków palców. Niczego nie wolno było dotykać. Zdołaliśmy zrobić dwa zdjęcia pod afiszem-portretem poety i na obiad przenieśliśmy się do pobliskiego Cafe Mosaics II.

Na wieczór autorski w Edmontonie we wtorek 14 przyszło 91 osób, liczba już dawno nie widziana w Edmontonie na spotkaniu literackim. Dyrektor Instytutu Ukraińskiego z zazdrością zauważył, że dwie trzecie to młodzież. Zebraniu przewodniczył Witold Krzymień, prezes Towarzystwa Kultury Polskiej w Edmontonie (również profesor inżynierii elektrycznej na Uniwersytecie Albertańskim). Poetę wprowadził Karol J. Krótki. Angielskie tłumaczenia wierszy Różewicza w wersji Czesława Miłosza czytał Edward Blodgett, znany poeta kanadyjski (na boczku profesor komparatystyki). Szczególnie uderzające było zestawienie polskiego oryginału jednego z wczesnych, wręcz programowych, wierszy "W środku życia" z angielskim tłumaczeniem "In the middle life". Zdziwiał jak poeta samą osobowością, tonem głosu, no i niewątpliwie treścią wierszy wprowadza atmosferę wręcz religijną, tak że poza skrzypieniem krzeseł panuje cisza i skupienie.

Po części oficjalnej zawiązała się rozmowa publiczno-prywatna. Były aktualne i futurologiczne pytania polityczne (o te zawsze najłatwiej), ale większość pochodziła od osób zainteresowanych literaturą i poezją. "Nieodczowna trójca edmontonińska" wyładowała swoje tradycyjne interwencje w postaci trudnych do zrozumienia pytań i uwag; najgorzej, że nie ograniczyła się do jednego. Podeszła też zarumieniona pensjonar-

ka z prośbą o podpis na mocno czytany egzemplarz wczesnego wydania zbiorowego. Trudno nie zauważyć, że poeta najchętniej i najprzejawniej rozmawiał z młodymi paniami.

Poniższymi uwagami "wprowadziłem" poetę na jego wieczorze autorskim w Edmontonie we wtorek 14 maja.

Tadeusz Różewicz urodził się w Radomsku. W październiku bieżącego roku będzie obchodził 70 urodziny. Było w Radomsku trzech braci Różewiczów. Starszy od Tadeusza Janusz zginął podczas wojny w więzieniach Gestapo. Młodszy od Tadeusza Stanisław jest reżyserem filmowym, najbardziej znanym chyba z filmu "Westerplatte". W kilku filmach obaj bracia współpracowali przy komponowaniu i nakręcaniu filmów. Tadeusz ma dwu synów i jedną wnuczkę. Jeden z synów jest reżyserem teatralnym.

Byliśmy kolegami w gimnazjum Fabianego w Radomsku. Już wtedy Tadeusz pokazał łwi pazur przyszłego poety: w wierszu o drewnianym kościółku w Radomsku, gdzie obradowali w końcu XIV wieku posłowie Jadwigi, czy do Jadwigi, wydrukowanym w piśmie sodalicyjnym; wierszowanych umizgach do koleżanki - Danusi podczas "pączków" przedpośnych. Matury zdaliśmy dopiero po wojnie: on w Częstochowie, ja w Glasgow w Szkocji.

Miłosz pisząc o Różewiczu w antologii poetów polskich tłumaczonych na angielski, jeszcze w 1965 r., już 20 lat po wojnie, dalej utrzymywał, że (his) poetry stems from traumatic war experiences. He served in the guerrilla Home Army and his first poems published immediately after the war were short, nearly stenographic notes of horror, disgust and derision at human values" (Miłosz 1965, 1983:85). Macie Państwo w trzech słowach, co jeden mistrz powiedział o drugim: horror, disgust and derision at human values.

Tadeusz Drewnowski w książce o pisarstwie Tadeusza Różewicza tak pisze w przedmowie: "Gdy ... przystąpiłem do pracy nie miałem najmniejszych wątpliwości, że pisząc o Różewiczu piszę niemal o całej lite-

raturze po wojnie". "Magazyn Polonii" edmontonińskiej z 11 maja podaje dwadzieścia tytułów tomików poezji. Przypuszczam, że licząc drugie wydania, wydania rozszerzone, wydania zbiorowe z innymi poetami, antologie, tłumaczenia, doliczyć by się można pięćdziesięciu. Sztuk teatralnych jest 28. Autor twierdzi, że 20, bo niektórych już nie uznaje. Prozę trudno w podobny sposób zestawiać, ale można powiedzieć, że sześć tomów prac zebranych ostatnio przez Wydawnictwo Literackie w Krakowie liczy 3,000 stron. Nie są to pierwsze edycje dzieł zebranych. Były wcześniejsze: np. Ossolineum 1971 i inne. Drewnowski doliczył się do roku 1988 910 000 tomów Różewicza, a nie obejmuje to antologii i prac zbiorowych. W międzyczasie ukazało się 50,000 tomów prozy, co daje nam 960 000. - Tadeuszu, jak dobiejesz do miliona zobowiązuje się do kolacji z szampanem dla wielbicieli Twojego talentu w Edmontonie!

Ta ogromna praca, która leży już poza Różewiczem, ta długa i stroma droga, którą samotnie przebył, nie zawsze była drogą usłaną różami bez kolców. Gdy za czasów ostatniego reżymu Tadeusz Łomnic-

ki wystawił sztukę "Do piachu ..." odebrano mu dyрекcję teatru, obso-baczono w gazetach. Gdy niedawno, już za Polski demokratycznej, Kazimierz Kutz wystawił "Do piachu..." w teatrze telewizji, efekt był ten sam: wybuchnęły protesty i Kutz poszedł do dymisji.

Zgadaliśmy się z Tadeuszem o wienie poetyckiej, gdy żona Jerzego Kosińskiego podała do prasy, że mąż popełnił samobójstwo zgnębiony depresją wywołaną niemocą twórczą. Wiadomo powszechnie, że Tennessee Williams cierpiał przez wiele lat, gdy sobie zdał sprawę, że jego kariera pisarska jest skończona. Mniej powszechnie wiadomo, że nasz wieszcz narodowy Adam rozpoczął akcję zbrojną legionu w Turcji, gdy już nie mógł pisać. Auden, uprzednio wspomniany, mówiąc o wczesnej śmierci Louis MacNeice'a, zauważył, że MacNeice dzięki wczesnej śmierci nie cierpiał z powodu wyczerpania się weny poetyckiej. Referat Tadeusza Różewicza na seminarium ottawskim był o sztuce, której od lat nie może napisać, o Walerianie Łukasińskim; fascynujący problem borykającego się poety!

DO TADEUSZA RÓŻEWICZA, POETY

(fragment)

Szczęśliwy naród, który ma poetę
I w trudach swoich nie kroczy w milczeniu.

Tylko retorzy nie lubią poety,
Siedząc na szklanych krzesłach rozwijają
Długie rulony, metry szlachetności.
A naokoło huczy śmiech poety
I jego życie nie mające kresu.

Gniewni są. Wiedzą, że ich krzesła pękają
A w miejscu, gdzie siedzieli nie wyrosnie
Antydziko trawy. Krag spalonej starki,
Rudy, jabłowy pył mrówka ominię.

Czesław Miłosz

DOBRY HUMOR ZA WSZELKĄ CENĘ

KLASYCZNE LECZENIE NERWIC

W poprzednich odcinkach starałem się pokazać, iż mechanizm cierpienia zdrowego narządu polega na tym, iż narząd ten ma za mało energii dowiezionej bioplazmą. Albo jest w nim za mało bioplazmy, albo za dużo, w każdym razie przepływ jest zablokowany. Wtedy narząd cierpi, a człowiek zgłasza dolegliwości, które nie zostają potwierdzone w badaniach lekarskich, zarówno przedmiotowych, jak i laboratoryjnych.

Przywykliśmy wiązać cierpienia nerwiczne z konfliktową sytuacją w życiu, obecnym lub przeszłym, np. z dzieciństwem. Chcemy zrozumieć nasze cierpienie, to postaramy się znaleźć nasze konflikty, czy to w zakresie intelektualnym, emocjonalnym, w zakresie postaw czy nastawień. Rozwiążmy nasze konflikty, podejmujemy życiowe decyzje tak, żeby nie było żadnych sprzeczności, a nerwica minie jak po spotkaniu z czarodziejską różdżką. Taka jest jedna z klasycznych teorii i na tym stoi praktyka klasycznej psychoterapii. Wszystko to jest bardzo słuszne i ani mi w głowie z tym polemizować, czy walczyć. (Byłoby to zresztą podcinaniem gałęzi na której sam siedzę).

Chciałbym jedynie wrócić do analizy takich przypadków, kiedy dolegliwości nerwiczne ustąpiły, pomimo tego, iż konflikty ani nie zostały rozwiązane, ani nie zostały nawet ponazywane.

KIEDY PSYCHOTERAPIA POMAGA?

Miałem okazję obserwować "rasowych" nerwicowców, którzy po-

czuli się zdecydowanie lepiej po akupunkturze, zabiegu bioterapeutycznym, po użyciu środka obojętnego dla organizmu (tzw. efekt placebo), albo po zwykłym urlopie. Jaki jest więc mechanizm takiego "wyleczenia" urlopem, czy nakłuwaniem bez rozwiązania konfliktów nerwicznych?

Jeśli teoria Sedlaka jest prawdziwa, to zabiegi te zlikwidowały cierpienie, bo poprawiły przepływ bioplazmy przez cierpiący narząd. Ten proces może zostać zainicjowany różnymi metodami. W klasycznej psychoterapii likwiduje się blok energetyczny, czyli zatamowanie swobodnego przepływu bioplazmy metodami psychologicznymi. Jaki jest związek pomiędzy konfliktem emocjonalnym a np. bólami żołądka, albo innymi cierpieniami cielesnymi, odpowiem szczegółowo w następnych odcinkach. Można jednakże doprowadzić do swobodnego przepływu bioplazmy także innymi drogami np. akupunkturą, masażem punktowym, masażem klasycznym (tzw. szwedzkim), elektroterapią, magnetoterapią, sportoterapią, jogoterapią, muzykoterapią, bioterapią i wieloma innymi technikami rozwoju, które będą szczegółowo omawiane w dalszych odcinkach niniejszego cyklu. Wtedy także spróbuję odpowiedzieć na pytanie jak indywidualnie dobierać różne techniki różnym ludziom. Teraz spróbujemy się zająć sytuacją ogólną. Co się dzieje z człowiekiem, gdy jego biopole jest wyczerpane i nie ma minimum energii, a co wtedy gdy energii jest dużo, bardzo dużo.

JEST RECEPTA NA OD- PORNOSC PSYCHICZNA

Od dawna ludzie poszukiwali odpowiedzi na pytanie, czym różnią się silni od słabych. Cemu jedni przeżywają Oświęcim, wyprawy wysokogórskie, więzienia, katastrofy, bankructwa i dożywają prawników, a inni załamują się choć nie powinni, w wojsku, na żaglowcu, czy wręcz w zwykłej szkole, czy w pracy. Szukano wspólnego mianownika. Badano tych co przeżyli zatopienia statków i nie zmarli przez wiele godzin w lodowatej wodzie, choć "powinni", pomimo tego, iż 75% rozbitek poza-marżała, zgodnie z prawami fizyki i medycyny. Analizowano jak funkcjonowali różni ludzie w trakcie katastrof lotniczych, kolejowych, trzęsień ziemi, itd. Gdy przyszły loty kosmiczne i odporność psychiczna poszła w cenę na równi z wytrzymałością materiałów, organizowano specjalne programy badawcze.

Umieszczano np. różnych ludzi na pustyni i dawano im mniej wody niż potrzebowali w warunkach tamtejszej suchej sauny. Mierzono kto kiedy zrezygnuje. Badano ludzi w komorach całkowitego odizolowania od wszelkich bodźców i ustalano jaki typ osobowości dostaje delirium wcześniej, a jaki później. Wyobrażam sobie, że rezultaty tych badań można by odnosić i do warunków emigracyjnych, choć działa tu znacznie więcej czynników, niż w trakcie np. powodzi. Z badań tych wynikało, że ludzie weseli, z dużym poczuciem humoru, wychodzą zdrowi z sytuacji, w których inni umierają.

Szanowny Czytelniku! Twoja euforia jest przedwczesna. Okazuje się bowiem, że na pytanie w teście: "UWAŻASZ, ŻE MASZ POCZUCIE HUMORU WIĘKSZE OD PRZECIĘTNEJ" odpowiada "TAK" 92% badanych. Nie przeceniajmy więc naszych rezerw w tym zakresie. Natomiast faktem jest, iż żart, wesołość, dowcip jest bezcennym narzędziem w funkcjonowaniu międzyludzkim. Mało tego. Okazuje się także, że weseli dlatego są weseli, iż mają mocniejsze, gęściejsze biopole. Zostało to także potwierdzone od innej strony. Depresja, smutek, pesymizm polega właśnie na nieumiejętności utrzy-

Tajemnicza choroba "YUPPIE FLU"

mania bioplazmy przy sobie. Wtedy właśnie ładunki przyciągające cząsteczki biopola są słabsze, niż siły odpychające. Wtedy człowiek nie może nadążyć z produkcją bioplazmy. Reszta jest już tylko skutkiem. **Brak energii, smutek, spadek zainteresowań, brak motywacji, gniewliwość, skłonność do konfliktów, obniżenie odporności, wypadki, ucieczki w alkohol, itd. to objawy słabego biopola.**

Im lepszy nastrój potrafimy w sobie wygenerować, tym dłużej i lepiej będziemy żyli.

Heyerdal, uczony, antropolog, wielki podróżnik, organizator wypraw Kon - Tiki, Aku - Aku i innych, do kolejnej wyprawy zbierał załogę całkowicie międzynarodową. Do Moskwy wysłał telegram: "Przyslijcie mi lekarza, który zna angielski i jest bardzo wesoły".

C D N

DR. WIKTOR BODNAR

Pomagamy osobom z problemami
alkoholowymi, nerwicowymi
i otyłością

HOLISTYCZNE
CENTRUM ROZWOJU

TEL. 530-1069

Uczucie zmęczenia jest nam wszystkim bardzo dobrze znane, doświadczamy go od czasu do czasu. Spróbujmy wyobrazić sobie uczucie bardzo silnego wyczerpania fizycznego, które trwa miesiącami czy nawet latami. Jest to jeden z objawów tajemniczego zespołu chorobotwórczego znanego pod kilkoma nazwami, jako Zespół Przewlekłego Zmęczenia, "Yuppie Flu" i wielu innych. Choroba ta w dalszym ciągu stanowi zagadkę dla medycyny. Zostało ustalone, że osłabienie układu odpornościowego w wyniku pewnych czynników prowadzi do powstania tej choroby. Czynniki genetyczne, środowiskowe, sposób odżywiania i czynniki emocjonalne wymieniane są w tym przypadku jako osłabiające układ immunologiczny. Jest to więc schorzenie układu immunologicznego, kiedy to organizm człowieka nie jest w stanie dalej kontrolować infekcji wirusowych.

Uważa się bowiem, że jest pewna odmiana wirusa z grupy Epstein Barr virus (EBV), która atakuje nasz organizm. Pacjenci często skarżą się na stany podgorączkowe, bóle gardła, powiększone węzły chłonne, bóle mięśni, stawów, nadmierne zmęczenie, bóle głowy, zaburzenia pamięci, brak koncentracji, trudności ze snem, a nawet może wystąpić depresja. Pacjent często zapada na przeziębienia, grypy.

Choroba ta wydaje się atakować najzdrowszą, najbardziej produktywną grupę społeczeństwa, głównie ludzi młodych w sile wieku, a szczególnie kobiety. Jedną z hipotez wskazuje na powiązanie tego schorzenia z chorobą dróżdżycy, o której pisałam ostatnio. Dr. Truss, lekarz internista z Alabamy zajmujący się leczeniem "Zespołu Przewlekłego Zmęczenia" zauważył znaczną po-

prawę stanu zdrowia pacjentów podanych terapii przeciwdrożdżycowej. Jedną z teorii, jest powiązanie czynników środowiskowych takich jak zanieczyszczenie powietrza i nadmierne stosowanie środków chemicznych prowadzące do wzmożonego promieniowania ultrafioletowego z powodu niszczenia ozonu w wyższych warstwach atmosfery. Innym czynnikiem jest powszechne nadużywanie leków, co zabija w ciągu roku więcej ludzi aniżeli glinie w wypadkach drogowych. Antybiotyki stosuje się niemal przy każdym przeziębieniu, niszcząc nie tylko bakterie chorobotwórcze, ale również te "dobre" pozwalając tym samym na rozwój mikroorganizmu drożdży.

Medycyna Wschodu uznaje jeszcze jeden ważny czynnik niszczący nasz układ odpornościowy, a mianowicie stres. Jakakolwiek jest tego przyczyna, praca, układy rodzinne czy kłopoty finansowe - stres stanowi jeden z najważniejszych problemów zdrowotnych współczesnego życia. U każdego pacjenta cierpiącego na "Yuppie Flu", stres był tym czynnikiem wywołującym chorobę, czyli był przysłowiową ostatnią kroplą. Tak więc stres, szkodliwe czynniki środowiskowe i nieprawidłowe odżywianie są przyczynami osłabiającymi nasze siły odpornościowe. W rezultacie tego ułatwiają zaatakowanie organizmu ludzkiego przez różnego rodzaju czynniki chorobotwórcze, jakimi są bakterie, wirusy i drożdże.

Niestety medycyna konwencjonalna jeszcze nie dysponuje skutecznymi środkami leczącymi "Zespół Przewlekłego Zmęczenia".

Wiele osób dotkniętych tą chorobą szuka ratunku w metodach medycyny alternatywnej, obejmującej

Dokończenie na str. 32

IMIGRACJA

Pytanie: Czekam już dwa lata na "interview" w Buffalo. Nie mogę pracować ani się uczyć. Mój sponsor ma tego dosyć. Ja też. Czy nie można przyspieszyć okresu czekania? Czy nie można dostać pozwolenia na pracę? Dlaczego Kongres nic nie robi?

Odpowiedź: Dlaczego Pan zakłada, że Kongres nic nie robi? Kongres jest po to, aby przedstawiać opinie Kanadyjczyków polskiego pochodzenia wobec władz kanadyjskich w różnych dziedzinach, nie tylko dotyczących imigracji. Robi się to kulturalnie i dyplomatycznie. Proszę śledzić prasę. Kongres działa na arenie politycznej także w sprawie imigracji. W szczególnych przypadkach także interweniuje. Ale z zasady, od konkretnych spraw imigracyjnych są inni ludzie (advokaci, konsultanci) oraz inne metody (sąd, apelacje, petycje, listy, itd.).

Pytanie: Kongres mnie sponsorował do Kanady. Oprócz tego, nic od Kongresu nie dostałem. Po co ten Kongres istnieje?

Odpowiedź: Co Pan chciał od Kongresu "dostać"? Kongres nie jest instytucją rządową. Pracownicy Kongresu nie są płatni (oprócz sekretarki w Zarządzie Głównym). Prezes i inni członkowie Zarządu pra-

cuja tam wyłącznie społecznie. Praca społeczna w Polsce, a praca społeczna w Kanadzie - to dwie inne rzeczy. Niech się Pan zapisze do jakiejś organizacji polonijnej - to zobaczy Pan na czym to polega. Bez Kongresu niewielka byłaby szansa na pozostanie w Kanadzie. Za to trzeba być wdzięcznym.

Pytanie: Czy to prawda, że osoby, które przyjechały do Kanady sponsorowane przez Kongres i które dostały bezprocentowe pożyczki na przelot, mogą mieć problemy?

Odpowiedź: Rozumiem, że Pan przyjechał i jeszcze nie spłacił pożyczki. Tak - to jest duży problem, nie tylko dla danej osoby, ale i dla Kongresu. Rząd zwraca się do Kongresu z prośbą, żeby osoba sponsorowana oddała pożyczone pieniądze. Kongres na ogół nie ma aktualnego adresu osoby ani pracowników do szukania tych osób. W rezultacie Kongres źle wygląda w oczach rządu jako sponsor nieodpowiedzialnych osób (co nie jest dobre ani teraz ani w przyszłości), a rząd oddaje wszystkie takie sprawy do "Collection Agency" (Biuro Ścigania Zaległości). Przez "SIN" każdego znajda!!! Radzę każdemu natychmiast spłacić ten dług. To jest wstyd dla całej naszej polskiej społeczności, że w ogóle taka sytuacja ma miejsce. Czy straciliśmy już nasz słynny honor?

HANIA SOKOLSKA
766-4779

JEST NADZIEJA

Biuro posła federalnego Jesse Flisa otrzymało wreszcie dawno oczekiwaną odpowiedź na podpisaną przez tysiące obywateli kanadyjskich petycję w sprawie polskiej emigracji do Kanady w ramach programu sponsorowania "Self Exile".

Przypominamy, że petycja wzywała rząd kanadyjski, a w szczególności ministra imigracji do:

- przyspieszenia całego procesu imigracji oraz zlikwidowania rocznych ograniczeń ilości podań o stały pobyt dla kanadyjskich konsulatów w Buffalo i Detroit;

- wydanie zezwoleń na pracę oraz prawa do nauki w szkołach dla wszystkich oczekujących na pobyt stały.

W rządowej odpowiedzi, która została podpisana przez ministra imigracji pana Bernard Valcourt czytamy, że rząd rozpatruje obecnie rozwiązania mające ulżyć doli oczekujących. Minister przyznał, że "procedura imigracyjna jest zbyt długa". Powiedział również, że "rząd dostrzega wszelkie ekonomiczne problemy, które mają proszący o stały pobyt oraz ich kanadyjscy sponsorzy, a które wynikają z braku pozwoleń na pracę". Dalej pisze: "pracujemy obecnie nad tym, aby w tej sprawie (pozwoleń na pracę) znaleźć rozwiązanie, które byłoby korzystne zarówno dla oczekujących na pobyt stały, jak i dla ich kanadyjskich sponsorów".

Ciąg dalszy ze str. 31

leczenie ziołami, witaminami, akupunkturą i środkami homeopatycznymi. Działają one przez stymulację głównie na układ odpornościowy człowieka, tym samym pomagając zwalczyć chorobę.

Konieczne są zmiany wprowadzone w diecie danej osoby. Unikanie tłustych potraw, cukru w różnej formie. Dieta powinna obejmować pokarmy naturalne, wysokie we włókniak, złożone węglowodany. Zwrócić uwagę należy między innymi na produkty, które hamują rozwój wirusów, jak wiele owoców oraz cebula i czosnek.

Niestety zachorowalność na "Zespół Przewlekłego Zmęczenia" ma tendencję wzrostową. Czy możemy coś zrobić, aby zmniejszyć ryzyko zachorowania? W sytuacji kiedy nauka nie znalazła jeszcze skutecznego leczenia, jedno jest pewne, że utrzymanie optymalnego zdrowia fizycznego, psychicznego i emocjonalnego jest podstawą zabezpieczenia przed tą jak i wieloma innymi niebezpiecznymi chorobami. Odżywianie, wypoczynek, świeże powietrze, słońce wraz z miłością i zadowoleniem z życia są integralną częścią strategii utrzymania dobrego zdrowia na przestrzeni całego życia.

DR. LIDIA DOBOSZ
TEL. 534-6527

ŻYĆ NIE UMIERAĆ

UBEZPIECZENIE GRUPOWE W PRACY

Mój zakład pracy daje mi wszystkie "benefity". Wydaje mi się, że są całkiem wystarczające. Mam nawet ubezpieczenie na dentystę. Czy są jeszcze dodatkowe ubezpieczenia, które mogę wziąć pod uwagę? Czy można mieć lepsze i tańsze ubezpieczenie niż moje ubezpieczenia grupowe w pracy?

Świadczenia socjalne w pracy w postaci ubezpieczenia grupowego są cenną częścią wynagrodzenia. Niektóre plany ubezpieczenia grupowego rzeczywiście zabezpieczają nas i nasze rodziny na wszystkie możliwe sposoby i w wystarczającej wysokości, inne są mniej kompletne. Zanim się zrelaksujemy w błogiej świadomości, że mamy w pracy wszystkie możliwe ubezpieczenia, warto sprawdzić ich aktualny zakres.

Fakt, że posiadamy ubezpieczenie grupowe nie gwarantuje, że jesteśmy ubezpieczeni na wszystkie strony. Poszczególne plany grupowe mogą się znacznie różnić od siebie. Warto przede wszystkim sprawdzić czy ubezpieczenie grupowe daje zabezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy spowodowanej chorobą lub wypadkiem. Jeśli w planie grupowym jest ubezpieczenie chorobowe, to jak długo ubezpieczenie będzie płacić? Sześć miesięcy? Rok? Dwa lata? Do sześćdziesiątego piątego roku życia? Ile pieniędzy można się spodziewać? Jaki jest to procent dochodów? Jaka jest definicja niezdolności do pracy? Itd., itp. Najlepiej uzyskać informacje na ten temat kiedy wszystko jest w najlepszym porządku i kiedy jesteśmy w jak najlepszym zdrowiu. Jeśli istniejące ubezpieczenie jest niewystarczające do naszych potrzeb, mamy możliwość, żeby coś zrobić w tym kierunku, np. uzupełnić je przez ubezpie-

czenie prywatne. Należy pamiętać, że ubezpieczenie w zakładzie pracy, nawet jeśli jest kompletne, pokrywa zarobki tylko do poziomu ich wysokości oferowanego przez zakład pracy; jeśli ktoś ma dodatkowe zarobki poza zakładem pracy są one nieubezpieczone. Jeśli te zarobki są istotne do utrzymania standardu życiowego, warto pomyśleć o ich ubezpieczeniu.

W przypadku niezdolności do pracy można otrzymywać dochód z następujących źródeł:

- Worker's compensation płaci 90% zarobków netto do wysokości ustalonego maksimum, ale tylko za niezdolność do pracy spowodowaną wypadkiem w czasie pracy i związanym z wykonywaniem pracy;
- Canada Pension Plan płaci maksymalnie \$744 miesięcznie plus \$113 na każde dziecko na utrzymaniu, ale tylko w przypadku, jeśli niezdolność do pracy jest całkowita i trwała. Jeśli ktoś dopiero zaczął pracę może się nie kwalifikować na jego otrzymywanie;
- Unemployment insurance płaci w przypadku choroby do 17 tygodni;
- Własne oszczędności;
- Ubezpieczenia od choroby lub wypadku.

Z pięciu wyżej wymienionych źródeł dochodu, tylko dwa są pewne:

oszczędności i ubezpieczenie chorobowe. Bez odpowiedniego zabezpieczenia długa i przewlekła choroba może pochłoniąć wszystkie oszczędności, plany emerytalne, a nawet własny dom. Przyczyną niemal połowy przypadków utraty domu z powodu nieumiejętności spłacania hipoteki (foreclosure) jest długotrwała niezdolność do pracy zarobkowej spowodowana chorobą lub wypadkiem.

Należy również pamiętać, że zakład pracy ma prawo zrezygnować z ubezpieczenia grupowego i na ogół nie potrzebuje na to zgody pracowników, a także firma ubezpieczeniowa ma prawo nie odnowić planu. Ponadto kiedy stracimy pracę, stracimy również wszystkie ubezpieczenia.

Na pytania dotyczące ubezpieczeń na życie, chorobowych i wypadkowych, planów emerytalnych RRSP-i RRIF, funduszy szkolnych RESP, oraz funduszy Mutual Funds, odpowiadam na łamach ECHA lub indywidualnie.

TEL. (416) 740-7463.

Redaguje:
HALINA BARANOWSKA
M.A. A.I.C.

Horoskop tygodnia

6 - 12 czerwca

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Bądź realista, trudno się spodziewać, by wszystko szło jak z przysłowiowego płatka. Zresztą i tak nie masz powodu do nadmiernych narzekania. I radości i kłopoty są w normie. Koniecznie umów się na tak wielokrotnie odkładane spotkanie. Bierz pod uwagę Barana, ale unikaj Wodnika. Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 8.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja
Nie pozwalaj sobie na luksus szczerości, ta cecha mało komu przysparza przyjaciół. W pracy drobne nieporozumienia, najlepiej przeczeć tę burzę w szklance wody. Sprawy sercowe dość ubogę w wydarzenia, ale już wkrótce nastąpi tu istotna zmiana. Niepotrzebnie trąpisz się podejrzeniami. Serdeczny znak - Panna, unikaj Bliźniąt. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 3.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Ponoszą Cię nerwy. Przeżywasz tyle rozterek co do podjętych decyzji, gdy tyle jest niewiadomych? W sprawach materialnych korzystna odmiana. Nie będzie to jeszcze hossa, ale odczuwalna poprawa. Nie hazarduj się tak jednak, gdyż wszystko wróci do starej normy. Patrz przychylnie na Wagę, ale unikaj Panny. Dzień miły - czwartek, liczba - 6.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca
Tydzień miłych wydarzeń. Ciężko zniesiesz sukces konkurentki, ale własne osiągnięcia pozwolą Ci szybko przejść do siebie. Nadarzy się okazja - wreszcie do konkretnej rozmowy. Nie pozwól zbyć się. Układy domowe z tendencją do wyciszenia nieporozumień. Lepiej iść na kompromis niż toczyć taką beznadziejną wojnę. Wytchnienie w towarzystwie Barana? Unikaj Raka. Dzień miły - wtorek, liczba - 4.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia
Pomyślne zmiany w Twoim otoczeniu. Poczujesz się wreszcie jak ryba w wodzie, nabierzesz ochoty do działania. Nie daj się wrabiać w żadne niespodziewane wizyty. Obie strony mogą być zaskoczone i mieć wzajemne pretensje. Finał wydarzenia przyniesie przypływ wiary we własne siły. Nie bój się poprawek. Przychylny znak - Baran, unikaj Wodnika. Dzień miły - piątek, liczba - 9.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września
Przed wszystkim potrzebny Ci będzie spokój i czas na przemyślenie kilku najważniejszych spraw. Twoja intuicja i doświadczenie powinny być najlepszymi doradcami. Już wkrótce wyraźna poprawa w sferze materialnej. Daleka wyprawa rodzinna zakończy się pomyślnie. Zdrowie dzieci wymaga uwagi. Inspirujący znak - Skorpion, unikaj Strzelca. Dzień - czwartek, liczba szczęśliwa - 5.

WAGA: 23 września - 23 października
Niewielka stagnacja w załatwianiu sprawy. Zdenerwuje Cię to zresztą ponad miarę, co by świadczyło o oplakany stanie Twoich nerwów. Twoja chęć panowania nad otoczeniem stanie się męczącą. Pozbyć się więc musisz zarozumiałości, uznać fakt, że inni mogą mieć rację. Pomyślny rozwój wydarzeń w interesach. Znak przychylny - Koziorożec, unikaj Raka. Dzień ważny - wtorek, liczba - 2.

SKORPION: 24 października - 22 listopada
Odetchniesz wreszcie i zmobilizujesz się do bardziej efektywnego działania - widząc konkretny i realny cel. Nie dąż jednak do niego za wszelką cenę, gdyż zszarpiesz się nadmiernie i potem jego osłabienie nie przyniesie Ci oczekiwanej radości. Skąd nagle te Twoje marzytelne skłonności? Znak miły - Wodnik, unikaj zatargów z Wagą. Dzień ważny - niedziela, liczba szczęśliwa - 1.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Twoje opory i obawy znikną jak pod dotknięciem czarodziejskiej różdżki. Nie wymyślaj więc różnych tłumaczeń, spójrz prawdzie w oczy. Przecież każdy może pomylić się w swoich ocenach. Bardzo udany wyjazd, przejdzie Twoje oczekiwania. Interes okaże się niewypałem. Warto zwrócić uwagę na Barana, unikaj Koziorożca. Dzień ważny - środa, liczba - 4.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia
Nie ma dobrych rokowań co do rozwiązania ważnego dla Ciebie problemu. Musisz uzbroić się w cierpliwość. Za szybko chciałaś rzecz sfinalizować, robiąc przy tej okazji kilka nierozważnych kroków. Dostatek materialny spowodowany napływem większej gotówki. Bulwersujące wiadomości. Rak staje w centrum Twoich zainteresowań. Przykrości związane z Baranem. Dzień miły - środa, liczba - 4.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Twoje kunktatorstwo może się srode zemścić. Wiadomości raczej pocieszające, wyraźna zmiana aury wokół Twojej osoby. Nie licz na razie na zbyt wiele. Sukcesem będzie, jeśli poodkręcasz pewne decyzje, na pewien choćby okres. Wyraźna poprawa materialna. Rozmowa sporo Ci wyjaśni. Dobre porozumienie z Lwem, ale Skorpion Ci nie sprzyja. Dzień miły - czwartek, liczba - 5.

RYBY: 19 lutego - 20 marca
Na szczęście potrwa ta szarpanina już niedługo. Nie odgrywaj się na najbliższych za własne porażki i niedociągnięcia. Staraj się choć czasami przyznać do winy, a psychicznie odetchniesz i znikną destruktcyjne, acz prawdziwe wyrzuty sumienia. Unormowanie bolączek finansowych. Najwierniejszy przyjaciel spod znaku Strzelca. Unikaj Raka. Dzień miły - sobota, liczba szczęśliwa - 5.

ECHO POLECA

WIECZÓR TEATRALNY NA BIS
"OSTATECZNIE POLSKI KROK" & "PRZECHOWALNIA"

MISSISSAUGA
21.06.1991
SALA KOŚCIOŁA ŚW. M. KOLBE
GODZ. 8:00
TORONTO
27.06.1991
SALA WIDOWISKOWA SPK
GODZ. 7:30

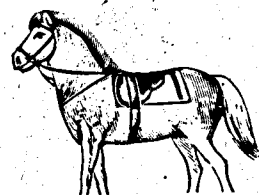
OCHOCZO PRZYBYWACIE
BY OSTATNI RAZ USŁYSZĄC
MARIANA BRANDYSA SENSACYJNA
HISTORIĘ O ŻYCIU, PANOWANIU I
POŚMIERTNYM, TRAGICZNYM LOSIE
KROLA STASIA - BY PRZEJĄC SIĘ,
OBURZYĆ I UBAWIĆ
GROTESKOWO-SMUTNYM ŻYCIEM
JANA PISZCZYKA-OBYWATELA KIEDYŚ
LUDOWEJ POLSKI-PAMIĘTACIE GO?
"ZEZOWATEGO SZCZĘŚCIA"
-STAWINSKIEGO-MUNKA-
TU MACIE CIĄG DAJSZY!
PRZYBYWACIE ZATEM BY SPRAWIĆ
PRZYJEMNOŚĆ SOBIE I UCIESZYĆ AKTORÓW.
MARIA NOWOTARSKA
I JERZY KOPCZEWSKI - BULECZKA
Z TEATRU im. J. SŁOWACKIEGO
I KABARETU "PIWNICA" W KRAKOWIE
ORAZ WINO ZE SKŁADÓW WIN I LIKIERÓW
Peter Mielżyński Agencies Ltd. & Hillebrand Estate
CZEKAJĄ NA WAS!

INFORMACJA I REZERWACJA

21.06.91 - MISSISSAUGA TEL: (416) 271-3129
27.06.91 - TORONTO TEL: (416) 536-3799
BILETY NA 27.06 W ILOŚCI OGRANICZONEJ
SPRZEDAJE:

SOLARSKI-APTEKA TEL: 536-5452
GARCZYŃSKI-TRAVEL TEL: 533-1143
ZAPRASZAMY

PĘDZĄC OFIARNIE NA NASZE WEZWANIE, SZCZODRA REKA
DOKŁADACIE SIĘ DO PREMIERY KABARETOWEJ
"NASZA JEST NOC"
KTÓRĄ UJRWIECIE ZDUMIENI W WRZESNIOWY WIECZÓR NA
WIELKIM BALU - RETRO, ORGANIZOWANYM PRZEZ SCENĘ
"FORMAT" I JEJ LICZNYCH ZAMOŻNYCH I CHŁOPNYCH
PRZYJACIÓŁ, POD UROCZYSTYM PATRONATEM
KONSULATU R.P.
(SZCZEGÓŁY, KOMUNIKATY, ODEZWY JUŻ WKRÓTCE)
DZIŚ ZAINWESTOWANE DROBNE ODPA PAŃSTWU Z NAWIAZKA
JESIENNY SZAMPANSKI BAL III

POZIOMO:

- 5 lud w Chinach, z językiem z rodziny chińsko-tybetańskiej
- 7 duża sala uniwersytecka
- 9 miasto i jezioro fińskie w rejonie Zatoki Botnickiej
- 10 opera napisana z okazji otwarcia Kanału Sueskiego
- 12 szwedzka pisarka (1900-41); powieść "Kallocait"
- 13 wyspa z Honolulu
- 14 part szwedzki nad Zatoką Botnicką
- 15 zieleń na pustyni

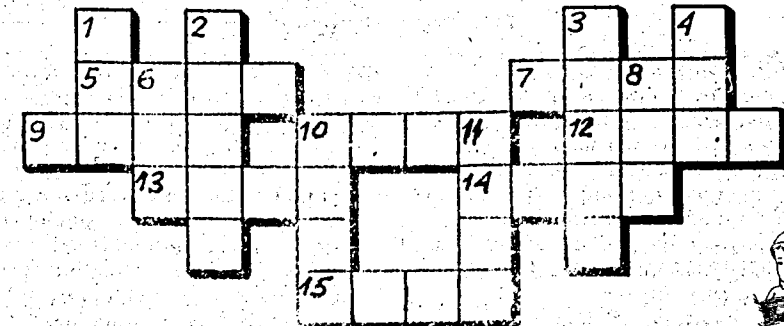
PIONOWO:

- 1 struś australijski
- 2 górzysta wyspa wśród Hawajów
- 3 duża wyspa na Morzu Egejskim (z miastem Chalkis)
- 4 autor "Winnetou"
- 6 miasto peruwiańskie
- 8 przepływa przez pustynię Atakama
- 10 samochód
- 11 pogoda

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO: bakteriologia, bezokolicznik, kozaczki, Parana, Samaria, dzwonek, uznanie, Derbent, epopeja, rubaszka, odkrycie, kanasta, makieta, modelka, rzeczka, denatka, Maciag, apelacja, pszczelarstwo, akt oskarżenia.

PIONOWO: kalendarz, atrofia, Kreolka, doniczka, rodzic, winiak, zaranie, Izabela, nonsens, skutek, manko, Didur, wyrób, park, pony, jukl, urna, aria, złot, damara, raketa, ciec, elana, komedia, nadanie, salut, krążownik, kuchenka, makabra, czosnek, puszka, Lechoń.

W każdym wyrazie występuje tylko jedna spółgłoska.

KRZYŻÓWKĄ - SZYFR

POZIOMO:

- 16 brednia, nonsens
- 7 z aktami
- 10 rewia (ale nie "Rozrywki")
- 20 plac ze straganami

PIONOWO:

- 9 organ dowodzenia
- 23 Azja-Tuchajbejowicz
- 3 okrycie na konia
- 4 dekret carski
- 21 nieszukaj jej u głupiego

9					23
16	12	9	4	21	8
	7	13	5	18	19
10	22	17	24	14	2
	20	15	1	6	11

ZE ŚMIECHEM NIE MA ŻARTÓW

Błędy filologiczne bywają często źródłem błędów politycznych.
Wasilij Rozanow

Człowiek, który ma poglądy cyzelowane, czuje się często dziwnie bezradny wobec tego, który ma poglądy rąbane. A przecież głupcem - jeżeli już który nim być musi - jest tamten.
Henryk Elzenberg

Wartość ludzi ma swoje pory, jak owoce.
La Rochefoucauld

Ludzie są nierozsądni. Nigdy nie używają wolności, którą mają, a żądają takiej, jakiej nie mają.
Soren Kierkegaard

Obojętnie dla drugich, kto się sam ratować musi.
Kraszewski

Młodość musi się wyszumieć, starość - wygderać.
Jacek Urbański

Większość młodych ludzi myśli, że są naturalni, kiedy są jedynie niegrzeczni i gburowaci.
La Rochefoucauld

**POLISH
CANADIAN
COMMUNITY
SERVICES**

**POLISH CANADIAN COMMUNITY
SERVICES (POLSKO-KANADYJS-
KIE BIURO USŁUG SOCJALNYCH).**
1579 Bloor St. W. Toronto.
TEL. 533-9471; 533-9472

W ramach programu "ZDROWIE
POLSKIEJ SPOŁECZNOŚCI" Polish
Canadian Community Services za-
prasza jak każdej soboty do Howard
Public School, 30 Marmaduke Park
Ave., godz. 10:00 a.m. w pobliżu
Roncesvalles Ave., i piętro.

1) 8.06.1991. Jeśli pozytywne
nastawienie buduje zdrowie i szczę-
ście, to co robić ze swoim negatywnym
nastawieniem?, ze swoim gniewem,
złością, niechęcią? Jak sobie pomóc,
gdy musimy być w sytuacji, której
nie akceptujemy?

Iwona Majewska da konkretne
wskazówki w trakcie prelekcji: "JAK
SOBIE RADZIĆ Z NEGATYWNYMI
UCZUCIAMI?".

2) 15.06.1991. Jakimi etapami
rozbudowuje się związek erotyczny?
Czym charakteryzuje się związek
dojrzały, czym niedojrzały? Jak się to
bada? Co nauka może doradzać sa-
motnym i zakochanym? Na te i inne
pytania odpowie Bożena TUTAJ,
psycholog w trakcie spotkania nt.
"GRA EROTYCZNA JAKO TEMAT
BADAŃ NAUKOWYCH".

3) 22.06.1991. Czy każdy emig-
rant musi mieć nerwicę? Czy nerwi-
ca jest chorobą? "Nerwica uszla-
chetnia i rozwija" - czy to żart, czy
kpina? Na czym polega leczenie ner-
wicy? Na te i inne pytania odpowie
Anna Bator, psycholog, w trakcie
spotkania: "CZY MOŻNA SIĘ SAME-
MU WYLECZYĆ Z NERWICY?".

4) 29.06.1991. Temat spotkania
przy okrągłym stole: "JAK WPLYWA-
JĄ NA NASZE ZDROWIE (pośrednio
i bezpośrednio) POLE ELEKTRO-
MAGNETYCZNE STAŁE I ZMIEN-
NE". Osoby, które chciałyby wziąć
udział w dyskusji (nie odpłatnie!),

prosimy o wcześniejsze podanie
swoich nazwisk i ewentualnego
szczegółowego tytułu swego wystą-
pienia.

5) Spotkanie 6.07.1991 będzie
dotyczyć problematyki rodzinnej.
Prosimy o propozycje.

W High School, Bishop Marroco,
koło stacji Dundas West, 1515 Bloor
Str. skrzyżowanie z Dundas St.W.,
sala 226 odbędą się o godz. 18:30
następujące spotkania:

1) 11.06.1991 "WOKÓŁ ŚMIERCI
KLINICZNEJ". Co się wydarza z na-
szą świadomością po śmierci klinicz-
nej. Zbieżności i różnice w relacjach
tych, którzy powrócili stamtąd. Dane
z literatury, relacje osobiste.

2) 18.06.1991. "METODY HYPER-
WENTYLACYJNE". Możliwości wy-
korzystywania technik tego typu do
profilaktyki i rozwoju. Reebberthing,
sunlun, yoga hyperwentylacyjna i
inne.

Polish Canadian Community
Services pragnie zainteresować Pań-
stwa cyklem spotkań mającym na
celu dostarczenie informacji, które
mogą pomóc w rozwiązywaniu
problemów życia codziennego.

CZERWIEC 13, godz. 6:30 p.m.
Prawa kobiet w Kanadzie.
Równość w zatrudnieniu i wynag-
rodzeniu. Prawo nauki, zdrowia,
pomoc.

Lokalizacja:
w sali parafialnej
kościół św. Kazimierza
156 Roncesvalles Ave.

WYDZIAŁ OŚWIATY SZKÓŁ
KATOLICKICH przy współpracy
z POLISH CANADIAN
COMMUNITY SERVICES

organizuje
BEZPŁATNE LEKCJE
JĘZYKA ANGIELSKIEGO DLA
POLSKICH SENIORÓW

Zajęcia rozpoczęły się w ostatnim
tygodniu maja 1991 r.

Chętni proszeni są o telefoniczne
zapisywanie się pod numerem:
533-9471.

**RADIO
KALEJDOSKOP
STO LAT!!!
MALGOSIU I PAWLE
(Jedlewscy oczywiście)**

Pięć lat temu, gdy podpisywałam
nowy program radiowy, którego
"właścicielem" była Polish Canadian
Action Group, wierzyłam, że prowa-
dzenie programu zostało oddane
tym, którzy ten program poprowadzą
najlepiej. Gdy po kilku miesiącach
PCAG oddawała w Wasze ręce pro-
gram wiedzieliśmy, że wybór
redaktorów był "W DZIESIĄTKĘ".

Jestem nie tylko jedną z założy-
cieli tego programu, jestem stałym
słuchaczem. (Nie zawsze słucham w
niedzielę, często nagrywam na taś-
mę i spędzam miłą godzinę z Wami w
poniedziałek rano).

Słuchanie Waszego programu to
naprawdę uczta dla ucha i dla duszy.
Potraficie wspaniale zestawić teksty
z muzyką, potraficie przekazać wia-
domości z Polski bez komentarzy (jak
często złośliwie podawanych przez
Waszych kolegów po piórze), potrafi-
cie przekazać nam najważniejsze
wiadomości nasze, torontońskie,
zachęcić nas do obejrzenia wystawy,
sztuki, a nawet do robienia zakupów
u Waszych sponsorów.

Życzę Wam, aby sponsorów było
jak najwięcej. Nie życzę Wam i sobie,
aby program zmieniał się. Nie pró-
bujcie, lepszy już być nie może.
Ten jest wspaniały.

Jeszcze raz dziękuję Wam za ten
program, STO LAT i do usłyszenia w
niedzielę, o godz. 9.00 wieczorem na
falach AM 790.

Wasz oddany słuchacz i przyjaciel
ELŻBIETA WOLSKA

6 czerwca, CZWARTEK
Norberta, Pauliny
7 czerwca, PIĄTEK
Ariadny, Roberta, Wiesława
8 czerwca, SOBOTA
Maksyma, Medarda, Wilhelma
9 czerwca, NIEDZIELA
Felicjana, Pelagii, Sławoja
10 czerwca, PONIEDZIAŁEK
Bogumiła, Małgorzaty
11 czerwca, WTOREK
Barnaby, Feliksa, Radomila
12 czerwca, ŚRODA
Jana, Onufrego

Ciekawe, ilu z nas przestawilo się
na światową kuchnię po przyjeździe
do Kanady? Kto wciął spaghetti i
chińskie, grecką sałatkę, a kto broni
twierdzy obwarowanej gołębiami i
schaboszczakiem. Emigrując odkry-
wamy cudowną zmianę szybkiego i
zdrowego gotowania i coraz częściej
zachowujemy nasze tradycyjne
oblady na święta i bardziej uroczyste
okazje. Jeśli chodzi o tempo i cenę
spaghetti ze sklepu wygrywa z pier-
ogami (niestety) przy analogicznej
wartości odżywczej. Wymaradawia
się nam podniebienie i trzeba się z
tym pogodzić. Zrobić jednak dobry
sos do spaghetti, to sztuka.
Najczęściej łapiemy za puszkę, którą
prawdziwy Włoch omija. Sos powin-
ien mieć kawałki pomidorów,
jarzyny i zióła i nie powinien być
odmianą jakiegoś tam ketchupu.
Po wielu próbach i błędach udało się
nam zdobyć taki sos, sprowadzany
ostatnio do Kanady z USA. Jest
zapakowany w wysokie słoiki. Na-
zywa się Classico di Roma i wystę-
puje w różnych odmianach. Jest
najbliższy w smaku do domowego,
choć chyba trochę droższy od rzad-
kich przecierów w puszkach.

Robi się modnie jadać mniej
mięsa, więc mamy renesans klu-
chów wszelakich, które jednakowoż
mogą nam wyjść uszami, jeśli nie
uszlachetnimy ich ziołami i przypra-
wami. Do włoskich potraw włoskie
zioła. Dziś proponujemy przy-
gotować doniczkę lub skraweczek
ogródka dla zioła bez którego nie ma
dobrego spaghetti.

Kalendarzyk Echa

OREGANO

Oregano można nabyć w tym
sezonie w nasionach lub sadzon-
kach. Znanie jest także jako dziki
majeranek (Wild. Marjoram) lub
przyprawa meksykańska Mexican
Wild Sage.

Dla kucharza oregano to przy-
prawa do sosów na pizzę czy spa-
ghetti. Botanik ma z nim sporo kło-
potów. Występuje w 40 odmianach.
Od najstarszej, stosowanej w chiń-
skim ziołarstwie na gorączkę, wy-
mioty, biegunkę i świąd skóry, po
odmiany występujące na Nowej
Ziemi i w Meksyku, gdzie Indianie
szamani aplikowali go pacjentom na
artretyzm, kaszel i przeziębienie.
Kanadyjscy pionierzy stosowali wy-
ciąg z oregano na ból zębów. Wszyscy
uważają, że jest znakomitą środ-
kiem na trawienie. A już zwłaszcza
Włosi, którzy stosują je w różnych
celach. Na Sycylii zakatarzone i
kaszlące dzieci karmi się pizzą z dużą
ilością tej przyprawy. Badania wy-
kazały, że przyprawa zawiera rze-
czywiście składniki odlegniające
(thymol i carvacrol) i nie ma przesady
w zazywaniu go na przeziębienie,
grypę czy zaflegmienie płuc.

Oregano działa przeciwsłabko-
wo i jest środkiem odrobaczającym.
Działa oczyszczająco na układ tra-
wienny. Można go podawać w potra-
wach lub płć jak ziółko, np. po je-
dzeniu ciężkostrawnych potraw. W
celach leczniczych podajemy napar z
dwóch łyżek suchego zioła do 3
szklanek dziennie (ale nie dzieciom
poniżej 2 lat, nie kobietom w ciąży i
karmiącym i zawsze lepiej w po-
rozumieniu z lekarzem).

Spośród różnych roślin zwa-
nych Oregano najbardziej aromaty-
czną odmianą jest Oregano Wera-
teoticum i Lipia Gravedens. Ale
każda odmiana potrzebuje dużo
światła, lekko alkalicznej gleby,
dobrze wydrenowanej. W przeciwnym
razie delikatne korzonki rośliny
gniją.

Do spaghetti czy pizzy można po-
dawać świeże listki przez cały sezon.
Są o wiele smaczniejsze niż suche,
choć te suche, z przypraw mają te
same właściwości zdrowotne.

A kto nie ma duszy ogrodnika,
musi się zadowolić gotową przypra-
wą. Smacznego.

Wszystkie naprawy samochodowe

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29.95
Hamulce tylne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Tłumiki od \$40.05
(Installed, Lifetime Warranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwkorozyjna
- Większość napraw w 30 minut
- **Bezpłatna Inspekcja**

251-2203, po polsku 274-8229
Thruway Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W. Toronto

Druga lokalizacja w SCARBOROUGH - TEL. 297-4800

Islington

CHRYSLER PLYMOUTH
5476 Dundas Str. West, Islington, Ont. M9B 1B6
TEL. biuro: 239-3541, dom: 429-5494

ADAM MEDYNA

Sales & Leasing Consultant

Sprzedaż i leasing samochodów
nowych i używanych
Golf, Dodge - Plymouth,
samochody osobowe, vany, pick-ups

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

Inż. ANDRZEJ BOGUCKI

ANDRZEJ KOZIARSKI

Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców
(przód lub tył) + części

\$49.99

Wymiana oleju + filtra
(do 5 litrów oleju)

\$24.99

POLECAMY: Przy pomocy najnowocześniejszych dodatków do olejów i paliw:

- przedłużanie żywotności silników i skrzyń biegów
- obniżanie zużycia paliwa
- przywracanie utraconych osiągnięć silnikom

1541 - A The Queensway,
Toronto, Ontario M8Z 1T8

252-0226

Najlepiej zadzwoń
o silnik - używając

FORTÉ

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

- naprawy powypadkowe
- prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
- Bezplatne kosztorysy napraw
- rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi • Holowanie
- samochody zastępcze
- Kompletnie malowanie

TYLKO \$ 600

Południowe Etobicoke,
81 Shorncliffe Rd.,
TEL: (416) 239-7377

KAPITAŁNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem

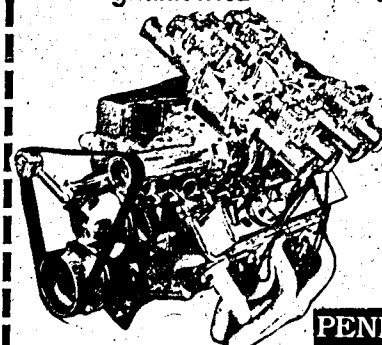
objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz

30 LAT PRAKTYKI

Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowych i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazjonalna sprzedaż części zamiennych do silników

PENNZOIL ZABEZPIECZY TWÓJ MOTOR

537-2529

483 DUPONT STREET (przy Bathurst)

537-5857

POL - CAN - COLOR

SABINA & JERZY JAWORSKI

TEL: (416) 790-1899

TORONTO

CANADA

- * ŚLUBY
- * PORTRETY
- * REKLAMA
- * REPORTAŻE

- * WEDDINGS
- * PORTRAITS
- * ADVERTISING
- * REPORTAGE

ANTONI GROCHOWSKI
M. ARCH./M.R.A.I.C.

sutton group -
north east real estate
AN INDEPENDENT MEMBER BROKER
305, 435 - 36 Street N.E.
Calgary, Alberta, Canada T2A 6K3
bus: (403) 272-0033 fax: (403) 273-3433
res: (403) 277-2222 or (403) 277-6484

Sales Associate

R.B. Holiday Travel Ltd.

1310 Dundas Street East, Suite 207
MISSISSAUGA, ONT. L4Y 2C1
TEL. 273-3238 FAX (416) 949-5606

REG 1839460

UWAGA! * **SPECIAL** * UWAGA!

JEDYNE BIURO KTÓRE OFERUJE NAJTAŃSZĄ
SPECJALNĄ CENĘ

DO WARSZAWY	.....	\$ 629.00
DO WIEDNIA	01 czerwca - 28 czerwca	\$ 619.00
	20 czerwca - 15 sierpnia	\$ 759.00
	16 sierpnia - 15 września	\$ 699.00
	16 września - 31 października	\$ 699.00

DO PARYŻA Już od \$ 250.00 w jedną stronę
PONADTO INTERESUJĄCE CENY DO WSZYSTKICH
INNYCH KRAJÓW EUROPY ORAZ NA SŁONECZNE POŁUDNIE
Najtańsze ubezpieczenia dla przyjeżdżających i wyjeżdżających •
paszporty • wizy • zaproszenia

BIURO PODRÓŻY

AUTORYZOWANY
DEALER

SAVE-O-WAY

OVERSEAS SERVICES
A division of 547319 Ontario Ltd.
WORLD WIDE TRAVEL

331 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. Canada M6R 2M8
TEL. (416) 532-3042, 532-3794 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)
720 Burnhamthorpe Rd. W., Unit 17, Mississauga, Ont., Canada L5C 2R9
TEL. (416) 896-2832, Fax 273-5993 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)

Już z górą 9 lat firma Save-O-Way wysyła co tydzień regularnie kontenery z paczkami do Polski.

- BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW • PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOŁOTAMI
- LOT • ZAPROSZENIA I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ
- WYSYLKA SAMOCHODÓW • SŁONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

PACZKI DO POLSKI

LISTA TERENOWYCH PRZEDSTAWICIELI SAVE-O-WAY

Kitchener, Ont. Kazan Overseas Parcels 83 Shanley St. Tel. 743-7653	Woodstock, Ont. Holy Cross Church 169 Ingersoll Rd. Tel. 539-1050	Dell, Ont. Aleksander Bożek R.R. 1, Dell Tel. 582-1058	Brantford, Ont. Polonaise Deli 24 Dalhousie St. Tel. 753-7550	Sault Ste Marie, Ont. Edward Glowik 324 Whitney Ave. Tel. (705) 253-7240
DANA PARCEL 55 Thornhill Dr. Guelph, Ont. N1H 8C7 Tel. 836-4672	Oshawa, Ont. Barbara Rzeźniczek 869 Capri Court Tel. 435-0600	Hamilton, Ont. Save O-Way 747 Barton St. E. Tel. 545-6788	Thunder Bay, Ont. Frank Customs 519 Simson St. Tel. 622-3885	St. Catharines, Ont. St. Joseph's Bakery 53 Facer St. Tel. 937-4411

Każdy klient
kupujący bilet lotniczy
o wartości powyżej \$500
może wysłać bezpłatnie
paczkę morską o wadze
do 10 kg do Polski
lub innego kraju
na świecie!

INCOME TAX CONSULTANT

Członek Kanadyjskiej Federacji Konsultantów Podatkowych

CZESŁAW KĘPA

1768 Pagehurst Ave.
Mississauga, Ont.
TEL. 238-0447

Prowadzi jedną z najdłuższych istniejących w Ontario i najsprawniej działających polskich firm konsultacji podatkowych. Dokonujemy usług w zakresie: sporządzania zeznań podatkowych i księgowości, odwołań do Ministerstwa Finansów, listów i sprawozdań finansowych, otwierania, kupowania i sprzedaży biznesów, całoroczne konsultacje z prawa podatkowego.

	Burnhamthorpe Rd. E.	
Dixie Rd.	Havenwood Dr.	Fieldgate Dr.
		Pagehurst Ave.
		1768

INCOME TAX RETURNS

Jan Popławski

Income tax consultant
Profesjonalna, tania,
szybka usługa
w domu Klienta
TEL. 455-7956

INCOME TAX

507-3545 Biuro
568-4768 24 godziny

JACEK REMBECKI
Rem-Tax
Service

WRÓŻENIE Z KART

Masz problem? Nie wiesz jak go rozwiązać?
Może pomoże Ci wróżba z kart. TEL. 926-0270

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Mutual of Omaha Insurance Company

UBEZPIECZENIA dla odwiedzających w razie choroby lub wypadku
plany finansowe zabezpieczające dzieci
plany emerytalne RRSP

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

Halina Baranowska
MA, A.I.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
Suite 625, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

TEL. 740-7463

MUTUAL FUNDS

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia

- LIFE INSURANCE - na życie
- DISABILITY - chorobowe
- MORTGAGE - hipoteczne
- GROUP, BUSINESS - handlowe
- RRSP, ANNUITY - emerytury
- VISITORS - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dom: 858-0129

Andrzej Krysiak

WYCIECZKI
ZAPROSZENIA
WIZY

WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH -
100 dni TYLKO \$ 135.00
BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

185 Roncesvalles Ave. TEL.: 588 - 0039

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL.: 531 - 4647

FAX: 531 - 2396

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION

Instalacje elektryczne,
renowacja łazienek, kuchni,
wykładziny, kafelki,
wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA

LEKARZ OGÓLNY

- Choroby skóry
  - Choroby dzieci
- Przyjmuje w poniedziałki i czwartki w g. 10 - 18, wtorki, środy, piątki w g. 10 - 20, w soboty w g. 9 - 13 (Pierwsza i trzecia sobota miesiąca gabinet nieczynny)

TEL. 588-7878
2333 Dundas St. W. 404

Dr. WANDA HEMPEL

Lek. dentysta
TEL. 466-7777

Godz. przyjęć:
Poniedziałek 10 - 18
Środa 12-19, sobota 9:30-14
696 Danforth Ave.

Suite 202
(stacja kolejki Pape)
AKCEPTUJEMY
DENTAL INSURANCE

ARNOLD PENK

GOLD MASTER SALESMAN

SALES & LEASING

od 1.9% FINANSOWANIE
lub RABAT do \$750
NA NIEKTÓRE

MODELE SAMOCHODÓW!

ARNOLD PENK jest przedstawicielem firmy sprzedającej samochody produkcji GENERAL MOTORS znajdujące się w tym samym miejscu od 1932 roku.

- Szeroki wybór nowych i używanych samochodów.
- Nowe samochody roczniki 1990/1991 posiadają gwarancję na wszystko przez 3 lata lub na 80 tys. km jak również bezpłatną gwarancję antykorozyjną na 6 lat lub 160.000 km.
- Bezpłatna klimatyzacja na niektóre modele.
- Na używane samochody można nabyć roczną lub dwuletnią gwarancję.

ARNOLD PENK specjalizuje się w sprzedaży i finansowaniu samochodów już od 20 lat. Jest jednym z najlepszych w Kanadzie w swej dziedzinie. Zwracając się do PENKA możesz liczyć na pomoc w znalezieniu najlepszego samochodu dla siebie i swojej rodziny.

ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki kupna i finansowania samochodu: załatwiają na miejscu sprzedaż, pożyczkę i pomoc w znalezieniu taniego ubezpieczenia.

Osobista opieka pana PENKA przez cały okres posiadania samochodu.

ARNOLD PENK został odznaczony przez G.M. jako GOLD SALESMAN. A także jest znany jako społecznik. Czy jeszcze ktoś może tyle zaoferować? Pamiętaj! Zakup samochodu jest poważną transakcją, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję.

Doświadczenie, wiedza i uczciwość jest podstawą biznesu ARNOLDA PENKA.

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 771-0688, podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto Ont. (przy College St.)

Zbigniew Obrębski
Artysta-fotograf. Współpracownik ECHA
Wykonuje na zamówienie zdjęcia portretowe oraz ślubne
tel (416) 694-3792

LOGO PROJEKT ZNAKU FIRMOWEGO (Gratyczna kombinacja liter)

PIECZATKA (4 linijki) \$499 + GST PST

NAPIS NA SAMOCHÓD (40 samoprzyl. winyl, 4" liter-dowolny kolor)

5000 ulotek kolorowa farba biały papier

500 wizytówek (Logo, biały papier, kolorowa farba)

500 kopert (z nadrukiem i logo, kolorowa farba)

500 papierów listowych (z nadrukiem i logo, kolorowa farba)

100 rachunków bezkalkulacyjnych, 2 częściowych

100 formularzy do wycen bezkalkulacyjnych, 2 częściowych

200 nalepek adresowych

Business Starter Special

761 9659

Master Printing Inc., 2965 dundas St. W. Fax 761 1933 8AM-6PM M-F

NIE DAJ SIĘ RECESJI I BEZROBOCIU!

Pracuj w domu. 200 firm oferuje prace chałupnicze. Po pełną listę prześlij \$5 + znaczek.

PUMEX INT'L, Dept. E41, 3-2511 Lauzon Rd. WINDSOR, ON. N8T 2Z5

NAJBARDZIEJ ZNANA WŚRÓD POLAKÓW W KANADZIE

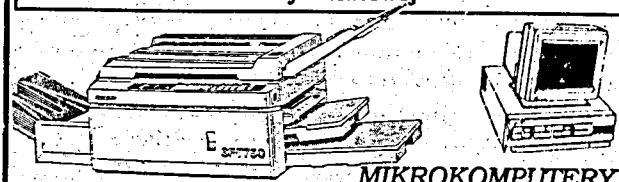
Dzięki darowi intuicji pomoże Ci w rozwiązaniu Twoich problemów.
Wróżba z kart • przyszłość • teraźniejszość • przeszłość
TEL. 633-4469

TIPS

Tomasz Iwanowski
Professional Services Ltd.

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA
TEL. 399-9950 lub 890-4756 (całą dobę)
FAX 890-6092

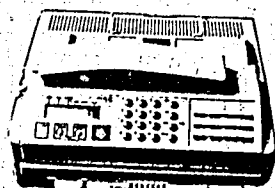
Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do
Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny
klasy światowej

MIKROKOMPUTERY

KOPIARKI

- możliwość kupowania na raty
- wynajem (Lease)
- wymiana na nowe
- pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

SHARP FAXY

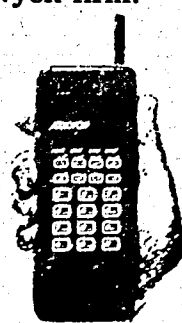
TIPS

Tomasz Iwanowski
Professional Services Ltd.

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA
TEL. 399-9950 lub 890-4756 (całą dobę)
FAX 890-6092

Oferujemy pełny wybór telefonów
przenośnych i samochodowych
najlepszych światowych firm!

- 5-letnia gwarancja na wybrane modele
- gwarantowane najlepsze ceny i serwis
- możliwość kupowania na raty
- wynajem (Lease)
- wymiana na nowe (Trade in)
- pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

CANTEL APPROVED AGENT

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI
Marek S. Malicki

Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279 - 6250

Załatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
matrimonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki

... przychodzi z pomocą
każdemu,
kto ma problemy
z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat

KRZYSZTOF PREOBRAŹENSKI

dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:

99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

FIRMA ADWOKACKA

MICHAEL CZUMA ASSOCIATES

Oferuje doświadczenie i efektywną pomoc
w sprawach KARNYCH

- Prowadzenia samochodu w stanie nietrzeźwym (Impaired driving)
- Napaści (assaults) • Kradzież (theft)
- oraz we wszelkich sprawach podlegających kodeksowi karnemu, włączając sprawy sądowe i apelacje na wszystkich szczeblach sądownictwa

Mec. Michał Czuma, L.L.B.

599 - 5799

481 University Ave., Suite 502
Toronto, Ontario M5G 2E9

SOUTH ETOBICOKE COMMUNITY LEGAL SERVICES

udziela porad prawnych po
polsku, wyłącznie w czwartki
od godz. 14:00 do 16:00 dla osób
mogących wykazać się niskimi
dochodami

- sprawy emigracyjne • problemy z właścicielami domów • sprawy związane z zasiłkiem dla bezrobotnych • zasiłek społeczny i rodzinny • emerytury

Usługi przysługują jedynie
mieszkańcom Południowego
Etobicoke
TEL. 252-7218
2970 Lakeshore Blvd.W. # 303
(Blisko Islington)

PROFESJONALNE
RESUME WRITING
Piszę resume i cover letter.
Przygotowuję do interview.
EWA DUBISKA
TEL. 925-8128

PROFESJONALNE
PRZYGOTOWANIE RESUME,
OFICJALNYCH URZĘDOWYCH
PISM, WYPEŁNIANIE
WSZELKIEGO RODZAJU PODAŃ
I APLIKACJI (np. na pobyt stały)
PO BARDZO PRZYSTĘPNYCH
CENACH.
TEL.: 251-1800
codziennie po godz. 19:30,
w soboty od godz. 10:00-16:00 lub proszę
zostawić wiadomość na maszynie

PACZKI do POLSKI

- Można dowolnie zestawiać skład paczki.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kilogramów.
- Ceny w dolarach kanadyjskich.
- Czas dostawy - około 14 dni od daty otrzymania zamówienia

Nazwa towaru Jednostka Ilość C\$ Razem

Pomarańcze.....	1 kg	..... @ 2.90 =	.....
Cytryny.....	1 kg	..... @ 2.90 =	.....
Grejpfruty.....	1 kg	..... @ 2.90 =	.....
Banany.....	1 kg	..... @ 3.40 =	.....
Mandarynki *.....	1 kg	..... @ 3.40 =	.....
Ananas.....	1 szt.	..... @ 2.90 =	.....
Orzech kokosowy.....	1 szt.	..... @ 2.90 =	.....
Kiwi.....	1 szt.	..... @ 0.80 =	.....
Czekolada orzechowa	100 g	..... @ 1.30 =	.....
Czekolada mleczna.....	100 g	..... @ 1.30 =	.....
Czekolada gorzka.....	100 g	..... @ 1.30 =	.....
Guma do żucia	20szt 125 g	..... @ 1.80 =	.....
Chalwa.....	1 kg	..... @ 11.20 =	.....
Miód -Dziki Kwiat.....	500 g	..... @ 2.40 =	.....
Kawa ziarnista.....	250 g	..... @ 4.00 =	.....
Kawa Nescafe.....	100 g	..... @ 4.40 =	.....
Herbata syпка.....	250 g	..... @ 4.80 =	.....
Herbata ekspresowa	100 szt.	..... @ 4.80 =	.....
Czekolada w proszku	800 g	..... @ 6.40 =	.....
Rodzyunki.....	250 g	..... @ 1.60 =	.....
Figi.....	200 g	..... @ 2.20 =	.....
Migdały.....	200 g	..... @ 2.20 =	.....
Wiórki kokosowe.....	200 g	..... @ 2.20 =	.....
Pasta "Nutella"	450 g	..... @ 3.20 =	.....
Kabanosy.....	1 kg	..... @ 12.00 =	.....
Poledwica wędzona.....	1 kg	..... @ 14.00 =	.....
Baleron.....	1 kg	..... @ 12.00 =	.....
Szynka w puszcze.....	454 g	..... @ 4.80 =	.....
Szynka mielona.....	340 g	..... @ 2.60 =	.....

Dostawa do domu i ubezpieczenie C\$ 5.50

Zalaczam: ... Czek ... Money Order Total C\$.....

* Od 1 czerwca do 30 września mandarynek nie wysyłamy.

Nadawca : .....

Adres : .....

.....

Odbiorca : .....

Adres : .....

.....

EuroPak International®

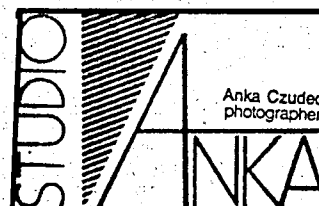
1547 Merivale Road, Merivale Depot, Box 5554
Ottawa, Ontario K2C 3M1 Tel.: (613) 722 2767

"PANI JADWIGA"

Polski Program Radiowy

1250 AM, soboty od godz. 1 - 2 po poł.
TEL. 604-2247

Wiadomości, publicystyka, muzyka klasyczna

2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

Lech Prusiński NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie —niezależnie od ich obecnego statusu— że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

\$ KORPORACJE

\$ PROFESJONALIŚCI

\$ OSOBY INDYWIDUALNE

26 GLENADEN AVE. EAST, TORONTO, ONT. M8Y 2L3

\$ Skorzystaj z wypróbowanych wieloletnich strategii
odpisów podatkowych

\$ Zaoszczędź setki dolarów dzięki naszym mało znanym
technikom planowania podatkowego

\$ Nie trać czasu na zapoznanie się z przewodnikiem Urzędu
Podatkowego, który nie ujmuje wielu dozwolonych
odpisów

\$ Zdań się na fachowe i dyskretne usługi firmy
Piotra Chwalisza

CHWALISZ TAX
& BUSINESS CONSULTING INC.

\$ Stosujemy przepisy prawa podatkowego na korzyść Klienta!

\$ NIE ZWLEKAJ - ZADZWOŃ DZISIAJ!

TEL. (416) 233 - 2804 FAX: (416) 233 - 3583

\$ PROWADZENIE KSIĄG

\$ PRZYGOTOWYWANIE SPRAWOZDAŃ

Advance
Real Estate Ltd.

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

TYLKO \$285 tys. - 3-piętrowy triplex,
dochód \$33,600 rocznie, Bloor-Keel St.
Blisko High Park.

**HENRY
A. RASTON**

Biuro: 534-9246 Dom: 767-4022
1655 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6

SPRZEDAŻ • KUPNO
• WYCENA
FINANSOWANIE
NIERUCHOMOŚCI

REALTY LTD. REALTOR

MARIOLA BRODA

oferuje usługi w okręgu Kitchener, Waterloo
• KUPNO-SPRZEDAŻ • WYCENA NIEMUCHOMOŚCI
• POMOC W FINANSOWANIU
Dom. (519) 725-1821 Biuro (519) 746-8086

465 PHILLIP STREET
WATERLOO, ONTARIO
N2L 6C7

METRO TORONTO

Sprzedaż - kupno -
wynajem domów, interesów
i apartamentów.
Solidna i fachowa pomoc w
załatwianiu formalności
prawnych i finansowych

**Kamil
KOWALCZYK**

TEL. biuro: 536-5000, dom: 247-2658

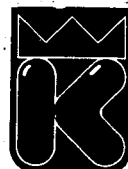
- 80 Coe Hill Dr. - 3-sypialniowy Co-op apart. za fantastyczną cenę \$84,900.
- Polskie delikatesy - pełne wyposażenie, 1500 sq ft., cena TYLKO \$39,000.
- Etobicoke - mieszkanie własnościowe, 3 sypialnie, południowa strona, tylko \$30 tys. wpłaty.
- Bloor/Dundas - wolno stojący murowany dom, \$229,000.
- Roncesvalles Ave. - blisko kościoła i Credit Union, 3-sypialniowy dom z apart. w "basementie". Tylko \$219,000.
- Royal York/Eglinton - znakomite "bungalow" w najlepszej części Etobicoke.
- Dundas/Huron/Ontario - condo w centrum Mississauga, 2 sypialnie, 2 łazienki, pralnia. Tylko \$159,000.

NR 183 • 6 - 12 czerwca 91

MIESZKASZ W PÓŁNOCNO-ZACHODNIM
TORONTO?

SZUKASZ LEKARZA Z EUROPEJSKIM
PODEJŚCIEM, GOTOWEGO TEŻ ODWIEDZIĆ
CIĘ W DOMU?

Przychodnia lekarska w północnym Etobicoke informuje,
że jest obecnie otwarta w dogodnych godzinach -
pon. - piątek od 2 po poł. do 7 po poł. (z wyjątkiem środy).
Rozumiemy po polsku, mówimy po czesku i słowacku.
TEL. 741-2930, 964 Albion Rd. (blisko Islington)
DR. JAROSŁAW POLASEK

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

**KINGSWAY
MEAT
PRODUCTS
&
DELICATESSEN
LTD.**

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur
CENY KONKURENCYJNE

BLOOR NATUROPATHIC CLINIC

Leczenie środkami naturalnymi:

zioła, akupunktura, homeopatia, hydroterapia,
komputerowa analiza diety

Lidia Dobosz, M.D.(P), N.D.

Halina Sroczyńska, M.D.(P), N.D.

1595 Bloor St.W.,
Toronto, Ontario M6P 1A6
TEL. 534-0050

DR. M.J. CELIŃSKI

Registered Psychologist

Usługi w języku polskim.

Badania powypadkowe dla sądu (urazy głowy,
zaburzenia emocjonalne, psychoterapia rodzinna i
indywidualna, bóle głowy i zaburzenia psychoso-
matyczne, terapia relaksująca i hipnoza (fobie,
leczenie odwykowe palaczy i osób z nadwagą)
Badania inteligencji dzieci i dorosłych

TEL. 226-6397

344 Sheppard Ave. East. Willowdale. Ont. M2N 3B4

DR. TERESA MIRECKA

DERMATOLOG Z POLSKI

Upřejmte informuje o otwarciu gabinetu
kosmetyki leczniczej i elektrolizy
w Mississauga

2155 Cawthra Rd. (pomiedzy Queensway i Q.E.W.)
TEL. 949-8461

35 LAT

POLISH ALLIANCE (TORONTO) CREDIT UNION LTD.
2150 BLOOR STREET WEST
TEL.: 762-9523

(wejście od wschodniej strony budynku)

DLA WYGODY NASZYCH CZŁONKÓW
Z DNIEM

1 CZERWCA 1991 ROKU

WPROWADZAMY NOWE GODZINY OTWARCIA
NASZEJ CREDIT UNION:

PONIEDZIAŁEK, WTOREK, ŚRODA
CZWARTEK, PIĄTEK
SOBOTA

OD 10:00 DO 18:00
OD 10:00 DO 20:00
OD 10:00 DO 12:30

ZAPEWNIAMY SZEROKI WACHLARZ USŁUG FINANSOWYCH
NASZYM CELEM JEST TWOJE ZADOWOLENIE
ZAPRASZAMY POLONIĘ Z TORONTO I OKOLIC

STERLING
UWAGA SPECJALNA LETNIA SPRZEDAŻ

TORONTO - ŚWINOUJŚCIE \$ 699 + Tax
TORONTO - WARSZAWA \$ 799 + Tax

ODLOT W DNIU 23.06.91
POWRÓT DNIA 21.07.91

PO BLIŻSZE INFORMACJE I REZERWACJĘ DZWOŃ:
(1-800) 268-9049; lub (416) 882-5475

PRACA

POTRZEBNA kobieta do sprzątania domów, full time albo part time. Mississauga/Oakville. Musi mieć samochód. TEL. 844-8220.

183-185
SZUKAM pomocy, stałe zamieszkanie. TEL. 731-7609

183-185
TYLKO dla osób poważnie zainteresowanych zarobkiem. Potrzebny SIN i samochód. Romek. TEL. 748-1911; 962-0078

183-185
NIE MA sprzedaży. Nie ma inwestycji. Można zarobić. TEL. 323-0458

183-185
ŚWIETNA możliwość dochodu od \$500 do \$2000 miesięcznie dla energicznych pań. Ewa. SIN, angielski, samochód. TEL. 748-1911

183-185
LIFESTYLE. Bogdan. TEL. (416) 949-9918; 748-1911

183-185
POTRZEBNY pracownik do układania płytek ceramicznych i marmuru z aktualną książeczką związkową. TEL. 663-4177

183-185
NIEZALEŻNIE od tego gdzie mieszkasz w Kanadzie możesz zarabiać tyle co ja sprzedając wspaniałe produkty odchudzające. TEL. (416) 510-1276 - 24 godziny

183-185
JEŻELI interesuje Cię zarobienie dodatkowych pieniędzy i posiadasz SIN - zadzwoni. TEL. (519) 743-4249

183-185
PART time dla mieszkających Hamilton, SIN wymagany. TEL. 1 (416) 323-0458

183-185
MOŻLIWOŚĆ dodatkowego zarobku. Ania. TEL. 273-7849; 748-1911

183-185
POTRZEBNY tłumacz na egzamin na licencję mechanika. Proszę dzwonić wieczorem g. 10. TEL. 567-6276

183-185
KOBIETA w średnim wieku zaopiekuje się dzieckiem, starszą osobą bez zamieszkania lub przyjmie sprzątanie domów. Średnio zna angielski. TEL. 240-1405

183-185
MŁODY poszukuje pracy. TEL. 855-5055

183-185
MEŻCZYŻNA poszukuje pracy. Może być przy sprzątaniu. SIN. Bolek. TEL. 391-5884

183-185
TANIO UŁOŻĘ płytki ceramiczne. Bogdan. TEL. 516-0360

183-185
MALARZ poszukuje pomocnika, malarza z doświadczeniem. 6 dol. na godzinę gotówka. Od 10-12. TEL. 239-5594

183-185
POSZUKUJĘ pracy. Mogą pisać w Bloor. Anna. TEL. 762-9619

183-185
DOŚWIADCZONY fotograf przyjmie współpracę. TEL. 231-3925

183-185
MEŻCZYŻNA poszukuje pracy. TEL. 293-8292

183-184
KREŚLARZ budowlany poszukuje pracy. TEL. 293-8292

183-185
TŁUMACZENIA dokumentów, korespondencje, resume, lekcje jęz. angielskiego. TEL. 236-3038

183-185
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem lub podejmę jakąkolwiek pracę. TEL. 897-7632

183-185
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem po południu od godz. 15 lub w weekendy. TEL. 604-3291

183-185

WSZYSTKIE DROBNE OGŁOSZENIA dotyczące pracy, mieszkań i sprzedaży są bezpłatne 2-3-krotnie

Przyjmujemy je do wtorku, do g. 5 po poł.

Proszę dzwonić 747 - 6034 i zostawić dokładną treść ogłoszenia na maszynie, powtórzyć nr telefonu

PANI w średnim wieku jest zainteresowana sprzątaniem domu lub opieką nad dziećmi w godz. 11-16 w Toronto. TEL. (519) 971-8229

183-185
MAM samochód van, pomogę w przeprowadzce. TEL. 271-8847

183-185
PODEJMĘ pracę chałupniczą lub zaopiekuje się dzieckiem u siebie w domu, Windsor. TEL. (519) 944-0278

183-185
KRAWCOWA z 5-letnim doświadczeniem poszukuje pracy. TEL. 629-0639

183-185
MŁODA, zdolna i energiczna posiadająca zdolności plastyczne i manualne. Bożena. TEL. 867-1321

183-185
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu, okolica Kingston/Lawrence. Doskonałe warunki. TEL. 282-3790

183-185
ABSOLWENT technikum elektroniki, kierunek automatyka przemysłowa, poszukuje pracy w zawodzie elektronika-elektrycznym lub innym, SIN, samochód. TEL. 438-0654

183-185
KOBIETA ok. lat 60, mieszkająca w okolicy Finch i Bathurst zaopiekuje się dzieckiem u siebie lub u Ciebie. TEL. 398-2968

183-185
DZIEWCZYNA 24-letnia, znająca podstawowy angielski, ze stałym pobytem szuka pracy. Elżbieta. TEL. 279-3078

183-185
SPAŁACZ z doświadczeniem kanadyjskim, SIN, samochód. TEL. 699-5060

183-185
MŁODY, 24-letni mężczyzna szuka pracy. Podstawowy angielski, SIN. TEL. 279-3078

183-185
PRZYJMUJĘ zamówienia do realizacji w polskich firmach (agent). TEL. 507-4361

183-185
UKOŃCZYŁAM Health Care Age. Podjęję się opieki nad starszymi ludźmi w Montrealu. TEL. 1 (514) 834-6318

183-185
ZAOPIEKUJĘ się starszą kobietą lub mężczyzną. Ukończyłam szkołę pielęgniarstwa w Toronto. TEL. 289-2551

183-185
OSOBY zainteresowane dodatkową pracą. Po informacji proszę pisać wraz ze zwrotną kopertą na adres: Silveston Box 2102, ST NC Kitchener N2H 6K8

182-184
UWAGA mieszkaniec w Vancouver lub Toronto - szukasz pracy? Po informacji prześlij kopertę + znaczek na adres: 202 - 1343 Harrison St., Victoria B.C.

182-184
MŁODA dziewczyna ze znajomością angielskiego potrzebna do pracy w restauracji. TEL. 588-4705

182-184
PRZYJMUJĘ do pracy przy sprzedaży hot dogów. TEL. 242-8243

183-185
POSZUKUJĘ pracy przy sprzątaniu domów i mieszkań. Proszę dzwonić 739-8079

182-184
ŚLUSARZ mechanik z 15-letnią praktyką posiadający pobyty stały podejmie każdą pracę. TEL. 267-2018

182-184
POTRZEBNA pani do dzieci i lekkiej pracy domowej. TEL. 769-9553

182-184
POTRZEBNA kobieta do dwójga dzieci. Południowe Etobicoke - od zaraz. TEL. 255-4078

182-184
POSZUKUJEMY dochodzącej opiekunki do 5-letniego dziecka, bez prac domowych, okolica Victoria Park i St. Claire. TEL. 752-9644

182-184
POTRZEBNA młoda kobieta do pracy w restauracji w kuchni i obsłudze w godzinach 9:30-2:30 w rejonie Wilson i Bathurst. Musi znać rosyjski. TEL. 398-2106

182-184
MASZ SIN? Nie chcesz inwestować i sprzedawać? Zaloguj biznes! Zadzwoń! Małgosia. TEL. 654-0637

182-184
CHCESZ zarobić \$4800 na miesiąc? To zależy tylko od Ciebie i Twojej inicjatywy. Jedyna inwestycja wynosi \$40. Szybkość zarabiania zależy od ilości sponsorowanych. O każdej porze dzwonić 547-9507

182-184
SZUKASZ pracy? Zadzwoń. Barbara. TEL. 1 (613) 526-2105

182-184
POSZUKUJEMY dystrybutorów chcących sprzedawać wśród znajomych i przyjaciół wspaniałe towary. Stan. TEL. (416) 510-1276

182-184
POSZUKUJĘ ludzi z kontaktami w USA i W. Brytanii, w Montrealu, Ottawie, Quebec City, Vancouver i Calgary, chętnych do zdobycia dodatkowych dochodów. SIN i angielski konieczne. Wiesiek (416) 510-1275

182-184
DLA osób poważnie zainteresowanych uzyskaniem dodatkowego dochodu, SIN, angielski, samochód. TEL. 748-1911

182-184
MŁODA kobieta, SIN, angielski, poszukuje pracy. TEL. 482-0090

181-183
TOKARZ z 10-letnim doświadczeniem zawodowym, posiadający SIN poszukuje pracy. Eugeniusz. TEL. (519) 894-8670

181-183
MŁODY mężczyzna 26 lat poszukuje pracy na wakacje. Posiada SIN, doskonały angielski i prawo jazdy. Mikolaj. TEL. 510-1275

181-183
MŁODY, 25 lat, kanadyjskie prawo jazdy, szuka jakiegokolwiek pracy. Może być poza granicami Toronto. TEL. 516-0360

181-183
OFERUJĘ swoje sprawdzone usługi w zakresie sprzątania bloków mieszkalnych, biur, gabinetów, sal, zakładów produkcyjnych. Cindrella Clining Service. TEL. 480-0138

181-183
KOBIETA poszukuje pracy. TEL. 855-5055

181-183
STUDENTKA 3 roku pielęgniarstwa szuka dobrej płatnej pracy na lato. Dzwonić do Marty. TEL. 839-4805

182-184

POTRZEBNA pani do opieki nad 1 1/2-letnim dzieckiem z zamieszaniem we wspólnym pokoju na miejscu od 30 maja. Serdeczna, spokojna, lubiąca dzieci, cierpliwa, znajdzie miły i spokojny dom i rodzinna atmosferę. TEL. 633-4469

181-183
POTRZEBNA młoda dziewczyna do doświadczenia w pracy fizycznej do sprzątania w motelu. TEL. 251-6351

181-183
SZUKAM kobiety do pracy w mieszkaniu 2 osób, musi umieć gotować i mieć stały pobyty. TEL. 498-1968

181-183
LIVE in housekeeper, speaking a little bit English. TEL. 731-7609

181-183
DLA pomysłów i aktywnych osób - możliwość dodatkowego dochodu bez inwestycji, sprzedaży i ryzyka. TEL. 245-5063

181-183
FRANCHISE. Żywność. Inwestycja \$1600-2700 - bez księgowości. TEL. 748-7900

181-183
STALY dochód. Nie ma sprzedaży, inwestycji, SIN konieczny. Marta. TEL. 964-0733

181-183
MARKETING katalogowy, ale bez sprzedawania, bardzo prosty i przystępny program. SIN konieczny. Barbara. TEL. 633-1625

181-183
ODSTĄPIĘ adresy firm zatrudniające chałupników. Po informacji przyslij opłaconą zwrotną kopertę i \$10 w banknocie. P.O. Box 43. Kitchener, Ont. N2G 3W9

181-183
JESTEŚ na unemployment lub welfare? Nic nie tracisz, nie nie inwestujesz. Spróbuj zbudować własny biznes! Pomoc gwarantowana. TEL. 925-2535

181-183
NIE TRACĄC NIC możesz zyskać dochody przekraczające Twoje oczekiwania. To proste. Wprowadzę. TEL. 480-0138

181-183
ELEKTRYCY - kurs na licencję prowadzony po polsku i po angielsku. Duża szansa na dobrą pracę. TEL. 252-0224

181-183
POSIEDZANIE własnej firmy - oferujemy 3-miesięczny kurs (wieczorowy) w jęz. polskim obejmujący: prawo podatkowe, import-eksport i przepisy celny, raporty finansowe, pożyczki rządowe na rozpoczęcie firmy, marketing i reklama, kupowanie i sprzedaż istniejących interesów, problemy prawne prowadzenia firmy. TEL. 252-0224

181-183
POTRZEBNY tokarz i frezer z praktyką i SIN. TEL. 452-0485

181-183
TECHNOLOG żywienia z pobytem stałym poszukuje pracy. Stefania. TEL. 321-3897

181-183
KOBIETA z pobytem stałym poszukuje pracy od godz. 17 i na weekendy. TEL. 321-3897

181-183
POSZUKUJĘ domku, apartamentu lub zaopiekuje się osobą starszą przez cały tydzień. Nina. TEL. 321-3897

181-183
POSZUKUJĘ pracy - cały lub pół etatu, SIN, samochód, podstawowy angielski, licencja taksówkarza, 3 i pół roku doświadczenia w rozwrozie i sprzedaży pierzywa. Dobra znajomość Toronto i poł. Ontario. TEL. 661-7641

INNE OGŁOSZENIA O PRACY I O MIESZKANIACH NA OSTATNIEJ STRONIE

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM suknię ślubną, rozmiar średni. TEL. 949-8237

183-185
SPRZEDAM 2 bilety do Polski, ważne do 28 czerwca. TEL. 242-8243

183-185
SPRZEDAM Hyundai Excel standard, 88 rok, cena \$3900. 37 tys. km, b.dobry stan. Wojtek. TEL. 783-3292

183-185
SPRZEDAM Dodge Arles, 81, stan dobry, cena \$600. Certyfikowany. TEL. 431-4272

183-185
HONDA Civic, 81 rok, stan b.dobry, do sprzedania, cena \$750, van GMC 81, nadający się do biznesu, \$1100. TEL. 252-4732

183-185
TANIO sprzedam 85 rok Dodge Omni, 5-drzwiowy, 4-cylindrowy, 82 tys. km, stereo, automatic, certyfikowany, cena \$1650. TEL. 249-9828

183-185
SPRZEDAM nowy fax Panasonic, model KXF-50 (z telefonem i maszyną). Cena \$530. TEL. 467-4919

183-185
SPRZEDAJĘ żywność dietetyczną. Bogdan. TEL. 949-9918; 748-1911

183-185
SPRZEDAM namiot rodzinny dwulubowy, jak nowy. TEL. 569-2135

183-185
SPRZEDAM wózek do hot dogów - nowy, dostępna cena \$3200 z pełnym wyposażeniem. TEL. (519) 974-9698

183-185
SPRZEDAM Nintendo z 1 grą. \$95. Proszę dzwonić po g. 18 791-0507

181-183
SPRZEDAM Oldsmobile Cutlass, 87 rok, Sierra Brghm., tanio. TEL. 537-7645

181-183
SPRZEDAM 7-miesięcznego pleska nasy Cocker Spaniel z metryką, bezow. TEL. 279-3865

181-183
SPRZEDAM Chevrolet Cavalier, rocznik 84. TEL. 503-3615

181-183
SPRZEDAM 1-tonowy Dodge Van 81, w dobrym stanie. Certyfikowany, cena \$1100. TEL. 781-9755

181-183
SPRZEDAM intensywny kurs języka angielskiego z 12 kasetami. TEL. 503-3615

181-183
SPRZEDAM tanio Audi 5000 turbo, rocznik 1981. TEL. 897-0054

181-183
SPRZEDAM Toyota Tercel, 81 rok, stan idealny, wiele nowych części. TEL. 949-4430

181-183
SPRZEDAM Pontiac Fenix, stan dobry, rok 1981. TEL. 276-6062

182-184
SPRZEDAM Hyundai Pony, 86 rok, 5-biegowy, certyfikowany, cena \$1450. TEL. 615-8897

182-184
SPRZEDAM nowy ponton doskonały na jeziora, możliwość zamontowania silnika. TEL. 781-5408

182-184
DO SPRZEDANIA nowy duży sklep delikatesowy, wschodnia część Toronto. TEL. 431-5645

182-184
SPRZEDAM Ford Camper kompletnie wyposażony o niskim przebiegu, automatic, stereo, kuchnia, zlew, toaleta, piec, świetny na podróże. Stan dobry. Cena do omówienia. TEL. 247-0587

SPRZEDAM Toyota Tercel, 1981, w b.dobrym stanie, niedrogo. TEL. 949-4430

181-183
PONTIAC 1988, 4-drzwiowy, automatic, stereo, 78 tys. km, biały, \$3950. TEL. 338-0962

181-183
SPRZEDAM działkę budowlaną o wymiarach ponad 150 stóp. La Fontaine, prąd, telefon, woda, 2 minuty do plaży nad Georgian Bay. Cena wyw. \$49.500. TEL. 247-8447

181-183
TOWNHOUSE NA SPRZEDAŻ. Okazja - właściciel musi szybko sprzedać. Garaż, dwie łazienki, 4 sypialnie, 6 appliances, pięknie utrzymany, balkon, ogródek z wyjściem na park nad rzeką. \$149.500. TEL. 744-1358

179-181
SPRZEDAM BUTIK z nowoczesną galanterią damską, w dobrym punkcie - Dundas i Bloor, niewysokie komornie, umowa do końca roku z możliwością przedłużenia. TEL. 533-2438

179-
SPRZEDAM zamrażarkę. TEL. 247-1585

181-183
KUPIĘ siedzenie dla małego dziecka do samochodu. TEL. 569-9860

181-183
KUPIĘ tanio samochód, rocznik 83-85. TEL. 503-3615

181-183
MIĘSZKANIA

181-183
LUKSUSOWYM mieszkaniem podzielę się z drugą osobą. Wspaniały, duży pokój, sala ćwiczeń, sauna, pływalnia, tenis, itd. Mississauga, QEW i 10, \$325 miesięcznie. TEL. 615-9399

183-185
ZAMINIĘ 2-sypialniowe mieszkanie w Scarborough, czynsz \$560 na 1-sypialniowe do \$400. TEL. 438-0654

183-185
TOWNHOUSE w całości lub pokojami do wynajęcia. W suterynie samodzielny apartament. Okolica Dundas i Hurontario. TEL. 238-3355

183-185
DO WYNAJĘCIA samodzielne mieszkanie w suterynie z wyjściem do ogródka oraz pokoje z używalnością kuchni i łazienki w centrum Mississauga. TEL. 638-4355

183-185
KAWALERKA dla 1 osoby, \$70 tygodniowo, południowe Etobicoke. TEL. 503-4655

183-185
POSZUKUJĘ dziewczyny do wynajęcia wspólnego apartamentu w okolicy Park Lawn i Berry Rd. TEL. 232-9408

183-185
POKÓJ do wynajęcia z używalnością kuchni, łazienki i pokoju dziennego w Scarborough. TEL. 289-1540

183-185
DO WYNAJĘCIA pokój w okolicy Annette. TEL. 235-0893

DO WYNAJĘCIA samodzielny pokój w budynku apartamentowym dla pany i średnim wieku od 1 lipca, okolica Pape/Danforth. TEL. 421-0628

183-185
POSZUKUJĘ od 1 lipca mieszkania w bloku, 2-sypialniowego na terenie Scarborough, w cenie do \$620. TEL. 439-8419

183-185
WYNAJMĘ M-4 lub M-3 komfortowe w granicach Warszawy. TEL. 823-6404

183-185
MISSISSAUGA - centrum, duży umebłowany słoneczny pokój do wynajęcia dla pany lub pana. TEL. 890-7955

183-185
WYNAJMĘ tanio pokój osobie lubiącej młodzież. Mam 16-letnie bliźnięta, które pragną mieć nauczyciela polskiego. TEL. 503-1399

183-185
DO PRZEJĘCIA duże mieszkanie 1-sypialniowe z pełnym umebłowaniem, w dobrym punkcie Kitchener. Czynsz \$487 lub sprzedam wszystkie meble z powodu wyjazdu. TEL. (519) 743-9548

183-185
POSZUKUJĘ kulturalnej osoby do zamieszkania w apartamencie 2-sypialniowym. Okolica Finch i Bathurst. Proszę Andrzeja. TEL. 398-2968

183-185
SZUKAM współlokatora do 2-pokojowego mieszkania w centrum Toronto. TEL. 533-8256

182-184
PRZYJMUJĘ mężczyznę do wspólnego zamieszkania w apartamencie 2-sypialniowym, w rejonie Finch i Keele. TEL. 631-6980

182-184
POKÓJ umebłowany od 1 czerwca w apartamencie w okolicy Lakeshore i Superior. \$250 miesięcznie - do wynajęcia. TEL. 503-3615

182-184
MISSISSAUGA, Square One. W luksusowym kondominium wynajmę pokój bardzo tanio. Po g. 19, 536-0936

182-184
POKÓJ z łazienką do wynajęcia. Wspólna kuchnia, klimatyzacja w budynku mieszkalnym. Dla kobiet, dziewczyny lub małżeństwa. Irlington-Bloor. TEL. 231-9385

182-184
MIESZKANIE 1-sypialniowe i kawalerki po remoncie w centrum Toronto. TEL. 533-8256

182-184
POKOJE 2-osobowe do wynajęcia z używalnością kuchni, łazienki. Centrum Mississauga. TEL. 638-4355

182-184
MEŻCZYŻNA po 50 poszukuje mieszkania u starszych ludzi w zamian za pomoc. TEL. 752-8756

182-184
NIEPALĄCEJ spokojnej osobie wynajmę duży umebłowany pokój z własną łazienką i kuchnią, kilka kroków od stacji TTC High Park. \$95 tygodniowo. TEL. 766-2968

ZAMINIĘ mieszkanie 2-sypialniowe przy Jane i Steeles, tanie, \$580 miesięcznie, odnowione - na niedrogo mieszkanie 2-sypialniowe w rejonie Irlington/Eglinton, Royal York i Scarlett Rd. lub wynajmę. TEL. 663-8715

181-183
POKÓJ w suterynie dla spokojnego pana lub pany, blisko do wszystkiego, okolica Jane i St. Claire. TEL. 767-6854

181-183
HIGH PARK, 1-sypialniowe mieszkanie odstąpię z powodu wyjazdu. TEL. 604-3087

181-183
UCZCIWEJ, samotnej, młodej kobiecie udostępnię niedrogi mieszkanie. Pracując na nocną zmianę muszę zapewnić opiekę 6-letniej córce. TEL. 746-5435

181-183
POKÓJ w suterynie do wynajęcia dla niepalącego pana. Finch i Kennedy. Pralka, suszarka, lodówka na miejscu, cena \$200 miesięcznie. TEL. 754-9557

182-184
DO WYNAJĘCIA umebłowany pokój dla 2 osób. Wspólna kuchnia i łazienka. Okolica Jane i Dundas. TEL. 499-8328

182-184
WYPRZEDAŻ KSIĄŻEK - YARD SALE

Encyklopedie, słowniki, herbarze, książki historyczne, filatelistyczne oraz inne wydawnictwa jak National Geographic itp.

8 Attercliff Crt. Etobicoke

W pogodne soboty czerwca, lipca i sierpnia od godz. 10 - 4 po poł.

Mieczysław

TEL. 741-1272

SAMOTNY, niezależny, lat 38, w Kanadzie od 10 lat, pozna panią, do lat 33, samotną, niezależną, pogodną, w celu towarzyskim, ale być może... Zdjęcia mile widziane. Listy proszę przysyłać na adres redakcji z umieszczeniem na kopercie hasła: "Nieznajomy".

J.W. REFRIGERATION

NAPRAWA klimatyzacji (air conditioning) centralnej i okiennej oraz lodówek, pralek, suszarek i pieców elektrycznych

SPRZEDAŻ nowych i używanych klimatyzatorów (air conditioning)

Józef TEL. 255-6073

WAKACJE LATEM JAK W POLSCE !

Rodzice z dziećmi
nad jeziorem z piaszczystą plażą!
Najcieplejsze miejsce w Kanadzie -
słynna

OKANAGAN VALLEY

w najpiękniejszej prowincji Kanady -
BRYTYJSKIEJ KOLUMBII
(pomiędzy Osoyoos i Penticton).

OFERUJEMY: dwie sypialnie + pokój dzienny
z kuchnią i jadalnią + łazienka z prysznicem -
bezpośrednio przy plaży! Ponadto: słońce, wodę,
ryby, kajaki, łódzie dla dzieci i wędkarzy.

**GWARANTUJEMY IDEALNY
ODPOCZYNEK RODZICOM,
A DZIECIOM NIEZAPOMNIANE
WAKACJE!**

ZAPRASZAJĄ

Zofia i Richard Heith

Wysyłamy informacje - napisz lub zatelefonuj:

**SUNDIAL RESORT MOTEL
VASEAUX LAKE, R.R. NO 2,
Oliver, B.C. V0H 1T0
TEL. (604) 498-3637**

182-184 ZAPOPIKUNĘ się dzieckiem u siebie w domu. TEL. 278-6062

182-184 DOŚWIADCZONA fizjoterapeutka, wieczorem bardzo opiekuńcza, obowiązkowa zajmie się od zaraz niesprawną osobą z zamianą na tygodniową i mieszkaniem. Posiada SIN. Proszę Barbarę. TEL. 629-0824

182-184 ELEKTRYK z doświadczeniem kana- dyjskim poszukuje pracy. TEL. 278-6062

182-184 PODEJME pracę chałupniczą. TEL. 486-3591

182-184 KOBIETA, w średnim wieku, niepalą- ca, zaopiekuję się dzieckiem u siebie w domu, w Mississauga. TEL. 848-9152

182-184 POSZUKUJE pracy na weekendy. TEL. 783-0469

182-184 PILNIE poszukuję pracy, żeby nie opuścić Kanady. Proszę o pomoc. TEL. 831-7941 Karol

182-184 PODEJME pracę na SIN, Sławek. TEL. 429-7733

182-184 MAŁOWANIE domków i apartamen- tów, tanio, solidnie i szybko. Refe- rencje. TEL. 949-1889

182-184 POSZUKUJE każdej pracy. Jestem po 30-ecie, solidny z SIN. Andrzej. TEL. 535-1838

182-184 MŁODY mężczyzna poszukuje pracy. Janusz. TEL. 538-9237

182-184 ZAPOPIKUNĘ się dzieckiem u siebie w domu. Morningside i Ellesmere. TEL. 284-8241

182-184 ZAPOPIKUNĘ się dzieckiem w swoim domu. Okolice Jane i Bloor. TEL. 767-0446

182-184 POSZUKUJE pracy przy robotach budowlanych. Janek. TEL. 239-0176

182-184 ZAPOPIKUNĘ się dzieckiem u siebie w domu w zachodnim Etobicoke, oko- lica Martin Grove. TEL. 614-0953

182-184 ZAPOPIKUNĘ się dzieckiem powyżej 2 lat lub starszą osobą. Scarborough - Markham Rd. Anna. TEL. 321-8977

182-184 MŁODY, 29-letni mężczyzna poszu- kuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 767-0446

182-184 STOLARZ szuka pracy. TEL. 423-3958

182-184 BIEGLE pisząca na maszynie poszu- kuje pracy. TEL. 289-3895

LATO U BABCI, CIOCI, WUJKA,
A MOŻE NA KOLONII???

**TYLKO Z NAMI CZAS CI PLYNIE
JAKBYŚ SPĘDZAŁ GO W RODZINIE!**

**R.B. Holiday Travel Ltd.
& Educational Tours**

1310 Dundas Street East, Suite 207,
Mississauga, Ont. L4Y 2C1; TEL. 273-3238

UWAGA! LATO POLONIJNE 1981

R.B.HOLIDAY TRAVEL LTD.
& EDUCATIONAL TOURS
organizuje w sezonie letnim:

- KOLONIE w Zakopanem i Piwnicznej dla dzieci i młodzieży w wieku od lat 8 do lat 18, w cenie od \$1400 do 1600, w tym przelot, zakwaterowanie na miesiąc, wycieczki i możliwość przedłużenia pobytu w Polsce.
- LETNIE SZKOŁY KULTURY JĘZYKA POLSKIEGO na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie oraz na Uniwersytecie Katolickim w Lublinie w turnusach 4- i 6-tygodniowych.
- STUDIA METODYCZNE DLA NAUCZYCIELI POLONIJNYCH w Lublinie.

W związku z ograniczoną ilością miejsc prosimy o pilny kontakt telefoniczny z biurem.

**TEL. (416) 273-3238
FAX (416) 949-5606**

Upierśmnie zawiadamiamy, że wzorem lat ubiegłych również i w tym roku R.B. Holiday Travel and Educational Tours, pod kierownictwem Pani Jean Dub-Milaniak, organizuje kolonie dla dzieci i młodzieży w Zakopanem i Piwnicznej w terminie od 3.07. do 28.07.1991 r. Celem tych wyjazdów jest pogłębienie znajomości języka polskiego w warunkach kolonijnych poprzez codzienne kontakty z językiem, a także poznanie kraju Ojców, jego kultury i przyrody poprzez organizowanie licznych wycieczek turystyczno-krajoznawczych. Program przewiduje między innymi: wycieczki do Krakowa, Wieliczki, Szczawnicy, Doliny Kościeliskiej oraz spływ Dunajcem, wyjazd kolejką na Kasprowy Wierch, Gubałówkę, piesze spaceru w góry. Na kolonii nie zabrali nie również wesołej zabawy, humoru przy wieczornych ogniskach.

**Gwarantujemy fachową opiekę
i rodzinną atmosferę.**

W celu uzyskania bliższych informacji
prosimy kontaktować się z naszym biurem.

ECHO

NR 183 • 6 - 12 czerwca 91

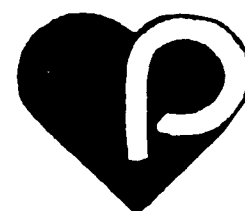
CARGO DO POLSKI?

LOTNICZE?

MORSKIE?

NAJLEPIEJ, NAJTANIEJ, NAJSZYBCIEJ

przez

POLIMEX

215 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L6

TEL. (416) 537-7914

Tlx 06-23984 Fax (416) 537-6993

WYSYŁAMY:

- PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE
- PRZESYŁKI HANDLOWE (CARGO)
- PRZEPROWADZKI
- PACZKI OWOCOWE • ŻYWNOSĆ • PACZKI DO ZSSR
- SAMOCHODY

**POLIMEX ! TO NAJSTARSZA WYSPECJALIZOWANA
FIRMA WYSYŁKOWA Z TORONTO.**